

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (1551) 1979 LAPKRITIS - NOVEMBER 1 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Seinai negirdi

Unijos laikais lietuviai su lenkais broliavosi, bet unija buvo tiek nelemta, kad baigėsi visiškai išsiskyrimu ir net kovomis — karinėmis, kultūrinėmis, politinėmis. Per visą nepriklausomybės laikotarpį Lietuva šaukė "Mes be Vilniaus nenurimsim!" Po II D. karo padėtis pasikeitė — Vilnius su dalimi savo sričių grįžo Lietuvai, o Lietuva — Rusijai. Kad ir okupacinėje padėtyje, lietuviai sugebėjo daugiau ar mažiau įsitvirtinti Vilniaus mieste bei artimose jo srityse, bet nepajėgė pasiekti lietuviškų sričių, likusių dabartinėje Gudijoje. Taigi negalime sakyti, kad Vilniaus kova laimėta, bet galime tvirtinti, kad teisingesnio sprendimo linkme pasistūmėta. Tai, kas Vilniaus krašte lietuvių bei laimėta, pasiliks vienokiai ar kitokiai ateičiai. Dėlto niekas šiandieną nebešaukia "Mes be Vilniaus nenurimsim!" Vilniaus byla, kadaise nuodijusi lietuvių-lenkų santykius, neteko nuodingojo geluonies, bet jo vietoje atsirado kitas panašus geluonis, būtent, lietuvių skriaudimas dabartinėje Lenkijoje. Ten lietuvių veikla tebevaržoma. Tenykščiai lietuvių veikėjai netgi sako, esą būtų geriau gyventi sovietinės Lietuvos teritorijoje, negu Lenkijoje, kur lietuviškoji veikla gyvena naujos priespaudos laikus.

BUVO tikėtasi, kad sovietinėje sistemoje ir valdžioje lietuvių-lenkų klausimas bus išspręstas remiantis teisingumo ir abipusiškumo principu. Deja, taip neįvyko. Lenkai Vilniaus krašte turi plačią savo spaudą, mokyklas, mokytojų paruošimo instituciją, pamaldas daugelyje šventovių. Lietuviai, gyvenantys Lenkijos valdomose žemėse, turi daug mažiau. Jų spauda tiek suvaržyta, kad įstengia leisti tikta nereguliarių žurnaliukų "Aušra". Lietuviškų ar tik pusiau lietuviškų mokyklų tėra keletas Suvalkų trikampyje. Lietuviškos pamaldos leidžiamos tik pačiose lietuviškiausiose vietovėse, kaip Punkskas, Smalėnai. Ten, kur lietuvių yra mažiau, reikia kentėti sunkią priespaudą leteną. Tokios padėties simbolis yra Seinai. Jau bene trisdešimt ar daugiau metų, kai Seinų lietuviai savo katedroje negali turėti reguliarių sekmadienio Mišių. Veiklesnieji tautiečiai daug kartų kreipėsi į vietos hierarchiją, maldaudami leidimo lietuviškos pamaldoms katedroje, prie kurios statybos yra prisidėję lietuviai ir seneliai, bet atsakingieji dvasininkai apie tai ne girdėti nenorėjo. Dėlto kilo ir demonstracinių veiksmų bei susikirtimų. Pagaliau lietuviams buvo duota būvusi vokiečių protestantų mažytė šventovė, kuri toli gražu negali patenkinti lietuvių. Tuo būdu lenkai išstūmė lietuvius iš Seinų katedros ir padarė juos antraeiliais parapilijiečiais.

LENKAI minėtąjį sprendimą laiko visai patenkinamam ir tuo reikalu besikreipiantiems užsienio lietuviams atsako, esą problema išspręsta. Taip, lenkams ji atrodo išspręsta, bet toks sprendimas pažeidžia teisingumą ir tautybių lygybės principą. Lietuviai turi neginčijamą teisę į Seinų katedrą ne tik kaip parapilijiečiai, bet ir kaip to krašto palikuonys, kurių vyskupas A. Baranuskas yra toje katedroje palaidotas. Istorikai imant, lietuviai turi daugiau teisių į katedrą nei lenkai. Juk Seinai yra senas lietuvių miestas, susijęs su lietuvių veikla, kultūra ir praeimi. Bet šiuo metu, atsižvelgdam į esamą būklę, aktyvieji Seinų lietuviai ieško ne praeitimi paremtų privilegijų, o elementarių teisių atstatymo, t.y. lietuviškų pamaldų katedroje ir pilno jo aptarnavimo lietuvių kalba. Kelerių metų patirtis jau parodė, kad protestantų šventovė lietuviams yra nepakankamas sprendimas. Hierarchai tai turėtų suprasti ir žvelgti į padėtį krikščioniška širdimi, o ne nacionalistinėmis akimis. Kol jie to nepadarę, Seinai bus nuodijamasis centru, kurio garšas jaudins ir visą lietuvių šeimiją, ir pačią Lietuvą, pasigirs naujas šūkis "Mes be Seinų nenurimsim!" Iki šiol buvo sakoma, jog Seinų atsakingieji mūsų skundų negirdi. Tikėkimės, kad jie kada nors išgirs. O jei ne, patys save pasmerkės.

KANADOS IVYKIAI

Vis kyla palūkanos

Valstybinis Kanados bankas 11-tą kartą pastarajame pusantų metų laikotarpyje padidino paskolų palūkanas bankams iki 14%. Paskutinis jų padidinimas š.m. spalio 9 d. siekė 13%. Tada bankų paskolos firmoms ir privatiems asmenims pabrango 13,75%, o mortgičiams iki 14%. Kaip ir visais kitais atvejais, paskolų pabranginimą padiktavo JAV bankai, kuriems už paskolas dabar jau reikia mokėti 15%. Tokiu atveju susidaro rimtas pavojus, kad Kanados doleriai masiškai pradės plaukti į JAV, kur už jų investavimą būtų gaunamas gerokai didesnis pelnas. Dolerių išleidimas užsienin Kanadai būtų labai žalingas, nes ją smaugia nuostolingas atsiskaitymo su užsieniu balansas. Pernai šioje srityje buvo susilaukta \$5,3 milijono deficito, šiemet jis gali padidėti iki \$7 milijonų, sekančiais metais — iki 10 milijonų. Prekyboje su užsieniu Kanada neturi deficito, bet ji sukelia iš Kanados išvežami dividendai užsienio šerinkams. Šiam deficitui išlygin-

ti Kanadai yra būtinas kapitalas iš užsienio. Jį skatina už investicijas mokamos augstesnės palūkanos. Po paskutinio paskolų pabranginimo JAV bankuose kanadiško dolerio vertė per porą dienų nukrito iki 84,55 cento. Naujasis paskolų pabranginimas vėl sustabdys dolerio kritimą, bet jis taipgi taps sunkia ekonomine našta kanadiečiams, kai jiems už mortgičius bei kitas paskolas reikės mokėti apie 15% palūkanų. Susiveržus diržas, sumažės gaminių pirkimas ir, labai galimas dalykas, darbas įmonėse. Iš šios nelemtos karuselės lig šiol niekam nepavyko surasti išeities. Kai Kanadą valdė liberalai, opozicinė konservatorių partija kritikavo paskolų branginimą, o dabar pati jau net keturius kartus padidino paskolų palūkanas. Tokį žingsnį dabar kritikuoja liberalai, savo valdymo metais taip pat nesuradę kito sprendimo.

Premjeras J. Clarkas galutinį sprendimą dėl naftos kainų padidinimo Kanadoje žada padaryti šiemet gruodžio mėnesį. (Nukelta į 8-tą psl.)

Seinų krašto lietuviai, kovojantys už lietuviškas pamaldas vietos katedroje, kurioje iki šiol leidžiamos tikta lenkiškos. Lietuviai drąsiai renka sekmadieniais po lenkiškų pamaldų į Seinų katedrą ir gieda lietuviškas giesmes.

Kaip simbolinis feniksas

"Elta-Press" informuoja italų spaudą apie Lietuvą

MONS. KL. RAZMINAS

Romoje pasirodė italų kalba naujas dvigubas rugpjūčio ir rugsėjo mėnesių ELTA-PRESS informacijų 8-9 nr. Šis lietuviškųjų informacijų biuletenis, jau 26 metai redaguojamas ir leidžiamas mons. V. Mincevičiaus, finansuojamas VLIKo, yra labai vertinamas italų spaudoje. Simtai Italijos laikraščių panaudoja tą medžiagą ir taip pasitarnauja Lietuvos problemų kėlimui pasaulio opinijoje.

Naujai pasirodęs ELTA-PRESS numeris pateikia pilną "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 37 nr. vertimą italų kalbon. Įžangoje vertėjas mons. V. Mincevičius pažymi, kad laisvuosius Vakarų jau yra pasiekę ir 38 "LKB Kronikos" numeris.

Leidinyje pateikiami gausūs Lietuvos kunigų pareiškimai sovietų valdžiai, atsisakant vykdyti priešingus konstitucijai ir neįmoniškus sovietų potvarkius, kuriais siekiama sunaikinti religiją ir K. Bendriją Lietuvoje. Pagrindinis šių pareiškimų motyvas: "Šažinė yra augščiau už įstatymus!"

Siame "LKB Kronikos" numeryje pirmoje eilėje išreiškiama padėka visiems laisvajame pasaulyje, kurie remia lietuvių kovą už savo tautos ir žmonių teises. Ypatingai dėkojama JAV vyskupams ir Vatikano radijui. "Mes esame tvirti, — rašo Lietuvos katalikai, — nes nesame vieni! Dievas yra mūsų prieglauda ir tvirtybė! Su mumis yra popiežius, atėjęs iš Rytų, kuris kalba Tylos Bažnyčios lūpmis ir kuris kenčiančiai ir persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai atidavė pusę savo širdies!" Šiuos žodžius patvirtina ir "Kronikoje" atspausdintas Jono-Pauliaus II telegramos tekstas, kuriuo jis dėkoja visiems Lietuvos kunigams ir tikintiesiems už sveikinimus, atsiųstus jo išrinkimo popiežium proga. Telegrama iš Vatikano pasiųsta į Lietuvą kunigo Mykolo Buožiaus vardu.

Kitame straipsnyje "Prikelkime Lietuvą" reikiama susirūpinimas lietuvių moralės smukimu, vis labiau plintant ateizmui ir žmonių sąžinėse atsivėrimui vis didesnei ideinei tuštumai.

Toliau seka 6 puslapių straipsnis "Kova prieš augščiausiosios tarybos prezidiumo dekreto". Jame tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetas griežtai pa-

smėkia vadinamąjį naujai išleistą "Religinių bendruomenių statutą". Jį paskelbė sovietų valdžia neatšaukdam ir jokių religinių bendruomenių poreikių. Tuo statutu siekiama sunaikinti Lietuvos K. Bendriją. Jis prieštarauja ir sovietų konstitucijai, ir Visuotinei Žmogaus Teisių Deklaracijai, ir kitom tarptautinėm sutartim, kurias pasirašė ir Sov. Sąjunga! Tas "statutas" diskriminuoja tikintuosius ir kunigus, pažeidžia jų sąžinę ir pagrindines žmogaus teises, trukdo vykdyti žmonėms jų religinius ir moralinius įsipareigojimus. Todėl Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetas reikalauja atšaukti tą statutą ir respektuoti konstituciją, kuri pripažįsta sąžinės laisvę. Šis Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto raštas pasiųstas augščiausios Sov. Sąjungos ir LTSR vadovybei, Lietuvos vyskupams ir kultūrai reikalų tvarkytojui P. Anilioniui. Atsakymo tačiau nesulaukta jokio. Taip pat nesulaukta atsakymų ir į kitus penkis komiteto raštus pačiam Brežnevui ir kitom augštom institucijom.

Vengrijos kardinolas Lietuvoje

Š.m. spalio 14 Romos dienraštis "Il Tempo" paskelbė žinią, kad popiežiaus siųstas Vengrijos kardinolas Laszlo Lekai lankėsi Maskvoje ir Lietuvoje. "Il Tempo" straipsnis skelbia: "Emissario del papa visita la Lituania". Straipsnyje pažymima, kad Vengrijos kardinolą ir Sov. Sąjungą oficialiai pakvietė Maskvos ortodoksų patriarchas Pimenas. Ta popiežiaus pasiuntinio misija, atrodo, turėjo Kremliaus pritarimą. Jos tikslas — tiesiogiai patirti dabartinę Lietuvos katalikų padėtį.

Vengrijos kardinolo Lekai parinkimas šiai misijai, komentuoja toliau "Il Tempo", rodo, kad popiežiaus santykiai su Vengrija vyskupa yra žymiai pagerėję. Tuoj po išrinkimo Jonas Paulius II esą priėmė kardinolą Lekai perdidelį jo priklausomumą nuo komunistinės vengrų valdžios.

Šioji misija, pasak Romos dienraščio, artimai rišasi su daugeliu kitų faktų, kurie liečia Budapeštą ir Romą. Tai esą patvirtina dažnos (beveik kas pusmetis) Vatikano "keliaujančiojo" atstovo mons. Poggi kelionės į Vengriją, susitarimas dėl naujų vyskupų paskyrimo kai-

Atskiru straipsniu "Kronika" paaiškina priežastis, kurios vertė sovietų vyriausybę pakeisti Vilniaus arkivyskupijos valdytoją mons. C. Krivaitį kun. A. Gutausku. Propagandos tikslais Maskva nori, kad Vilniuje būtų lietuvis vyskupas, bet ne Julijonas Steponavičius. Sovietam atrodė, kad kun. Algis Gutauskas yra tinkamas kandidatas į vyskupus. Jis yra moraliai nesuikompromitavęs, palankus sovietams ir turi nemažai draugų lenkų kunigų tarpe, kurie gali paremti jo kandidatūrą į Vilniaus vyskupus.

Straipsnyje "KGB kova prieš katakombų Bažnyčią" išskeliami KGB bandymai sukompromituoti ir likviduoti slapta veikiančią katakombinę Bendriją Lietuvoje. Pastaroji kreipiasi į Apaštalią Sostą, prašydama visais galimais būdais paremti jos veiklą, be kurios Lietuvos Katalikų Bendriją gali ištikti tas pat likimas, kuris Sovietų Sąjungoje ištiko ortodoksams.

Toliau "Kronika" išsamiai referuoja apie pagarsėjusį "Vilniaus kaviškio procesą", kur Tikinčiųjų (Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

POLITINĘ KRIŽĘ IZRAELIO PREMJEUI M. BEGINUI ATNEŠĖ užsienio reikalų ministerio M. Dayano atsistatydinimas ir arabų teisės ginantis augščiausiojo teismo sprendimas. Abu šie įvykiai susieti su vakarine Jordano upės pakrante. M. Dayaną priverė pasitraukti jokios pažangos neduodančios Izraelio ir Egipto derybos dėl arabų savivaldos toje srityje. Šiuo klausimu jis jau kelis kartus buvo susitikęs su arabų veikėjais, palaikančiais ryšius su PLO palestiniečių organizacija. Pasak M. Dayano, karinė Izraelio valdžia okupuotoje vakarinėje Jordano pakrantėje turi būti pakeista civiline pačių arabų vyriausybe, nors ten ir nebūtų įsteigta palestiniečių valstybė. Augščiausiasis Izraelio teismas nelegaliomis pripažino izraelitų sodybas prie Nabluso miesto, vakarinėje Jordano pakrantėje. Val-

džiai duotas įsakymas panaikinti tas sodybas ir nusavintą žemę grąžinti arabams. Esą tos sodybos buvo įsteigtos ne strateginiu, o grynai politiniu tikslu. Koalicinė premjero M. Begino Likudo partija 120 vietų parlamente turi tik 65 rėmėjus, kurių dalis nori kolonizuoti vakarinę Jordano pakrantę. Dėl tokio teismo sprendimo dabar atsistatydinimu grąšina žemės ūkio ministeris A. Saronas, pagrindinis izraelitų sodybų propaguojantis arabų žemėse. Tokios aplinkybės premjerui M. Beginui nebus lengva išsaugoti koaliciją, kai joje pradeda kirstis kietos ir lankstesnės linijos atstovai ir kai naujų parlamentų rinkimų reikalauja opozicinė darbiečių partija. M. Dayanas iš darbiečių partijos į M. Begino koaliciją atėjo 1977 m. Dabar jis žada būti nepriklausomu parlamento nariu. Jo politinę karjerą gali užbaigti jau turėta vėžio operacija, pradedas stipnėti regėjimas vienintele akimi.

Nušovė diktatorių

P. Korėjos žvalgybos viršininkas K. Jae-Kyu vakarienės metu nušovė šią respubliką nuo 1961 m. perversmo valdžiusį diktatorių Ch. H. Parką, jo saugumo viršininką ir keturis kitus asmenis saugumiečių restorane. Pradžioje buvo paskelbta, kad prez. Ch. H. Parkas žuvo tarp žvalgybos ir saugumo viršininkų įvykusiame susišaudyme. Vėliau betgi paaiškėjo, kad prieš jį buvo suorganizuotas atentatas. Žvalgybos viršininkas pasidavė kariuomenei, jo talkininkai buvo suminti. Krašto valdymą laikinai perėmė premjeras Ch. Kyun-haha iki sekančių prezidento rinkimų. Visoje P. Korėjoje buvo paskelbtas karo lauko statusas. Diktatorius Ch. H. Parkas šią respubliką valdė geležine ranka, kovodamas su dažnomis studentų demonstracijomis, suimindamas opozicininkus. Dėl tokios jo politikos daug nemalonių turėjo JAV, P. Korėjoje laikanchios beveik 40.000 savo karių.

Serga vėžiu

Niujorke buvo padaryta tulžies operacija iš Meksikos atskridusiam Irano šachui R. Pahlaviui. Gydytojai taipgi konstatavo, kad nuverstas šachas R. Pahlavis serga kaklo liaukų vėžiu, kurį galbūt pavyks išgydyti. Revoliucinius teismus Irane tvarkantis ajatola S. Chalchalis Niujorke gyvenančius mahometonus ragina R. Pahlavį supjaustyti į skutelius. Dėl vėžio ligos džiūgauja ir ajatola R. Chomeinisis, vyriausias mahometoniškos Irano respublikos diktatorius.

Dar viena auka

Teismas Leningrade paskyrė pusantų metų darbo stovykloje disidentui N. Nikitinui už Sovietų Sąjungos šmeižimą. Tikrais jo nusikaltimas — bandymas suorganizuoti profsąjungą, kuri gintų darbininkų reikalus, užuot tarnavusi kompartijai. Visos sovietinės profsąjungos yra griežtoje kompartijos kontrolėje.

Šiame numeryje:

Seinai negirdi

Lietuviai vis negauna leidimo pamaldoms Seinų katedroje

Kaip simbolinis feniksas

"LKB Kronika" — kaip legendinis prisikėlimo paukštis

Vengrijos kardinolas Lietuvoje

Popiežiaus siunčiamas kardinolas Lekai lankėsi Lietuvoje

Studentiškos dienos Vilniuje

Paskutinė atkarpa atsiminimų buvusios Vilniaus un-to studentės

Brangiosios tautai dienos

Išėivijos vyskupai apie tradicines lietuvių šventes

Jie čiuplia mano jėgas

Ilgamečio Sibiro kalinio Petro Paulaičio laišakai

Akimirkos VLIKo būstinėje

Mūsų bendradarbio pranešimas iš JAV-bių sostinės

Mažiau kalbėti, daugiau dirbti

Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavimas

Lietuvos laisvės viltis negesta

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas-kongresas Klevelande

"Viva Europa"

Atgijusi Europa jaunimo spektaklyje Los Angeles mieste

TEVIŠKES ZIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Galdamavičius ir Vyta. Kastytis
Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** TARPTAUTINĖ ANGLIKONŲ IR KATALIKŲ TEOLOGINĖ KOMISIJA** posėdžiavo Venecijos mieste, Italijoje. Posėdžiams pasibaigus rugsėjo 6 d., buvo paskelbtas bendras pareiškimas, kuriame sakoma, jog popiežiaus primato ir neklaidinumo srityje labai toli pažengta, bet dar nėra prieita galutinio sutarimo. Dvejį metų laikotarpįje tikimasi tokią sutarimą pasiekti ir naują dokumentą pateikti abiejų Bendrijų dovybių sprendimui. Ruošiamasis dokumentas bus logiškas tęsinys 1976 metais paskelbtam dokumento apie Bendrijų autoritetą. Šioje komisijoje katalikų teologų vadovas yra vysk. Alan Clark iš Anglijos, o anglikonų teologų vadovas — arkiv. Henry McAdoo iš Airijos.

*** KARD. SILVIO ODDI**, 68 m. amžiaus, paskirtas naujuoju kunigų kongregacijos prefektu vietoj mirusio kard. J. Wright. Kard. Oddi kunigų išventintas 1933 m., o vėlyvą — 1953 m. 1953 — 1969 metais dirbo diplomatinėje Vatikano tarnyboje. Jis buvo apatistikuojančio delegato Palestinoje, Jordanijoje ir Kiprije, vėliau — internuncijumi Jungtinėje Arabų Respublikoje ir galiausiai — nuncijumi Belgijoje ir Liuksemburge.

*** KARD. LEO JOZEF SUEENENS**, 75 m. amžiaus, Malines-Bruxelles miestų arkivyskupas, dėl amžiaus atsisakė Jono II savo pareigų. Popiežiaus Jono-Pauliaus II jo atsisakymą priėmė.

*** OLANDIJOS VYSKUPAI** susirinko Romoje 1980 m. sausio 14 d. posėdžio su Jonu-Pauliu II ryšium su aštriu suskilimu hierarchijos ir tikinčiųjų Olandijoje. Posėdžio tema, anot Vatikano radijo, "Sielovadinis darbas dabartinėje Olandijos aplinkoje". Po ilgų pokalbių su kard. Jan Willembrando ir vysk. Adrian J. Simons, o taip pat su susitikimų su kitais Olandijos vyskupais Jonas-Paulius II nutarė pats įsikviesti ir vienyti beskiliančią Bendriją Olandijoje.

*** KARDINOLŲ SUVAŽIAVIMAS** įvyks lapkričio mėnesį Vatikane. Tai naujas Jono-Pauliaus II žingsnis Bendrijos vadovavimo srityje. Kardinolai senovėje buvo popiežiaus pagalbininkai K. Bendrijos vadovavime, tačiau ilgą laiką kardinolystė tapo daugiausia garbės ir prestižo dalyku, be jokių kitų rimtų išpareigojimų. Išskyrus naujo popiežiaus rinkimus, atrodė, kad dabartinis popiežius, saukdamas šį suvažiavimą, bandys atgaivinti tikrąjį kardinolų, kaip savo pagalbininkų ir patarėjų, vaidmenį.

*** MONS. MYROSLAV J. LUBAČIVSKI**, ukrainiečių katalikų kunigų seminarijos Stamford, Conn., dvasios vadovas, paskirtas naujuoju ukrainiečių Filadelfijos arkivyskupijos vadovu. Paskyrimas buvo padarytas dar prieš Jonui-Pauliui II atvykstant į JAV. Naujasis arkivyskupas yra gimęs 1914 m. Ukrainoje ir į JAV atvykęs 1947 m.

*** FINANSINĖ VATIKANO PADĖTIS** pirmą kartą istorijoje bus paskelbta viešai Jono-Pauliaus II įsakymu. Tai žinia paskleidė italų savaitraštis "L'Espresso". Aiškina, jog tokiam popiežiaus žingsniui labai priešinosi visa eilė Vatikano pareigūnų, tačiau popiežiaus nuomone palaikė kard. Casaroli. Žinios patikimumas dar nėra aiškus, nes patvirtavus Vatikano spaudos agentūroje, jos atstovas pareiškė, kad mi-

nimo "L'Espresso" straipsnio dar nėra skaitęs. Yra žinoma, kad per eilę paskutiniųjų metų Vatikanas turi nuostolių, nes išlaidos kyla, o pajamos iš turimojo kapitalo mažėja. Be to, daugelį Vatikano turtų sudaro šventovės bei meno kūrinių, kurie jokių arba labai mažas pajamas duoda, o priežiūros išlaidos yra milžiniškos.

*** KESTON ŽINIŲ AGENTŪRA** iš Anglijos pranešė, kad ją pasiekęs naujas Lietuvos pagrindinio leidinio "Perspektivos" 9 nr., kuriame yra A. Sacharovo straipsnis, BBC korespondento ir Keston žinių agentūros bendradarbio Janis Sapietis pokalbis su A. Solženicynu, išverstas lietuvių kalbon, ir aprašoma lietuvių disidentų susauktosji spaudos konferencija Vilniuje užsienio žurnalistams. Minima, kad lietuviai kritiškai užsienio spauda, nes ji skelbianti žinias tik apie disidentus Rusijoje, o ignoruojanti žmogaus teisių judėjimą Lietuvoje. Žurnalistai buvo prašomi atkreipti Vakarų spaudos dėmesį į Viktorą Petkų, Balį Gajauską ir Henriką Jaškūną, kurie atlieka po 15 metų bausmę koncentracijos stovyklose. Toliau minima, kad jie džiaugiasi Jono-Pauliaus II išrinkimu, nes jis supranta Lietuvos ir jos tikinčiųjų padėtį. Nepriimtą kandidatą į Kauno seminariją tvirtina, jog veikianti pagrindinio seminarija, nes geriausias kandidatas į Kauno seminariją nepriimami. Tvirtinama, kad jau pagrindinio seminariją baigė 15 asmenų. Jie buvo slapta išventinti ir slapta eina kunigų kassas pareigas. Žinių agentūra mini ir kitus du ją pasiekusius leidinius — "Alma Mater" ir "Aušra" 15 nr.

*** KNYGA APIE ŽMOGISKĄJį LYTIŠKUMĄ** (The Human Sexuality), kurią redagavo kun. Anthony Kosnik, smarkiai sukritikavo ir jos pagrindines klaidas nurodė Vatikano Doktrinų Kongregacija, vadovaujama kard. Franjo Šeperio. Pz. knygoje nuolat pabrėžiama, kad II Vatikano santarba atmetė tradicinę Bendrijos mokymą apie pirmąjį (valkų gimdymo bei auklėjimo) ir antinį (santuokinių meilės) santuokos tikslą. Dabar pagrindinė reikšmė esanti teikiama santuokinių meilės. Pasak kongregacijos, tai esanti netiesa. Kaip pirminis santuokos tikslas II Vatikano santarbos dokumentuose bent dešimtį kartų esąs nurodomas vaikų susilaukimas bei jų auklėjimas. Nurodoma taipogi, kad knyga iškreipia katalikų II Vatikano santarbos posakius ir tokiu būdu pakelkia pasiskųmų prasmę. Knygoje peršamas moralinis reliatyvizmas, todėl nenuostabu, kad mažai dėmesio kreipinama į šimtmetinį K. Bendrijos mokymą žmogaus lytinės elgsenos srityje.

*** NESENIAI IŠLEISTA NAUJA KNYGA** apie dabartinį Sv. Tėvą Joną-Paulių II "A Pictorial Biography of John Paul II". Ten tarp kitko rašoma: "1906 m. vasario 10 d. Karolis Wojtyła, austrų-vengrų kariuomenės pareigūnas, vedė Jauną lietuvių kilmės sileizietę Emiliją Kazorowską. Antrąjį jų sūnų Karolius šėmė istorija simbolizuoja pirmą vieną lenkų ir lietuvių pasipriešinimą Rusijai XIX šimtmečioje. Jis kaip popiežius, Wojtyła lietuvių ypatingai šiltais pasveikino." Knyga parašė du autoriai — Peter Hebblethwaite ir Ludwig Kaufman. Įvadą parašė Filadelfijos kardinolas arkiv. John Krol. KUN. J. STS.

JAV Lietuvių Bendruomenės devintosios tarybos pirmosios sesijos suvažiavimas Klevelande. Nuotr. V. Bacevičiaus

Studentiškos dienos Vilniuj

G. DUMCIŪTE

BREICHMANIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Lietuvių sugyvenimas

1942 m. pavasarį išlaikiau paskutinius baigiamuosius egzaminus. Liko tik diplominis darbas parašyti. Dauguma studentų gavo tarnybas ir liko Vilniuje gyventi. Gyvenimas atrodė saugesnis ir normalus nei sovietų okupacijos metu. Veikė dramos teatras, opera, Valstybinė Filharmonija, tad ir kultūrinis gyvenimas buvo gyvas, judrus. Ypač susigveno Vilniaus lietuviai. Pavasarį Aušros Vartuose per gegužines pamaldas visa gatvė iki pat Valst. Filharmonijos būdavo pilna lietuvių. Giesmės skambėdavo gražiai ir galingai. Man labai atmintinos gegužinės pamaldos atrodė mažoje gimnazistų bažnytėlėje Vilkaviškyje. Bet dabar šis dvasinis pakilimas, žmonių gausa ir galbūt mintis, kad visi mel-džiame laisvės ir normalių laikų savo kraštui, nustelbė anuos prisiiminimus. Po pamaldų visi gražiai gegužės vakarais dar praeidavo Gedimino gatvę pasižnekučiuodami, pažįstamus susitikdami. Net Kaune susitikę asmeniškai nepažįstamą vilniečių sveikindavo vieni kitus kaip geriausių draugus. Bendri priešai, bendras tikslas jungė visus.

Universiteto uždarymas

1942 m. rudenį dar normaliai prasidėjo mokslo metai. Vėl tie patys gandai ir vargai, tas pats vokiečių spaudimas. Pradžios nesisekti rytų fronte ir matant, kad Lietuvoje pats gražiausias jaunimas nesiungia į vokiečių kariuomenę, o gyvena normalų gyvenimą ir net siekia mokslo, vedė vokiečius iš kantrybės. Po daugelio posėdžių, grasinimų, bauginimų kovo 16 d. naktį buvo suimti dr. Germantas, Puo-džiū, prof. V. Jurgutis, B. Sruga, kun. A. Lipniūnas ir daugelis kitų. Nežiūrint visų pastangų juos išgelbėti, jie buvo išvežti į Stutthofo koncentracijos lagerį, kuriame išbuvo iki karo pabaigos. 1943 m. kovo 17 d. rytą Vilniaus universitetas buvo apsuptas vokiečių kariuomenės, padaryta krata. Rektoriui buvo pranešta, kad universitetas uždarymas.

Po kiek laiko rektoriui pavyko gauti leidimą universitetui "saugoti". Reikėjo ir rūpėjo išsaugoti universiteto turtą ir biblioteką. Daugelis studentų egzaminus laikė nelegaliai pas profesorius su jais susitarę. Savo diplominių darbų turėjau vežti į Kauną, į medicinos fakulteto rūsyje veikiančią bendrą raštinę. Iš ten profesoriai gaudavo mūsų darbus įvertinti, o mums išduodavo tik pažymėjimus, kad egzaminai išlaikyti ir diplominis darbas gautas įvertinti. Dauguma studentų vis tik studijas tęsė nelegaliai, nes galėjo naudotis universiteto biblioteka, o be to turėjo vienokias ar kitokias tarnybas ir oficialiai galėjo gyventi Vilniuje.

Kartu su universitetu Vilniuje buvo uždaryti: Pedagoginis Institutas, Dailės Akademija, Liaudies Ansamblis, Vytauto Didžiojo Universitetas Kaune, Žemės ūkio Akademija Dotnuvoje ir Prekybos Institutas Šiauliuose.

Po platųjį pasaulį...

Mūsų kartos studentiškos dienos bėgo karo sukuriuose, tautai išgyvenant siaubą, baimę, laisvės praradimą, patiriant kas yra tėvynės meilė, kraujo auka, jos prasmė, pajuntant, kas yra jaunystės džiaugsmas, bet kartu ir skausmas... Kaip visados, nežinūnt kokie būtų laikai, jaunimas augo, brenė, siekė mokslo, džiaugėsi, mylėjo, kūrė

šeimas. Nepritekliuose ir pavojuose gyvenimas ėjo savo keliu. Tačiau artėjant raudonajai bangai iš rytų antrą kartą, dauguma, dar neužmiršę pergyventų siaubo dienų, pasirinko vakarų pasaulį.

Dabar, kai po daugelio metų pavartaus lietuviškos spaudos puslapius, savo buvusių kolegų pavardes užtinku visuose kraštuose nuo pietų ašigalio Australijoje ligi šiaurės ašigalio Kanadoje. Daugelis mūsų, kurie studijavome nepraktiškus mokslus (pvz. humanitarinius), mažai pasinaudojom išgytom profesijom. Tačiau labai dažnas vieno-kio ar kitokio būdu stengiasi atiduoti savo duoklę tėvynei, dirbdami organizacini, kultūrinį, kūrybinį darbą, skiepydami tautiškojo jausmą jaunojo kartoj. Gal tik vienas kitas pasikendo svetimybų jūroje ar prabangaus gyvenimo džiaugsmuos. Esu tikra, kad didelė dauguma neapvylė savo Alma Mater Vilnens.

Dabarties jaunimas

Dabar vėl maišaus Kanados studentiško jaunimo būryje, nes dirbu universiteto mokomojoj ligoninėje. Nėra taisyklės be išimties, bet su nuostaba žiūriu į suveltai plaukais, apiplyšusiomis, atbrizgusiomis kelnėmis apsisivilčiusius, purvinas kojas ant stalių sukėlusius jaunuolius, metančius cigarečių nuorūkas ant kilimais padengtų grindų.

Kaip simbolinis feniksas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Jų Teisėm Ginti Komiteto narys, Kybartų parapijos klebonas kun. Sigitas Tamkevičius buvo teisiamas už procesijos surengimą į kapines Vėlinių dieną. Panašų procesą KGB rengia ir Kauno Prisikėlimo parapijos kunigui Juozui Indriūnui už pasmerkiamą pamokslą įvairių Kauno mokytojų, kurie nemoraliai elgiasi su augštesniųjų mokyklų moksleivėmis.

"Kronika" ir šiame numeryje pateikia naujausias žinias apie lietuvių kalinius — Viktorą Petkų, Oną Prancūniene, kuri jau baigė savo bausmę ir sugrįžo į Kauną, apie kankinį Petrą Paulaitį, Vladą Lapienį. Taipgi yra žinių iš Lietuvos vyskupijų ir sovietinių mokyklų, apie katalikus Ukrainoje ir Gudijoje. "Kronika" yra gyva, — rašo leidėjai 37-me numeryje, — ir ji nemirs, nes ir lietuvių tauta yra gyva, ir gyvos yra rankos, pakeltos maldai".

Italai apie "Kroniką"

Kokio dėmesio susilaukė ir kaip italai vertina "LKB Kroniką", pasako pvz. Torino savaitraštis "Carroccio". Jis rašo: "Lietuva yra viena iš 15 sovietinių respublikų, lyg mažutė sala begalinėje "Gulago salyne" kartu su koncentracijos lageriais. Nuo pat Lietuvos paver-gimo Maskva laiko joje 250-000 karių, kaip "socialistinio teisė-tumo" sargybą. Tai tikrai išpu-dingas karių skaičius vos apie tris milijonus gyventojų turinčiai Lietuvai. Nežiūrint to, lietuviai niekad nesutiko būti rusų "kolonija" ir "kolonizatoriams", kaip lietuviai vadina sovietus, dar nepavyko jų nugalėti. Nuo pat okupacijos pradžios Lietuvoje, toje išdidžioje Europos tautoje, prasidėjo rezistencija ir sukilimas, kuris ilgai buvo tęsiamas ginklu, o dabar — taikingomis priemonėmis.

Tos priemonės — tai "Lietu-vis Katalikų Bažnyčios "Kroni-ka", kuri nuo 1972 m. beveik re-guliariai kas tris mėnesiai savi-laidos būdu pasirodo pasauliui. Kiekvienas "Kronikos" numeris, spausdinamas mašinėlė ant pa-

"Nejaugi tai būsimasis šio krašto elitas?" — nekartą klausiu save. Ar tai būsimieji Kanados vadai, kurie nesupranta, neįvertina valdžios jiems teikiamų privilegijų? Europiečių vaikai visdėlto skiriasi daug kuo jau vien iš pažiūros. Gal tėvų auklėjimas namuose, gal atsivežtos tradicijos, gal didesnė pagarba vyresniajam. Ir patys kanadiečiai pripažįsta, kad europiečiai turi daugiau savyje dvasinio turto.

Dauguma mano laikų stude-ntijos Vilniaus universitete buvo vidutinio turtingumo ūkininkų vaikai. Nors ir po vieną eilutę turėjo (kartais ir namuose aus-tą), bet visados ji buvo švari, gražiai išlaidytą, nes reiškė pa-garbą ištaigai, kurioje mokėsi, dirbo. O ir pats europiečių po-žiūris į universitetą, vadinant jį Alma Mater (išvertus iš lotynų kalbos — Gaivinanti Motina, Motina Maitintoja, skleidžianti šviesą, tiesą, mokslą, pažinimą) rodo, kad jie gerbia savo mokslo ištai-gą.

Šiandien senasis Vilniaus uni-versitetas veikia nenormaliose sąlygose; okupanto kontroliuo-jamas, augina naują kartą. Reikia tikėtis ir laukti, kad iš jų ei-lių išaugs Lietuvai garbingų sū-nų. O aš bent prisiminimuose džiaugtis galiu, kad ir mano Al-ma Mater yra senasis Vilniaus universitetas.

(Pabaiga)

A+ VANDAI GYLIENEI

mirus, nuoširdžiausią padėką reiškiau klebonui kun. P. Ažubaliui už labai gražias laidotuvių apeigas ir už paguodą man mano rūpėčiuose.

Gilią padėką reiškiau generaliniam konsulai dr. J. Žmuidzinui su Ponia, p.p. Garbaliuskams, Kalendroms ir Kuolams už man suteiktą moralinę pagalbą bei paramą.

Solistui J. R. Simanavičiui už jautrų giedojimą bažnyčioje, visoms ponioms parengusioms užkandžius po laidotuvių, ir visiems, prisidėjusiems prie laidotuvių, atiduodant paskutinę pagarbą velionei — mano nuoširdus ačiū.

Nuliūdęs pusbrolis —
Vytautas Aleksandrūnas

Mūsų kredito unijos nariui a+ Viktorui Alseikai

mirus, jo žmonai GERTRUDAI, bei visiems giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

A+ VACLOVUI KERULIUI mirus,

reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai BRONEI, dukrai JADVYGAI su šeima ir visiem artimiesiems —

A. A. Šmigelskiai V. P. Melnykai
Murauskų šeima

A+ MIELAM BROLIUI VIKTORUI mirus,

jo seseriai DELFINAI ZULONIENEI reiškiamo gilią užuojautą —

V. S. Aušrotai Č. J. Kurai
O. Jonaitienė A. P. Žuliai
B. B. Znotinai

Town & Surf Apartments

9024 Collins Ave.,
Surfside, Florida, 33154

kviečia pasinaudoti gražiausiu rudens lai-kotarpiumi Floridoje ir žemomis kainomis.
Rašykite arba skambinkite vakarais B. Sergaučiui
(305) 672-4903

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume išskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageldivimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mobawlk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai

* Saldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

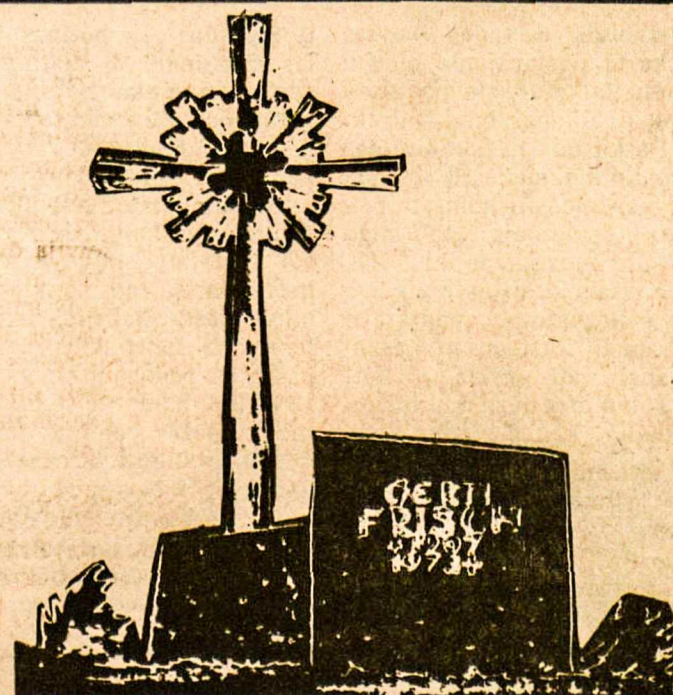
Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

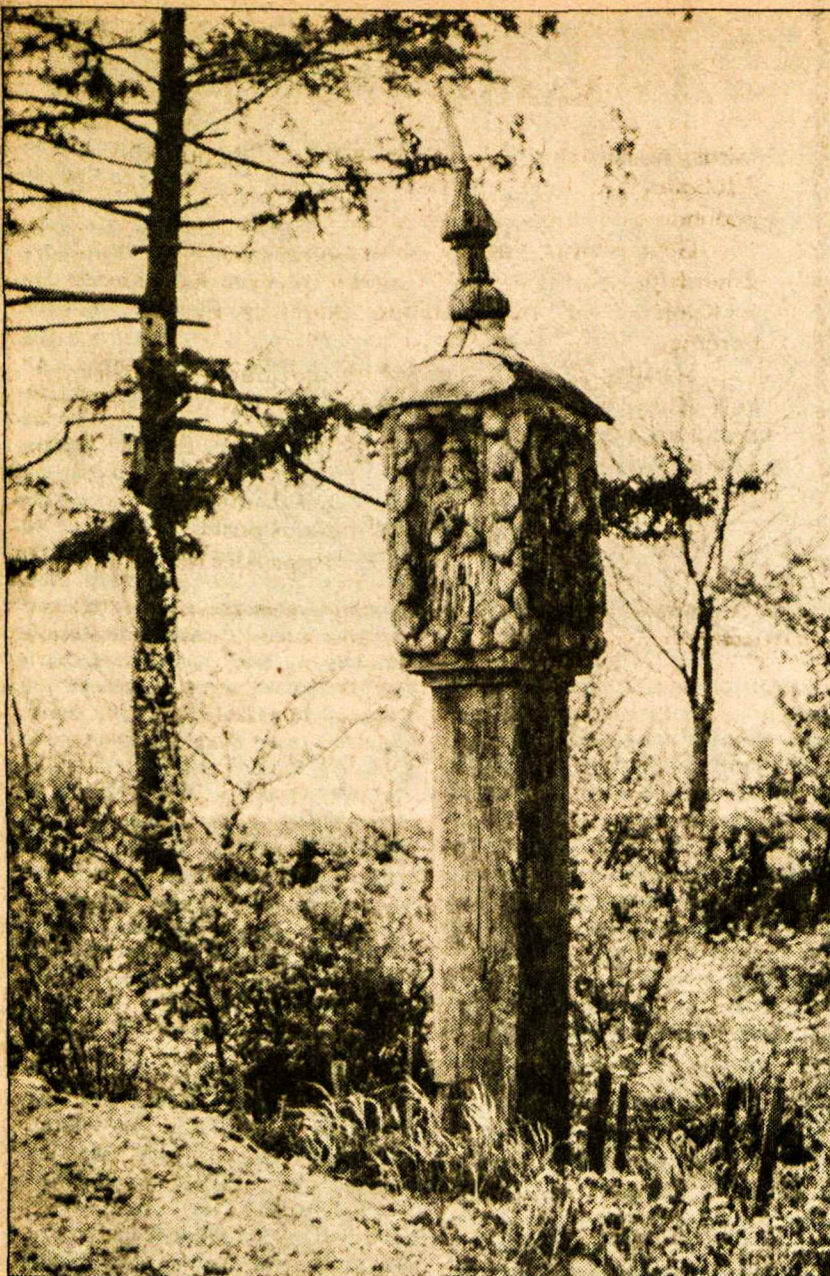
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Vienišas koplytstulpis Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, byloja apie religinę ir tautinę priepaūdą, laukdamas prašvintant laisvės dieną

Mirusius pagerbiant

Ar tinka garsiai raudoti, visiems kalbas sakyti, brangius paminklus statyti?

K. Bendrija mus moko, kad miręs žmogus pereina iš šios ašarų pakalnės į atgamtinį gyvenimą. Kam tad dėl mirusio verkėti? Ar jo pomirtinis gyvenimas bus laimingas ar ne, priklauso nuo paties mirusio asmens vertės. Gyvieji mirusiems gali padėti malda, o ne ašaromis.

Pas lietuvių mirusiųjų apraudojimo tradicija išliko dar iš pagonybės laikų, kai būdavo net samdomos raudotojos apraudoti mirusiam, ypač jei miręs žmogus buvo augštesnės kilmės. Ši tradicija yra perėjusi ir į mūsų laikus, nors raudotojos nebesamdomos.

Laidotuvės yra liūdnas įvykis, o ypač kai miršta jaunas šeimos narys. Tokiais atvejais mirusio artimiesiems savaime iš akių veržiasi ašaros. Tai visai natūralu. Ašaros pačios veržiasi iš akių, o kartais sukelia ir kukčiojimą. Labai nemalonius reiškinius, kai su dideliu šauksmu apverklamas net senesnio amžiaus miręs žmogus. O kartais tas verksmas būna net dirbtinis, kad parodytų laidotuvių dalyviams, jog vėlonis yra labai brangus. Per laidotuves garsus verksmas nėra tinkamas, nes rodo žmogaus nesuvaldymą. Atsimintina, kad Dievas gyvybę davė, Dievas ir atėmė, nežūrint kokiū būdu ir kada tai įvyko. Visi seni žmonės privalo mirti, nežūrint kokio amžiaus jie sulaukė.

Kalbos

Per laidotuves kartais sakomos kalbos. Ar tinka sakyti kalbas laidotuvių namuose bei kapinėse? Kai miręs žmogus yra nusipelnęs tautai ar tikinčiųjų Bendrijai, tokios kalbos tinka. Bet nevisuomet tinka sakyti kalbas prie kiekvieno mirusio. Pvz.

mirė žmogus, kuris gyveno susimėgęs ar buvo silpnas tautietis. Jis nėra pavyzdys nei religinui, nei tautinui atžvilgiu. Ar verta prie jo karsto sakyti kalbą? Ir tautinui atžvilgiu mums reikalingos tvirtos ir moralios šeimos, tvirti asmenys. Kartais prašoma pasakyti kalbą prie mirusio, kuris nebuvo nei religinui, nei tautinui atžvilgiu pasižymėjęs. Jei tokiais atvejais ir sakomos kalbos, jos dažniausiai būna blankios, nieko nepasakančios.

Paminklai

Su laidotuvių yra surišti ir mirusiems statomi paminklai. Vertingesni paminklai turėtų būti statomi tiems mirusiems, kurie yra to nusipelnę moraliniu ar tautiniu atžvilgiu. Kartais esti priešingai. Pvz. Sovietų Sąjungos prokurorui ir buvusiam atstovui Jungtinėse Tautos A. Višinskiui buvo nupirktas karstas už 10.000 dol., o JAV prezidentas ir žymus karo vadas gen. D. Eisenhoweris prieš savo mirtį pats paprašė, kad jam karstą nupirktų už 80 dolerių. Gal panašūs yra ir jų paminklai: Višinskiui prabangus, o Eisenhoweriui — kuklus. Kapinėse paminklas nevisados parodo žmogaus vertę.

Net svetimtaučiai stebisi, kad lietuviai į pomirtinius paminklus sudeda daug pinigų. Ar tai teigiamas reiškinys? Vieni jį vertina vienai, kiti — kitaip. Gal į jį reikėtų žiūrėti laikantis vidurkio. Iš pavergtos Lietuvos apie paminklus kapinėse rašo: "Kas iš to prabangaus paminklo prie mirusio kapo, jei aplinkui auga piktžolės". Teisingas pasakymas. Į pomirtinį žmogaus gyvenimą reikia labiau žiūrėti dvasinėmis, o ne fizinėmis akimis. J. J.

Darbininkų vargai

S. m. rugsėjo 26-29 d. d. Vašingtone senato įstaigoje, buvo apklausinėjami iš Sovietų Sąjungos atvykę gyventi į JAV liudininkai. Jie kalbėjo rusiškai per vertėjas. Jų klausėsi šimtai amerikiečių.

Liudininkai kaltino sovietus žmogaus teisių pažeidimais, neatsižvelgiant į Helsinkio deklaraciją. Daug kalbinių buvo dėl pažeistų darbininkų teisių. Sovietų valdžia ir komunistų partija leidžia darbo sąjungas, kurios tik valdžiai atstovauja, bet ne darbininkams.

Bepročių ligoninėn už organizavimą laisvos darbo sąjungos

JAV saugumo ir bendradarbiavimo su Europa komisija, federacinės kongreso ir valdžios agentūra, kuri dalyvavo apklausinėjime, padarė šią išvadą: "Žmonės, kurie mėgina suorganizuoti nepriklausomas darbininkų sąjungas, kad apsaugotų darbininkų teises, ar atskirti asmenys, kurie reikalauja savo teisių, yra apkalbinami. Dažnai jiems sudaromos kriminalinės bylos ir nubaudžiami ilgam laikui kalėti. Taip pat jie yra dažnai siunčiami į psichiatrines ligonines." Pvz. Vladimiras Klebanovas. Jis 1977 m. paskelbė nepriklausomas ir laisvas darbo sąjungos organizavimą. Tuoj po to buvo suimtas ir patalpintas į psichiatrinę ligoninę. . . Visi kiti, kurie pareiškė norą dalyvauti toje sąjungoje, buvo nubauti arba pagrasinti.

Daug liudininkų tvirtino iš savo patirties, kad Sov. Sąjungoje darbininkai ne tik spaudžiami, bet ir sudaroma aplinka, kuri sulauko gamyba. Pvz. sumažinta atlyginimą už spurtų darbą. Ambartsum Khlagatyan pasakė, kad jis gaudavo 32 kapeikas už kiekvieną pagamintą ekscentrinės pompas ašį. Jam sumažino atlyginimą iki 27 kapeikų, nes jis dirbo sparčiau už kitus darbininkus. Kai pradėjo dirbti lėčiau, atlyginimą pakėlė.

Kalėjimas už pastangas

Michail Sviatkovskij pareiškė, kad jis gavo įsakymą skubiai įrengti garo katilinę. Norėdamas padaryti ligi reikalaujamo termino, jis suorganizavo įrankius ir darbininkams mokėjo priedus. "Vietoj padėkos už padarytą darbą, buvau įkalintas penkeriems metams". Taip pat juo turtais buvo konfiskuotas. Jis buvo apkaltintas piktnaudžijimu savo pozicijos už išmokėtus darbininkams priedus. "Jei būčiau laiku neįvykdęs įsakymo, būčiau

buvęs apkaltintas už darbo neatlikimą ir atleistas iš darbo".

Parazitai

Andrej Amalrikū didžio: "Sovietų Sąjungoje" egzistuoja ne tiek teisė ir darbas, kiek pareiga. . . Vienintelis leistinas darbas yra tas, kuris yra nustatytas bei nurodytas pačios valstybės". Pagal sovietų įstatymus, jei kas nors nėra išpareigojęs dirbti pagal valdžios taisykles, tas valdžios tarnautojų laikomas "socialiniu parazitui". Tokiam žmogui beveik neįmanoma užsidirbti pragyvenimui, ir jam greičia kalėjimas.

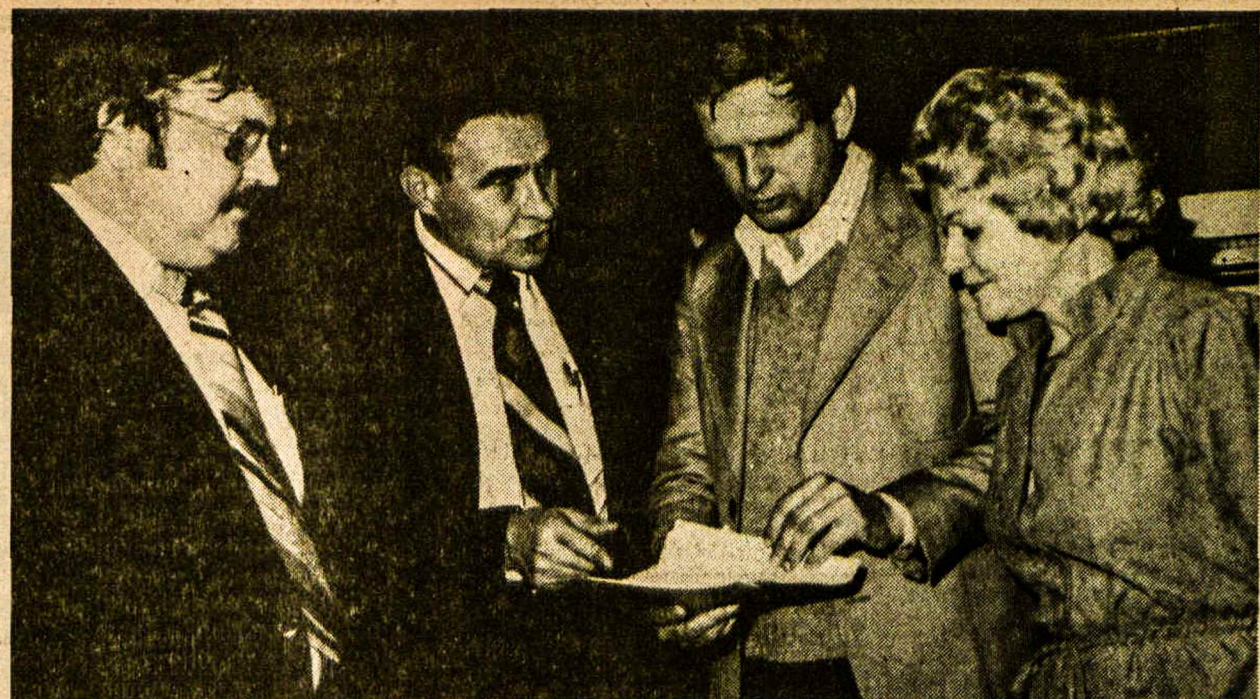
"Sis įstatymas yra labai patogu KGB (slaptajai policijai), kai jie nori apkaltinti religinius ar politinius prieštarautojus. KGB lengvai išreikalauja, kad tas asmuo būtų išmestas iš oficialios darbo sąjungos ir darbo be leidimo gauti kitą darbą. Po kelių mėnesių toks asmuo kaltinamas darbo vengimu," pasakojo liudininkas Amalrikū.

Ivan Koreiša sakė, kad buvo pašalintas iš kolchozo sauališkų kolchozo pirmininko įsakymu. Kai jis pasiskundė, buvo apkaltintas "socialiniu parazitizmu", pagrasintas baudomis ir patalpintas į psichiatrinę ligoninę.

Darbo sąjungų veikla

Cornellio un-to ekonomikos ir pramonės santykių prof. Walter Galenson pareiškė: "Sovietų darbo sąjungos, kaip ir kitos institucijos, yra visiškai komunistų partijos kontrolyje. . . Būti nariu darbo sąjungoje nėra privaloma, tačiau nenariams nemokamos valdžios pašalpos, kurias administruoja darbo sąjungos. Atlyginimai yra nustatomi centrinės valdžios, o kolektyvinių susitarimų tikslas yra tik skatinti gamybą".

Šią Vašingtono apklausą rėmė AFL-CIO ir kiti privatus fondai. Ji vadinama "Tarptautinė Sacharovo apklausa", pagerbiant 1974 m. Nobelio taikos premijos laimėtoją, mokslininką ir žmogaus teisių kovotoją Sovietų Sąjungoje Andrej Sacharovą. Jis gyveno Maskvoje ir pasijuntė į Vašingtoną įreikoduotą prašymą, kad būtų teikiama pagalba totalistinio neteisningumo aukoms. "Totalizmo išsiplėtimas yra didžiausias mūsų laikų pavojus. Mano manymu, kovoje prieš totalizmą pagrindinį frontą sudaro tarptautinė gynība žmogaus teisių, kur tik jos yra pažeidžiamos." ("U. S. a. World Report", 1979 m. spalio 8 d.). V. M.

Pareigūnai, susitikę Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavime Hamiltone š.m. spalio 20-21 d.d. Iš kairės: KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. A. JUZUKONIS, VLIKO valdybos vicepirm. L. GRINIUS, Lietuvos Helsinkio grupės narys T. VENCLOVA, KLB vicepirm. L. SKRIPKUTE. Nuotr. J. Miltenio

Jie čiulpia mano jėgas

Ištraukos iš P. Paulaičio laiško • "Aušra" 1979 metų 16-tame numeryje

1976.V.18

Daug ir neaiškino dėlko taip daroma: lietuviškos spaudos man neatiduoda. Aš visą laiką per kurį nors pažįstamą ją išsi-rašydavau, gaudavau. O dabar ir čia kelią užtvėrė. Viskas į mūsų paštą ateina, ir viską mūsų "auklėtojai" lagerio bibliotekos spintų lentynose krauna, neduoda net į rankas paimti. Ir visoje mūsų buitėje jaučiama vis sunkėjanti pamotės ranka. Bet ką gi? Mes, ypač gintaro krašto žmonės, ramiai sau laikomės ir šypsomės iš tų, kas savanoriškai klieči. Mums nei jų gailėtis, nei jiems padėti. Tegul sau klieči.

1976.VI.16

Visas Javezės laukė laukė sujudęs kažkokios komisijos, kažkokio didelio viršininko iš Maskvos. Tiesiog raiščiškai visa mūsų administracija buvo apimta panikos, o mes nežinojome kur dėtis. Mus gaminio nuo vieno darbo prie kito: remontavome, griovėme ir statėme, dažėme, langus stiklinome. . . Ir taip nuo ryto iki vakaro bėmė per ištisą savaitę. Pagaliau VI. 14 tik po pietų — didžiausias nervų įtempimas: Maskvos "svečias", kažkoks generolas, jau kalinių moterų zonoje, tik už kokių šimto žingsnių nuo mūsų kiemo. Bet iš ten išėjo, tie taip ilgai ir sunkiai laukti svečiai sušėdė ir mašiną ir dingo. Matyt, nenorėjo viso skurdo pamatyti iki galo. O čia būtų pamatę žmonių su luošintų ir visiškai sulinkusių ant ramsčių.

Tą dieną prieš pietus pasirodė pora "svečių" iš Vilniaus. Vieną pagyvenusį jau ne pirmą kartą pamatėme, o antrą, dar jauną — tik pirmą. Abu civiliai. Išsišaukė mane, Kukę ir Lapienį. Ilgiausiai išlaikė mane. Pagrindinis reikalas tas, kad aš rašyčiau malonės prašymą. Girdi "gana sedėti". Ar būtų kur važiuoti, ar būtų kam priimti? Kas liečia malonės prašymą, tai reikalsas trumpas ir aiškus: ne aš kaltas, kad rusams prireikė ir Lietuvos. Greičiau jie kal-ti, kad nežmoniška pasielgė su manimi, atimdami pusę gražiausio mano gyvenimo vien už tai, kad aš atlikau prideramą piliečio pareigą savai nepriklausomai Tėvynei Lietuvai, kurią pripažino ir Sovietų Sąjunga. . . Juk ta pareiga privaloma kiekvienam piliečiui bet kurios valstybės.

1976.VII.27

"Aš be tavęs lyg duonos kasdieninės, Aš be tavęs tarytum žemė be vandens. . ."

Sie Brazilijos žodžiai stovi dieną naktį mums prieš akis. Nuo to krašto, "kur Nemuno vandenys bėga", plaukia debesėlis ar pūstelėjęs vėjelis, rodos, kiekvieną kartą neša mums savo Tėvynės meilę ir ilgį, neša jos ir vilkų staigumą, o nuo jo ir tam tikrą baimę. Nors visa tai tik išitikinimai, kad mes jaučiame savo gimtąją žemę po kojomis. Bet prailginti gyvybę privalome ir iš oro maitintis. Jūs, ponai, savo taip man mieliai laiškais kiekvieną kartą atnešate konkretų Tėvynės žemės gabalėlį. Gal ne visiems suprantama, kokių džiaugsmu sušvinta mano akys, gavus laišką nuo gerų žmonių, juo labiau, jei jis iš gimtojo krašto, jeigu jame minimos pažįstamos vietos, pažįstami vardai.

1976.X.8

Du kartus labai trumpą laišką

kuotį konfiskavo. Tik trečią kartą, iš jo išmetus viską, palikus vien naujos gyvenvietės adresą, jį išsiuntė. Vargas mums toje laimingoje demokratinėje šalyje, kur visas mūsų gyvenimas turi sutirpti akiai užmūrytas: nei mums apie kitus ką matyti ar žinoti, nei kitiems apie mus. Tai tokia valstybė pasirašė žmogaus teisių deklaraciją ir garsinasi pirmenybe kovoje už taiką ir žmonių gerovę bei laimę! Šio mėn. 30 d. sukanka 29 metai, kai už būtinos, šventos savo Tėvynei Lietuvai pilietinės pareigos atlikimą, už ištikimybę jai sėdžiu užkalinėtas, be jokio plyšelio nei šviesai, nei garsui žiaurios įsibrovėlės pamotės-okupantės neprieinamose jokiam žmogui garduose. O ir mes, gyvenantys visai netoliese vienas kito, jeigu tik viens kitą išgirstame ir į balsą atsiliepiame, esame pamotė jau nuodėmingi. Sūktelėk Sadūnaitė per tvorą — jau didelė nuodėmė! Ir nuo mūsų, kurie esame čia pat, slepiamos kitų ligos ir mirtys. Taigi toks mūsų gyvenimas, jai beveik pusė mano gyvenimo čia.

Mane išsišaukė šios linijos galingiausias ir griežtu tonu barė ("Neliskit, kur jums nereikia") tik todėl, kad laikam rasha ir nuo jų gausu, o už nepralaidžiamus — teisybės įsiekimo augščiau. Audra praėjo be karcerio, bet gėlė ir už neteisėybės neapykanta dar giliau įsikverbė. Patikėkit, kad už mane yra daug silpnesnių žmonių. Taigi jie reikalingi siuntinių. Iš atvažiavusių vos po trijų savaitių

Mylimą Lietuvą ginkim!

Dažnai giedame Lietuvos himno žodžius: "Iš praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia". Amžių būvyje Lietuvos kuni-gaiškčiai savo sūnus įkaitais atidavė, įsiekdami pagalbos Lietuvai, vaidilutes amžiną ugnį kūreno, idant Tėvyne būtų amžina.

Kur mūsų stiprybė iš praeities, kur mūsų meilė, pareiga ir priesaika Tėvynei?

Broli, sese, lietuvi, ir Tu saugok, kad mūsų Tėvyne Lietuva būtų amžina. Aukok Tėvynės laisvės reikalams Tautos Fondui.

Mes, lietuviai, esame jautrūs svetimų kraštų žmonių problemoms. Todėl juo labiau neužmerkime akių ir atverkime savo širdis Tėvynės laisvei — mūsų brolių ir sesių kančioms pavergtoje Tėvyneje Lietuvoje.

Lietuva jau 35 metai kenčia negailestingą priešpriešą. Mūsų politiniai kaliniai, laisvės kovotojai, Dievo, Bažnyčios ir tautos gynėjai savo gimtajame krašte, sukaupę jėgas ir vargas, laisvės, leidžia pogrindžio spaudą, skelbia pasauliui savo nelaisvės ir vergijos dienas, kovoja už mūsų tautos ir Lietuvos likimą.

Didžioji lietuviškos išeivijos dauguma gyvenama turtingiausiose pasaulio kraštuose — S. Amerikos kontinente. Mūsų metinės algos yra dešimtimis tūkstančių dolerių. Mūsų namai, kilimai ir baldai, mūsų automobiliai, laivai ir vasarnamiai. . . Gyvename prabangoje. Ką ir kiek iš to viso mes skiriame Tėvynės laisvei ir jos ateičiai?

Esame krikščioniškos tautos dalis išeivijoje, savo maldose kartojame: Lietuva Marijos žemė, Lietuva kankinių kraštas, Lietuva smūktelių šalis. Tačiau

čia vienas jau užbaigė visus žemėje vargus. Iš 25 paliko tik 2. . .

1977.II.9

Kalbėjau si man dar nežinomu papulkininkiu. Pasitikęs juos, aš tuojau prie reikalo: dirbu, disciplinarinių prasidėjimų neturiu. Noriu pasimatyti su gimnaste, nes artimų giminių neturiu. Kuo aš kaltas, kad jį viską iš manęs atėmė dëlto, kad aš savo lietuvių pareigą savai Tėvynei Lietuvai atlikau: protestavau 1940 m. prieš staigų ginkluotą Lietuvos užėmimą. Už tą protestą švietimo komisaras A. Venclova mane pašalino iš mokytojo pareigų, o jūs suėmėte. Vėliau, karui su vokiečiais prasidėjus ir gestapui siautėjant Lietuvoje, protestavau (prieš vokiečių okupaciją, žydų ir komjaunuolių šaudymą) ir prieš vokiečius. Ir dëlto mane 1941-2 m. ir vokiečiai Jurbarko gimnazijoje suėmė. Kiek vėliau, pervežant iš Vokietijos į Kauną, iš Kaltinėnų miestelio pabėgau ir visą laiką gyvenau nelegaliai, kol vėl sovietų saugumo organai 1947.IV.12 suėmė ir tebelauko iki šiolei. Visą praradau. Ir dar negaunu normaliai to vieno siuntinuko, nei jokio pasimatymo. Čiulpia mano fizines ir protines jėgas. Jie gerai žino, kad aš visiškai nekal-tas, o 36 metai, kai jie, pasi-keisdami su hitlerininkais, mane pasmerkė lėtai mirčiai. Ir aš jau bemaž visko netekęs. Ko dabar jūs prašyti? Nebent, kad išsikraustytų iš mūsų gimtosios žemės.

daugelis iš mūsų turbūt jau pamiršome tą smūktelių šalį, tą Lietuvą prie Baltijos. Kai bėgai iš tėviškės namų, ėmei gimtosios žemės saują. Prisimink. Lietuvi, veidu ir širdimi atsisuk į gimtąjį kraštą — padėk jam.

Anot didžiojo Lietuvos dainiaus Maironio, būkime tie žibantieji karių pulkai ir mylimą Lietuvą ginkim!

Tautos Fondas prašo aukoti bent vienos dienos uždarbį kartą į metus, tačiau kiekviena au-ka yra brangi, laukiama ir reikalinga.

Bagiassi šie metai, artinasi Kalėdų šventės, savo artimiesiems ir draugams pirkime, ruošime dovanas jiems prisiminti bei suteikti džiaugsmo švenčių proga.

Kiekviena lietuviška šeima iš kiekvienos lietuviškos pastogės paruoškime bent mažutę dovanėlę — auką Tėvynei, jos laisvei ir pasiūskime ją artimiausiai Tautos Fondo atstovybei.

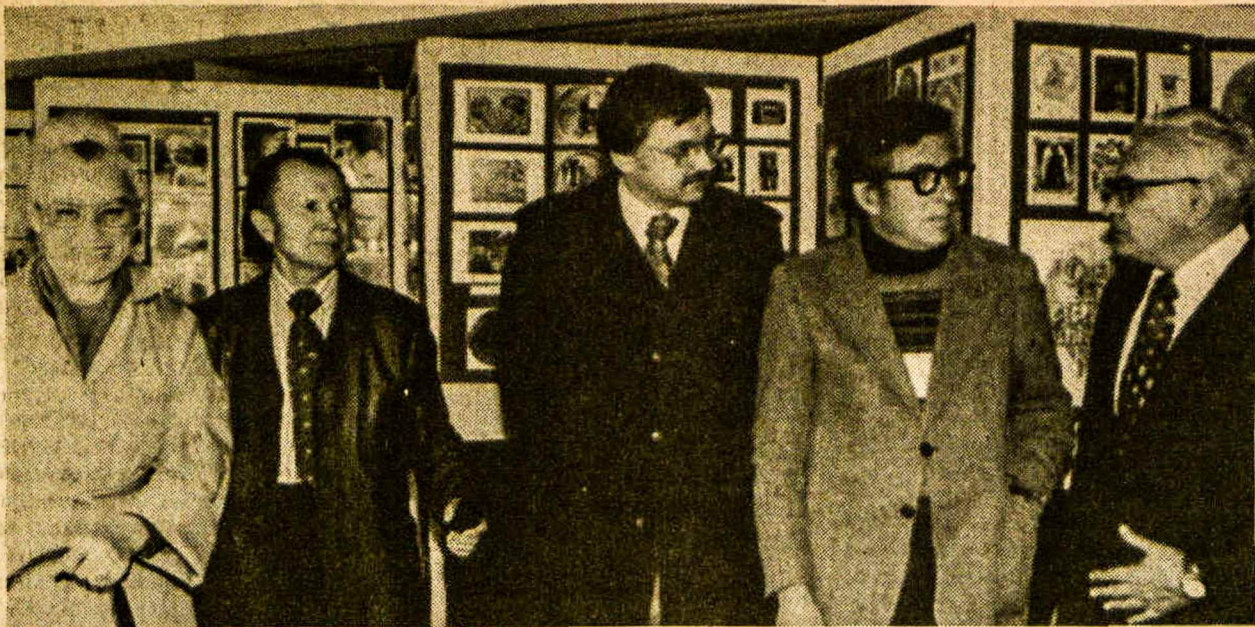
Tą Kūčių vakarą, tą tyliąją naktį mes džiaugsimės laisvėje. Suteikime džiaugsmo bei vilties ir savo pavergtiems broliams ant Nemuno krantų. Nepalikime jų vienu. Tuo paremsime jų kil-nius siekius, jų laisvės idealą.

Tautos Fondo Toronto apylinkės vadovybė

"Merkelis Giedraitis" - nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mi. 48064. Kaina: \$7.00 minkštasis viršelais, \$11.00 — kietais.

Accounting Services (sąskaitybiniai patarnavimai) S. H. Ažubalis-Chomiak 239-6213

Pajamų mokesčiai Finansiniai pareiškimai (statements) Buhalterija M. W. Ažubalis-Civiero 459-1991

Dokumentinėje Vilniaus universiteto parodoje Detroito š.m. spalio 13-14 d.d. iš kairės: V. MAJAUSKIENĖ, A. ZAPARACKAS, dr. K. KEBLYS, BR. KVILKYŠ, dokumentinės medžiagos rinkėjas Nuotr. J. Urbono

Akimirkos VLIKo būstinėje

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Jau 36 metai, kai vokiečių okupacijos metu Lietuvos pogrindyje gimė Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — VLIKas. Vėliau kurį laiką buvę V. Vokietijoje, eilę metų Niujorke. Praėjusią vasarą VLIKo centras buvo perkeltas į JAV sostinę Vašingtoną ir įkurdintas judrioje Connecticut gatvėje, vašingtoniečių vadinamame „baltųjų koridoriuje“, kurią kerta Massachusetts gatvė, žinoma atstovybių gausumu.

Vieną šeštadienio popietę apsilankiau VLIKo įstaigoje 1611 Connecticut Ave., NW. Patalpos šviesios, erdvios. Jose kas mėnesį posėdžiams susirenka ir VLIKo valdyba, nes didžioji valdybos narių dauguma gyvena Vašingtono — Baltimorės — Filadelfijos apylinkėse. Kai aš atvykau į Vliko įstaigą, kur pasitiko sekretorė Ofelija Barškėytė, metams padirbėti atvykusi iš Čikagos, ką tik buvo besibaigęs VLIKo valdybos posėdis. Užkalbinau pirmininką dr. Kazį Bobelį.

— Padariau didelę klaidą, geriau reikėjo man ramiai gyventi Floridoje, — pokalbio pradžioje tarė jis. —

Tikriausiai ir šeima kenčia, be to, turite asmeninių nuostolių?

— Savaimė aišku, kad turiu didelių nuostolių. Kai gyvenau Elgine, prie Čikagos, dirbom keli gydytojai, galėdavom pasivažiuoti. O dabar Floridoje dirbu vienas. Kai išvažiuoju, kabinetas uždaromas. Prarandu pacientus ir savo asmenines pajamas. Kiekvieną savaitę vis tenka išvykti visuomeniniams reikalais. Iš jokių institucijų neėmiau ir neimu pinigų. Tik kartais faktinas išlaidas.

— Betgi VLIKo įstaigos išsklaidytos: centras ir valdyba čia, sostinėje, jūs gyvenat Floridoje, taryba Čikagoje, o ELTA Niujorke?

— Iš St. Petersburgo man tik 2 valandos kelionės lėktuvu ir tenka atskristi kartą į mėnesį. Tautos Fondo posėdžiai vyksta Niujorke. Ten valdybai atstovauja paskiri žmonės. Tarybos posėdžiai vyksta Čikagoje, kur daugumas narių ir gyvena. Taigi, išsisklaidymas VLIKui nuostolių nedaro. Įstaigoje, šalia sekretorės O. Barškėytės, padeda VLIKo vicepirmininkas politiniams reikalams dr. K. Jurgėla ir vicepirmininkas visuomeniniams reikalams inž. L. Grinius.

— Kokie svarbiausi uždaviniai šiuo metu VLIKo vykdomi?

— VLIKas stengiasi iškelti nelegalios Lietuvos okupacijos klausimą. JAV kongrese yra rezoliucija 147, ir VLIKas daro viską, kad ji būtų priimta. Tai labai padėtų kitais metais Madride įvyksiančioje konferencijoje. Pagrindinis VLIKo uždavinys, kad nelegalios Lietuvos okupacijos klausimas toje konferencijoje iškiltų ir kad remėjų tarpe būtų ne vien JAV, kaip kad atsitiko Belgrade, bet ir žymiai daugiau valstybių, kurias reikia paveikti bei laimėti. Madrido konferencijai dr. D. Krivicko vadovaujama komisija ruošia medžiagą. Antai, Ribbentropo-Molotovo sutarties 40 m. sukakties proga 45 baltiečiai Maskvoje įteikė pareiškimą, kad Baltijos valstybės būtų suteiktos laisvo apsisprendimo teisės. VLIKas, apie tai sužinojęs, tuoj pat paruošė raštus Helsinkio akto pasirašiusių 30 valstybių vadovams, išskyrus komunistinių valstybių grietętojo režimo

vadovus, prašydamas, kad jie paremtų 45 baltiečių prašymą. Pradžioje buvo numatyta visiems pasiųsti telegramas. Bet sužinojus, kad telegramų kaina siektų 1,200 dol., jos pasiūstos tik Airijos, Vatikano, Kanados, Lenkijos, Britanijos vadovams ir Valstybės Departamentui, o likusiems raštai pasiūti „special delivery“ laiškais. Dr. J. Stukas tą VLIKo pareiškimą perdavė JAV spaudai.

— O kokie atgarsiai?

— Iki šiol oficialiai atsiliepė Šveicarija ir Kanada. Tikimės ir daugiau atsiliepimų.

— Kaip su aukomis ir aplamai kokia darbo nuotaika?

— Kaip žinoma, VLIKą finansuoja Tautos Fondas. Mums malonu, kad viso pasaulio lietuviai remia Tautos Fondą ir kartu VLIKą. Pajamos, bent šiuo metu, yra visiškai patenkina. Paskutinių mėnesių laikotarpįje VLIKas gavo du stambesnius palikimus. Metinis jo biudžetas — apie 80,000 dol. VLIKo veiklos pasiekimas labai priklauso nuo visuomenės pagalbos. Juo didesnis visuomenės pritarimas, juo VLIKo veikla našesnė. Pozityvi kritika labai reikalinga.

— Ką apie Kanados lietuvių pasakytumėt?

— Tik geriausias žodžius. Kanados lietuviai stipriausiai remia Tautos Fondą. Ypatingai malonus VLIKo santykiai su Kanados LB. Neseniai turėjau naudingus pasitarimus su Kanados LB pirmininku J. R. Simanavičiumi. Kanados LB atstovaus VLIKui politiniuose reikaluose. Tikiuosi, kad tokius pat santykius labai greitai turėsime ir su JAV LB.

— O ką pasakytumėt apie JAV lietuvių susiskaldymą? Esama nemažai priekaištų kad

jūsų asmenyje ir VLIKas remia vadinamąją reorganizuotą Bendruomenę?

— VLIKas yra susirūpinęs ir giliai išgyvena skilimo problemas. Tiek aš, tiek ir VLIKo valdyba turi vienodas simpatijas visiems. Visi labai išgyvenam, kad LB negali išspręsti savo problemų viduje. Mes remiame kiekvieną lietuvišką organizaciją. Griežtai paneigiu, kad kai buvau ALLTos pirmininku, pastaroji prisidėjo prie LB skilimo. Negaliu suprasti, kad LB teismo keliu galėtų išmesti lietuvius, kurie tuo metu nesutiko su LB vadovaujančių nuomone. 1973 m. įvykusiam LB tarybos suvažiavime Oakbrooke, Ill., aš kaip tik pasiūliau rezoliuciją, kad būtų sudaryta neutrali komisija, kuri suieitų į kontaktą su suskilusiomis Marquette Parko ir Cicero LB apylinkėmis. Mano pasiūlymas pralaimėjo dviem balsais. Tada išėjau iš sesijos.

Toliau besikalbant nemalonia skilimo tema, VLIKo pirmininkas užsiminė, kad privačiai bandoma, tikriausiai su VLIKo žinia, skilimą likviduoti, kad tuo reikalu iniciatyvos imasi dr. Br. Kaslas. Tačiau vėliau patyriau, kaip tik tame posėdyje, kuriam baigiantis atvykau į VLIKo įstaigą, iš VLIKo valdybos posėdžio buvo išprašytas PLB valdybos ryšininkas VLIKe Alg. Gureckas. Tuo būdu vienybės horizontai ateityje pasirodė dar niuresni.

Pabaigai dar kiek informacijos. VLIKo seimas įvyks gruodžio 8-9 d. d. Baltimorėje, Lietuvių Namuose. Organizaciniam komitetui vadovauja dr. Armonienė. Seimo metu dr. K. Jurgėla kalbės tema „Lietuvos byla 1980 m. perspektyvoje“, inž. L. Grinius — „Lietuvos teisės: artimo nusikaltimas artimui Lietuvoje ir svetur“, Alg. Gustaitis — „Lietuvos sienos“.

Mažiau kalbėti, daugiau dirbti

Tokiu šūkiu praėjo X-sios Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos trečioji sesija spalio 20-21 dienomis Hamiltone

Sesiją pradėjo KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius, pakviesdamas prezidiumą: pirmininkais — M. Gudinską, Hamiltono apyl. pirmininką, inž. J. Danį iš Otavos ir dr. S. Čepą iš Toronto, sekretoriauti — L. Baziliauską ir Alf. Skrebūną iš Toronto. Invokaciją skaitė prel. J. Tadarauškas. Žodžiu sveikino PLB pirm. inž. V. Kamantas, naujasis JAV LB pirm. inž. V. Kutkus ir VLIKo atstovas inž. L. Grinius, raštu — Lietuvos konsulas Kanadoje dr. J. Žmuidzinas ir ALTos pirm. dr. K. Sidlauskas.

Pranešimai

Po trumpo KLB pirm. J. R. Simanavičiaus pranešimo savo veiklą apibūdino valdybos nariai, atliekantieji atskirų sričių darbus. Visuomeninių reikalų komisija, vad. J. Kuraitės, rašė peticijas, rengė demonstracijas, turėjo pasimatymų su ministrais ir kitais aukštais Kanados valdžios pareigūnais, ruošė spaudos konferencijas. Šiuo metu, bendradarbiaujant su Toronto apylinkės valdyba, siekiama įsteigti nuolat aptarnaujamą telefonų numerį, kuriuo pasinaudami savieji ir kitataučiai galėtų gauti pagrindines informacijas, liečiančias lietuviškąją veiklą.

Pranešimą apie Baltiečių Federacijos veiklą padarė inž. J. Danys. Suroštas jau tradiciją tapęs baltiečių vakaras Otavoje, kuriame dalyvavo daug augstų kanadiečių visuomenės asmenų. Ta proga įvyko ir Baltijos valstybių konsulų pasitarimas, neoficialiai globojamas Kanados užsienio reikalų ministerijos. Pasirašyta KLB sutartis su centriniu Kanados archyvu dėl lietuviškųjų dokumentų saugojimo. Paskutinis darbas buvo dokumentinės lietuvių parodos surengimas viešojoje Otavos bibliotekoje (rodiniai numatomi perduoti Kanados muzėjui). Ši paroda bus surengta ir kituose Kanados miestuose.

Izd. P. V. Štormo pranešimas buvo paruoštas raštu ir įteiktas kiekvienam suvažiavimo dalyviui. Iš jo sužinojome, kad metinių pajamų 1978 m. krašto valdyba turėjo \$31,544.61, išlaidų — \$10,017.48. Šiuo metu išde yra \$21,527.13. Sekančių metų samata priimta \$6,500.00 sumai.

Svietimo komisijos pirm. V. Stanevičienė painformavo, kad šiuo metu veikia septynios pradžios mokyklos ir Augštesnieji Lituanistiniai Kursai Toronte. Mokinių skaičius visur palengva mažėja, išskyrus Londoną, Ont., kur atsikelia šeimų iš Kvebeko provincijos.

Kultūros komisijos pirm. M. Chainauskas nusiskundė, kad nepavyko suregistruoti visų Kanadoje gyvenančių lietuvių kultūrininkų. Surengtas talentų vakaras. Organizuojamos P. Amerikos meninių vienetų gastrolės po Kanadą.

Jaunimo reikalais kalbėjo buv. KLJS pirm. P. Kuras. Dalyvavo politinėje veikloje kartu su visuomeninių reikalų komisija, padėjo organizuoti PLJ Kongresą. Surengta Vakarų Kanados jaunimo stovykla. Pagrindinis naujosios valdybos darbas busias įtraukti į jaunimo sąjungą kiek galint didesnę jaunų žmonių skaičių, ypač kreipiant dėmesį į tuos, kurie kituose jaunimo junginiuose nedalyvauja. Pabaigoje buvo pristatyta naujoji Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba.

Kanados Lietuvių Fondo vardu kalbėjo inž. E. Čuplinską, Salpos Fondo — V. Sakas, garbės teismo — J. Adomaitis, Tautos Fondo — J. Vaičiūnas ir A. Firavičius, sportininkų vardu — Alf. Balnys (veikia 5 klubai). Revizijos komisijos pirm. J. Krištolaitis pranešė radęs viską tvarkoje. Mandatų komisijos pirm. A. Pocius painformavo, kad suvažiavime dalyvauja: 8

krašto valdybos nariai, 40 atstovų ir 8 svečiai, iš viso 56 asmenys.

Diskusijos

Diskusijose išreikštas susirūpinimas mažomis kolonijomis, kultūrinio judėjimo pagyvinimu ir vis dar nepasibaigusiais nesutarimais tarp VLIKo ir PLB valdybos. PLB pirm. V. Kamantas padalino tarybos nariams savo rytdienos pranešimo kopijas. Iš jo, tarp kitko, sužinojome, kad naujai sudarytoje PLB švietimo taryboje yra šie nariai: pirm. kun. A. Saulaitis, E. Paulikienė, Alg. Stankus-Saulaitis, D. Kvilytė, V. Matulaitis, G. Petrauskienė ir L. Rimkus. Naują visuomeninių reikalų komisiją sudaro: pirm. V. Kamantas, dr. K. Ambrozaitis, B. Bieliukas, Alg. Gureckas, S. Kuprys, Il. Laučienė, dr. T. Remeikis ir PLJ S-gos atstovas. Iš Kanados į ją dar galbūt įeis: J. R. Simanavičius, inž. J. Danys ir gal dr. P. Lukoševičius.

Veiklos apžvalga

Apylinkių pranešimuose girdėjome apie jų ruošiamus įvairius renginius, kurie daugelyje vietų panašūs, tad teko pasižymėti tik kairią įdomesnio. Kalgarije jau šešeri metai eina „Kalgario Lietuvių Žinios“, Thunder Bay sodins azuliuoką, gautą iš Vilniaus; Hamiltone jieškoma vieta, kur padėti Daugakultūrio Centro patalpose įrengtą lietuvišką namelį, nes dabartinė patalpa griunama; Londonas siunčia siuntinius į Suvalkų kraštą tiesiai, ne per Salpos Fondą; Otavoje veikia mergaičių dainos ratelis „Ramunėlė“; Rodney apylinkė baigia išnykti — liko tik 8 šeimos; St. Catharines surengė šių metų Kanados Lietuvių Dieną; Sudburyje, šalia Bendruomenės, veikia šauliai ir žvejai bei medžiotojai; Toronte rengiamas centrinis Kanadai Vilniaus un-to 400 metų sukakties minėjimas.

Bendruomenės ateities veiklos gairių nagrinėjime daugiausia laiko užėmė Vasario 16 aukų rinkimo klausimas, svarstytas jau pernai, bet tinkamai nebaigtas. Siemet balsų dauguma nutarta rinkti aukas pagal aukotojų valią (Tautos Fondui ar Bendruomenei).

Sekančių metų suakutvinė 25-ji Kanados Lietuvių Diena nutarta rengti Hamiltone.

Diena baigta vakariene, menine dalimi ir disidentu T. Venclovos kalba. Dainavo iš „Aukuro“ narių sudarytas vienetas „Aukuro Daina“.

PLB pirmininko pranešimas

Sekmadienį pagrindinis laikas buvo skirtas PLB pirm. V. Kamanto pranešimui, kurio klausėsi ne tik tarybos dalyviai, bet ir gausi Hamiltono visuomenė. Apibūdindamas PLB valdybos, kaip pasaulinio organo, darbus, pirmininkas suminėjo visokeriopą paramą P. Amerikai, o taip pat ir didesnius darbus S. Amerikos žemyne. Pranešė, kad sekančios Pasaulio Lietuvių Dienos bus 1983 m. JAV-se. PLB švietimo komisijos veikla bus kreipiama daugiausia į neturtinguosius kraštus. Kultūros komisija tuo tarpu užimta gastrolių organizavimu. Atvažiuos „Ažuolynas“ iš Urugvajaus, „Žibutės“ iš Argentinos, bus surengta Australijos dailininkų paroda. Paminėjęs, kad IV-sis jaunimo kongresas labai gerai pavyko, pirmininkas padėkojo kanadiečiams už gausų jo rėmimą, už darbą, ypač Joanai Kuraitei, KLJS lėšų teikimo komisijos pirmininkei (jai įteikė ką tik išleista Vilniaus un-to medali). Pagaliau pirmininkas kiek ilgiau sustojo ties PLB ir VLIKo santykiais, juos detalčiai nušviesdamas ir atsakydamas į klausimus. Priėmus rezoliuciją, daina „Lietuva brangi“ padalydė visus namo. A. R.

KAZYS MILERIS, Vyskupo M. Valančiaus mokyklos vedėjas, ir adv. JOANA KURAITĖ KLB tarybos suvažiavime tvarko registraciją Nuotr. J. Milteno

Jaunimo išipareigojimai

Pasaulio lietuvių jaunimo ketvirtosios kongreso nutarimai

(Tęsinys iš pr. numerio)

Liaudies lobynas

Lietuvių tautosaka ir tautodailė yra svarbios lietuvių kultūros dalys, kurių išnykimas būtų tragiškas. Lietuvoje, o dar labiau Išeivijoje dingsta lietuviškos tradicijos ir papročiai, veikiami skirtingų pasaulėžiūrų, ekonominių sąlygų, geografinio išsisklaidymo ir aplamai apatiškos. Šio liūdno fakto akivaizdoje skatiname lietuvių jaunimą pažinti bei skleisti tautosaką ir įvairiomis progomis naudoti lietuviškus papročius šeimose. Raguiname tautodailės parodų, tautinių šokių pasirodymų, koncertų arba panašių renginių ruošėjus supažindinti dalyvius bei žiūrovus su gilesne lietuviškosios tautosakos prasme.

Įpareigojame PLJS valdybą susirūpinti tautosakos likimu, sudarant bibliografiją, kuri būtų prieinama visiems.

Kūrybinių jėgų brandinimas

Sveikiname visus, kurie savo kūryba prisideda prie Lietuvos vardo išgarsinimo, o ypač tuos, kurie kurdami pasinaudoja lietuvių tautosakos bei tautodailės lobynu, supažindindami plačiąją visuomenę su lietuviškosios kultūros pagrindais.

Skatiname kraštų LJS vienetų sudaryti sąlygas pajėgiems jauniems kūrėjams viešai pasireikšti, ruošiant talentų vakarus, minėjimus ir kitokius renginius. Tokiu būdu ugdomas ir viso Išeivijos lietuvių jaunimo kultūrinis sąmoningumas.

Siūlome PLJS valdybai su kraštų LJS pagalba sudaryti pilną kultūrinių vienetų bei asmenų sąrašą. Šį sąrašą galima būtų paskelbti spaudoje ir kitais būdais pateikti paskirų kraštų lietuviams. Tai įgalintų glaudesnę ir labiau apgalvotą kultūrinį bendradarbiavimą tarp kraštų.

Raguiname PLJS valdybą iki sekančio kongreso suruošti jaunų kūrėjų studijų savaitę, kurioje įvairių sričių menininkai galėtų pasidalinti patirtimi, aptarti bendras problemas ir ištirti galimybes glaudesniems ryšiams palaikyti.

ORGANIZACINIAI REIKALAI

Naujoji valdyba

Naująją Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) valdybą sudaro pirmininkas Gintaras Aukštuolis, vicepirmininkai Saulius Cyvas ir Emilija Sakadolskienė, nariai Milda Kupcikiūtė ir Linas Rimkus. Valdyba bus papildyta dviem nariais korespondenciniu posėdžiu.

V PLJK

Penktasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas (V PLJK) įvyks 1983 metų vasarą Šiaurės Amerikoje. Kongreso ruošos komitetą kviečia ir tvirtina PLJS ir PLB valdybos. PLJS valdyba yra atsakinga už V PLJK aka-

deminę programą ir atstovų paruošimą.

Padėkos

Dėkojame Gabijos Juozapavičiūtės vadovautai PLJS valdybai už jos darbą ir Sąjungos veiklos bei krypties vystimą.

Dėkojame Vytauto Kamanto vadovaujamai PLB valdybai už moralinę bei finansinę paramą IV PLJK ir tikimės, jog šis kongresas bus paskata platesniems ryšiams su Europos lietuviams.

Dėkojame Andriaus Smito vadovaujamai IV PLJK Ruošos Komitetui už kongreso suruošimą ir nepailstamą darbą.

Dėkojame Išeivijos lietuvių spaudai, remėjams bei aukotojams, kurių dėmesys lietuvių jaunimui įgalina tolimesnę veiklą.

Sveikiniai

Sveikiname okupuotos Lietuvos jaunimą.

Sveikiname Lietuvos pogrindžio spaudos leidėjus.

Sveikiname nepriklausomos Lietuvos diplomatinę tarnybą, Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą.

Sveikiname Jungtinių Tautų generalinį sekretorių Kurt Waldheimą ir prašome jį atkreipti dėmesį į Pabaltijo reikalus.

Sveikiname popiežių Joną-Paulių II ir dėkojame už lietuvių tautai bei Lietuvos tikintiesiems parodytą dėmesį.

Sveikiname PLB garbės pirmininką Stasį Barzduką ir dėkojame už jo nuolatinę paramą lietuvių jaunimui.

Sveikiname kun. Kazimierą Pugevičių už jo rūpestį ir darbą Lietuvos pogrindžio spaudos platinime.

Sveikiname šių kraštų pareigūnus ir prašome juos kelti Lietuvos reikalus savo kraštuose bei įvairiuose tarptautiniuose forumuose: Argentinos, Australijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Švedijos, Urugvajaus, Vokietijos ir Venecuelos.

Pareiškimas

Kreipiamės į Sovietų Sąjungos komunistų partijos sekretorių Leonidą Brežnevą, reikalaujame baigti Pabaltijo kraštų okupaciją ir žmogaus teisių negimą Lietuvoje.

Kongreso nutarimai

Visi ankstyvesniųjų kongresų nutarimai, kurie priešinasi IV PLJK nutarimams, negalioja.

1979. VII. 29.

Altenberg, Vakarų Vokietija

• Jaunimas yra mūsų gyvenimo šaknis. Jos nudžiū — išnyks ir viršūnės: garšiosios dalnų šventės, dirgintos šokių šventės ir nebebus kam žodžio tarti dėl Lietuvos laisvės. M. KRUPAVIČIUS

Naujas lietuvių kelionių biuras

Simon's
Travel Service
kviečia
keliauti kartu!

1979

SVENTĖS SU ARTIMAISIAIS LIETUVOJE:
gruodžio 20 — sausio 3 d. Vilnius — Ryga

Kaina tik \$1199.

Skubėkite užsisakyti vietas!

1980

Vilnius —	kovo 15-23
Vilnius —	spalio 3-11
Vilnius —	lapkričio 3-11
Vilnius — Paryžius	gegužės 23 — birželio 9
Vilnius — Leningradas	birželio 21 — liepos 5
Vilnius — Varšuva	birželio 21 — liepos 5
Vilnius — Muenchenas	rugpjūčio 9-23

13 dienų su giminėm!

Vilnius — Ryga	kovo 28 — balandžio 11
Vilnius — Ryga	balandžio 20 — gegužės 4
Vilnius — Ryga	birželio 23 — liepos 7
Vilnius — Ryga	liepos 12-26
Vilnius — Ryga	rugšėjo 1-15
Vilnius — Ryga	gruodžio 22 — sausio 5, 1981

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba. Mūsų biuras sutvarko ir visus dokumentus, reikalingus išvykimams vizitui.

Tel. 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

Kas Tautos Fondui aukoja,

TAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA.
KAI TESTAMENTĄ RAŠYSI,
IR LIETUVĄ PRISIMINK —
NORS DALELĘ SAVO TURTO
TAUTOS FONDUI UŽRAŠYK —

Tautos Fondo Toronto atstovybė

"Viva Europa!"

Šaunus Los Angeles lietuvių jaunimo pasirodymas

ALGIRDAS GUSTAITIS

Gerai yra ne tai, kaip autorius mano, bet tai, ką gerai publika priima. Šioji paprasta mintis dažnai tylois praleidžiama didžiųjų vaidilų ar krivių.

Dažnai mėgstama kritikuoti lietuvišką jaunimą, esą jis nesidomi lietuviška veikla, nekaltina lietuviškai, neprenumeruoja lietuviškos spaudos ir prastai rašo.

Bet yra antroji dalyko pusė — veiklus mūsų jaunimas. Jis pasirodo tada, kai jam atrodo reikalinga ar patinka. Kaip ir vyresnieji. Ir pasirodo taip, kad ploja ne tik jaunimas, bet ir senimas.

Vienas toksai pavyzdys yra Los Angeles lietuvių jaunimo parengtas ir jau keletą kartų Los Angeles mieste suvaidintas linksmas, gyvas, įdomus pasirodymas vardu "Viva Europa!" (Du paskutiniai — 1979 m. spalio 6 ir 7 dienomis).

Kas yra "Viva Europa"?

Perkeltine prasme — mintimis, jausmais grįžimas Europon. Ir net Lietuvon. Trumpas nusigręžimas nuo Amerikos, atsispausimas gyvenimu Europoje.

Europa yra daugelio amerikiečių tėvų, senelių ar prosenelių kilmės vieta. Visi baltieji atvyko iš Europos. Europa buvo, yra ir ilgiau paliks kultūros centru visiems iš jos kilusiems. Modernūs amerikiečių patogumai ar keisti prajavai toli gražu nevisad pirmąją prieš europiečius. Europoje yra to, ko nėra Amerikoje.

Juo labiau lietuviams mūsų Lietuva ir jos kultūra, papročiai yra nepakeičiami amerikietiškais ar vokiškais, brazilietiškais, australietiškais. Lietuva tebėra spinduliuojanti jėga, nors ir okupuota. Nepasiekiamas objektas dažnai yra siektinesnis. Todėl ir dabar nepasiekiamą Lietuvą jokiū būdu nedyla užsienyje gimusio lietuviškų šeimų jaunimo širdyse. Ir tai ryškiai stebint "Viva Europa!"

Scenoje matyti kelios dešimtys akademinių jaunimo, visai gerai ar net puikiai kalbančio lietuviškai, dainuojančio ir pokštujančio. "Viva Europa" yra parengta Los Angeles lietuvių jaunimo, vadovaujančių ir režisuojančių Danutės Barauskaitės, kuri taip pat yra jauna. Kas yra toji "Viva Europa"? Tai nuotykių lietuviško jaunimo, vyksiančio iš Amerikos (ar Los Angeles) į lietuvių jaunimo kongresą Europoje.

Pradėjus išvykimu iš Los Angeles, nuotykiškai vyksta Londone, Madride, Paryžiuje, Romoje, Vienoje, Šveicarijoje, Vokietijoje ir vėl Los Angelese.

Vienur šokama, kitur dainuojama, išdėkaujama, sutinkami lietuviškai kalbantieji arabai, lietuviškai nemokantis prancūzas, puikiai lietuviškai kalbantys bavarai, linksmos ispanės ir prancūzaitės. Veiksmas veja veiksmą, nuotykiškai paskui nuotyki, išdaiga po išdaigos, nauji drabužiai, žavios dainos, puiki muzika, modernūs apšvietimas, gyvas ir jaunas sąmojis, žavi mergaičių apranga, malonios solodainos, smuikas, fleita, akordeonas, pianinas.

Valdinimas

Patekti į salę nebuvo lengva, ir nevisi gavo bilietus, kurie nebuvo pigūs. Pilna salė stul, kėdžių. Prie stalo turėtų sėdėti po 10 žmonių, bet kairur sėdėjo po keliolika susispaudę. Gera vakarienė su puikiu mėsos kepsniu.

Sviesos gėsta, muzika (iš plokštelių ar juostų) ir prašau: "Viva Europa" pradėdama važiuojančių kaliforniečių. Virš jų galvų — Lietuvos vėliava. Atsidiuriame Londono Picadilly cirkoz muzikiniam teatre. Ir taip per visą Europą.

Stebino puiki idėja tokį veiklą sugalvoti, parengti. Bravo, Danutė Barauskaitė! Sceninių pakeitimų metu, greta ant sienos buvo rodomos iš tos kelionės pultikos skaidrės. Vos galėjai spėti sekti, nes buvo rodomos dviejose vietose iš karto.

Kas buvo geriausia? — Prašau, neklaukite. Viskas buvo gerai. Daugeliui patiko solistės Vita Polikaitė ir Daina Gudauskaitė. Kabaretiniai šokiai, choreografiuoti Rasos Zelenytės. Štai kas labiausiai žiūrovams patiko! Lietuviai pasilgę daugelį gyvumo, jaunystės, džiaugsmo, smagumo.

Danutės Barauskaitės vadovaujamas linksmas jaunimo vienetis su "Viva Europa" jau pakviestas į Čikagą ir Torontą. Nėtenka abejoti — ir tenai bus išparduotos visos vietos, perplūdytos salės. Lai ateina pasižiūrėti ir ramaus tykumo norintieji: pamatys kurioje linkmėje yra jaunimas.

Pagarba lietuviškoms šeimoms, išaugusioms tokį puikų lietuvišką jaunimą! Priimkite jį su meile, nuoširdumu, pagarba ir džiaugsmu! Ačiū puikiam lietuviškam jaunimui už tokį sklandų, didelį ir labai reikšmingą darbą, linksminant visų amžių žmones.

ALT-os rengtas Amerikos lietuvių kongresas Klevelande š.m. spalio 13-14 dienomis. Pirmoje eilėje — LIDIJA ir ROMAS GIEDROS, V. JOKUBAITIS

Lietuvos laisvės viltis negęsta

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas bei jos rengtas kongresas š.m. spalio 12-14 d. Klevelande "Hollenden House" viešbutyje.

J. SARAPNICKAS

39-tame ALTos suvažiavime dalyvavau kaip SLA 72 kuopos atstovas iš Hamiltono. Be manęs, iš Kanados dalyvavo Birutė ir Petras Januškos iš Windsor, Ont.

JAV lietuvių kongresas pasirinko šūkį: "Lietuvius nepavargs kovoje už Lietuvos laisvę".

Spalio 12 d., 9.30 v.r., ALTos 39-tą suvažiavimą-kongresą pradėjo kun. A. Stašys. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, pakvietė invokacijai prel. J. Balckūną ir perdavė pirmininkavimą ALTos pirm dr. K. Sidlauskui. Po to sekė ALTos mirusių veikėjų pagerbimas ir sveikinimai. Pirmasis sveikino VLIKo pirm. dr. K. Bobelis. Sveikinių buvo labai daug žodžių ir raštu, įskaitant ir JAV prez. J. Carterio. Pageidauta, kad ALTA ir Bendruomenė prieitų prie susitarimo.

Visų nustebimui Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos pirm. Julija Mack įrodė, kad ALTA buvo sudaryta 1915 m. ir atsisteigė sovietams okupavus Lietuvą 1940 m.

Paskaitos

ALTos 5-rių metų veiklą nušvietė savo pranešimas dabartinis pirm. dr. K. Sidlauskas.

VLIKo pirm. dr. K. Bobelis savo paskaitą "Helsinkis — Belgradas — Madridas" trumpino, kiek pakeisdamas ir temą, nes panašiu klausimu kalbėjo dr. K. Sidlauskas. Jis pabrėžė Helsinkio konferencijos reikšmę pavertgai Lietuvai, Helsinkio deklaracijos nevykdymą Sov. Sąjungoje ir kvietė į talką visus veiksmus tinkamai pasiruoti Madrido konferencijai, kuri įvyks 1980 m. lapkričio 11 d.

Dr. K. Bobeliui baigus kalbėti, sustoję dalyviai audringai plojo.

Gen. konsulo A. Simučio paskaita "Lietuvos laisvės viltis šių laikų tarptautinėje raidoje" susilaukė didelio įvertinimo. Publika audringai plojo. Tuojau atsirado entuziastų, kurie čia pat sudėjo \$1000, kad šį paskaitą būtų atspausdinta atskiru leidiniu ir paskleista visuomenėje. Jaunosios kartos veikėjas dr. V. Stankus skaitė paskaitą tema "Jaunosios kartos Lietuvių laisvinimo darbe". Jis pareiškė, kad daug žalos padaro tėvai, kurie, vaikams girdint, nepalankiai kalba apie lietuvišką veiklą. Vaikai, tokias kalbas nengirdę, iš tėvų ir aplamai vyresniųjų, tampa pasyviais tautinei veiklai ir dažnai visai pasitraukia iš lietuvių tarpo.

Svečių žodis

Spalio 13 d. vakarą įvyko iškilminga vakarienė "Hollenden" viešbutyje. Prie garbės stalo sėdėjo vyskupai: V. Brizgys, A. Deksnys, James A. Hickey, gen. konsulas A. Simutis, VLIKo pirm. dr. K. Bobelis su ponia, ALTos pirm. dr. K. Sidlauskas, SLA pirm. P. Dargis su ponia, V. ir O. Jokubaitis, A. Mikulskis su ponia, Amerikos valdžios atstovas Spencer Oliver, kun. A. Stašys, J. Valaitis, dr. L. Kriaučiūnas, dr. V. Simaitis, T. Blinstrubas. Pokylį pradėjo O. Jokubaitienė, pakviesdama pokyliui vadovauti E. Bartkų. Maldą sukalbėjo vysk. V. Brizgys. Kalbėjo konsulas A. Simutis, Klevelando vyskupas James A. Hickey.

Pagrindinę kalbą pasakė JAV valdžios atstovas Spencer Oli-

ver. Jis savo kalboje plačiai palietė Helsinkio konferencijos nutarimus, pabrėžė, kad sovietai tų nutarimų nesilaiko. Kalbėtojas ypatingai atkreipė dėmesį į sovietų brutalumą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Be to, pokilyje dalyvavo estų atstovas Juhan Simons ir latvių Janis Riekstins.

Meninę programą atliko Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas kompoz. A. Mikulskio. Taip pat šis ansamblis giedojo A. Mikulskio sukurtas Mišias už kenčiančią Lietuvą spalio 14 d. per pamaldas Šv. Jono katedroje. Mišias laikė vysk. V. Brizgys, pamokslą pasakė vysk. A. Deksnys.

R. Giedros kalba

Spalio 14 d. kongrese kalbėjo nesenai ištrūkęs iš sovietų okupuotos Lietuvos Romas Giedra.

Romas Giedra, būdamas nepilnametis gimnazistas, su savo draugais bandė lėktuvu 1962 m. pabėgti į Švediją, tačiau neįstengė lėktuvo užvesti ir tada automobiliumi bandė pasprukti į Lenkiją. Buvo sušauktyti prie sienos ir visi suminti. Romas, kaip nepilnametis, gavo mažesnę baudą, o trims kitiems skyrė po 12 metų kalėjimo. Be to, motinai prašant persvarstyti bylą, bausmė kaip nepilnamečiui buvo sumažinta ir išleistas iš kalėjimo. Klaipėdoje baigė politechnikos mokyklą. Atvykęs pas savo tėvą

į Los Angeles, gavo elektrotechnikos darbą.

R. Giedra, negalėdamas pakeisti dabartinės santvarkos okupuotoje Lietuvoje, bandė gauti leidimą išvykti pas tėvą į JAV. Visur buvo dėsliama su atsakymais ir prašymus. Gyvendamas okupuotoje Lietuvoje, paskutiniaisiais metais reikėsi pogrindžio veikloje ir prisidėjo prie "LKB Kronikos" leidimo. 1978 m. lankėsi su žmona pogrindžio reikalais Maskvoje ir buvo slaptosios policijos suimti. Tardė saugumietis Urbanas.

Padavęs prašymą išvykti iš okupuotos Lietuvos aplankyti savo tėvo arba visam laikui, R. Giedra susidūrė su trukdymais. Nuėjus į atitinkamą įstaigą Maskvoje prašyti leidimo išvažiuoti pas tėvą ir gavęs neigiamą atsakymą, pagrasino bado streiku — neisias iš įstaigos, kol negausis teigiamo atsakymo. Be to, pareiškė, jei bus jėga išmestas, viešoje vietoje apsisilias benzinu ir susideginsias.

Visus kongreso dalyvius nustebino R. Giedros pareiškimas, kad Amerikos ambasadoje turi tarnybas rusų agentai. Vieną jų atpažinęs, nes anksčiau jį sumatė tardęs. Į tai VLIKo pirm. labai reagojo ir šį reikalą pasirūzo nuodugniai ištirti.

Buvo pateiktas R. Giedrai daug klausimų, bet dėl vietos stokos neįmanoma jų atpasakoti.

Aukojo "Tėviškės Žiburiam"

\$300: Kanados Lietuvių Fondas; \$200: Julius Kvieckinas; \$50: Vikt. Staškūnas, neolituany korporacijos Čikagos skyrius; \$30: dr. A. Sidlauskaitė; \$25: V. E. Gruodis, Toronto "Gintaras"; Lietuvių Medž. ir Mešk. Klubas "Briedis" Saulė Ste. Marie, Ont.; \$22: H. Gavorkas; \$20: J. Budnikienė, J. Dzenkailis, A. Radžius; \$15: Br. Kolumbijos Lietuvių Medž. ir Mešk. Klubas "Bebras"; \$12: G. Palmer; \$11: A. Šapočkinas.

\$10: M. Kizis, A. Perminas, M. Gudienė, A. Stankaitienė, Eug. Kuchalskis, C. Senkevicius, P. O. Valaitis, J. Juršys, E. M. Vainienė, P. Rožaitis, L. Galvosas, R. Mitalas, Alg. Gustaitis, A. L. Dargis.

\$9: V. Garmelienė; \$8: L. Sileikienė; \$7: P. Mikšys; \$6.15: Pr. Valonius; \$6: Alf. Kruznauškas, A. Kenstavičius, A. Liaukus, L. Kairys, M. Mackevičius, M. Rybienė, Ig. Urbonas, J. Vaidotas, Br. Urbas, J. Viečerskienė, Pr. Gustys, A. Statulevičienė, A. Sudeikis.

\$5: T. Dambrauskas, V. Sakas, S. Rutkauskienė, V. Mamaitis, K. Dubauskas, Capt. E. A. Judis, MD, T. D. Chornomaz, J. Pėteraitis, Ed. Ziaušys; \$4: A. Ratkevicienė, B. Lukas, St. Poculius, F. Prekeris, P. Rušinskas, V. Blažys; \$3: Ig. Kazlauskas, A. Tamošiūnas; \$2: V. Lenkaitis, A. Lapinskienė, A. Bielskis, Iz. Vasyliūnas, J. Smulskis (Mrs.), B. A. Zutaatas, A. Bendžius, M. Wikis (Mrs.); \$2.50: p. Vingevičienė; \$1: A. Karsokas, M. Kazlauskas, L. Johnston (Mrs.), J. Rimkūnas, A. Stukys, kun. Z. Smilga, D. Viskontienė, E. Vaičekauskienė, A. Sukauskas, J. Visockis, J. Butkevicius, J. Krisciūnas.

Rėmėjo prenumeratas atsuntė — \$50: Jonas Paberžis; \$25: kun. prof. dr. P. Ragažinskas, S. Markus, A. Ilmonis; \$20: Br. Rakauskas, M. Paukštys, E. Dulkenė, A. P. Stanėnas, A. Alsbergas, J. Jocas, K. Miškinis, Jonas Micevičius, S. Kacki (Mrs.), J. Sepulis, Vincas Sakas, Alg. Senkus, L. L. Ragas, DDS, kun. J. Pakalniškis, Vyt. Ripskis, Bronė Rutkauskas, Alg. Jurkštas, K. Radvila, dr. E. Lenkauskas, G. Kazlauskas.

• "Tėviškės Žiburių" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

Brazilijos lietuvių padangėje

R. KYMANTAS

Seniau ir dabar

Prieš II D. karą Brazilijos lietuvių kolonijoje ėjo net trys lietuviški savaitraščiai ir du žurnalai. Jų puslapiuose, be įvairių gerų straipsnių, žinių, kronikų, aprašymų, dažnai tekdavo užkūti ir nelemų ginčų, intrigėlių. O vadinamojoje "opozicinėje" spaudoje neretai pasitaikydavo ir nepagrįstų bei prasimanų šmeižtų.

Dabar turime tik vieną vienintelį savaitraštį "Mūsų Lietuvą", kurį leidžia ir redaguoja lietuviai kunigai saleziečiai. Šis lietuviškas savaitraštis, nors mažas, bet rimtas. Jame nerandame tokių 'spaudos žemčiūgėlių', kurių būdavo anų laikų mūsų spaudoje.

Bet tai dar nereikiška, kad Brazilijos lietuvių kolonijoje šiais laikais nepasirodo ir neigiamų reikiškių. Vienas tokių pažymėtinas lietuviškų organizacijų savitarpio "bylinėjimas" vietose teismuose. Tokiomis bylomis, kurios daro gėdą lietuviams prieš svetimą, ypač brazilus, pasižymėjo Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, kuri yra trijų lietuviškų rūmų juridinė savininkė. Pirmoji tokia byla prieš keliolika metų buvo iškelta Tėvams jėzuitams po to, kai su jais S-gos valdyba buvo susitarusi išnuomoti dešimčiai metų dr. V. Kudirkos vardo rūmus. Bet vieno asmens instiguojamą valdybą susitarimą panaikino ir pradėjo bylą, reikalaujančią iš Tėvų jėzuitų išsikrausti iš minėtų rūmų. Tėvai jėzuitai, priversti išsikrausti, įsigijo nuosavus rūmus tame pačiame Sao Paulo miesto rajone ir iki praėjusių metų dirbo pastoracinę ir visuomenišką lietuvišką darbą. Jų dėka buvo įsteigta asmeninė lietuvių Šv. Kazimiero parapija.

1978 m. Tėvams jėzuitams išvykus iš Sao Paulo, jų įsigyti rūmai buvo perleisti lietuviams saleziečiams, kur ir dabar sėkmingai vyksta tiek lietuvių pastoracijos, tiek visuomeniškas kultūrinis lietuviškas darbas.

Antrąją nelemą bylą dabartinis Lietuvių S-gos Brazilijoj pirmininkas pradėjo prieš Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių mokyklos būrelį reikalaudamas, kad būtų išsikraustyta iš to vardo lietuviškų rūmų, kuriuos šis būrelis globojo ir tvarkė 30 metų, ruošdamas lietuviškus parengimus, mokedamas visus reikalingus mokesčius, darydamas remontus ir t. t. Pastaroji byla pradėta nesenai ir dar nebaigta. Dar šių metų gegužės mėnesį vietos teisėjas bandė taikui būdu išspręsti tarpusavio ginčą tarp dvejų lietuviškų organizacijų, bet Liet. S-gos Brazilijoj pirmininkas J. Antanaitis griežtai atsisakė priimti teisėjo patarimą. Toms byloms iki šiol jau išleista stambios sumos pinigų advokatams ir kitiems. Ir tos sumos pinigų gautos iš naudojimo trijų lietuviškų pastatų: parengimų, aukų ir kitokių pajamų, kurios galėtų būti panaudotos naudingiems lietuviškiems reikalams.

Atrodo, kad dabartiniai Liet. S-gos Brazilijoj vadovai nesupranta ar nenori suprasti, kad visi trys lietuviški pastatai, kurių S-ga yra juridinė savininkė, buvo statomi tam, kad jais galėtų naudotis visa susipratusių ir geros valios lietuvių visuomenė lietuviškiems reikalams, bet ne kokia saujelė lietuvių kolonijos turtu valdytojų.

Biuletenis portugaliskai?

Teko skaityti "Tėviškės Žiburiuose", kad per vieną VLIKo suvažiavimą buvo pranešta, jog

pastarasis leidžia "Eltoš" biuletinį lietuvių, italų, ispanų ir portugalų kalbomis. Neturiu žinių apie ispanų kalba leidžiamą "Eltoš" biuletinį, nes jau keli metai nesu jo matęs, bet apie portugalų kalba leidžiamą "Eltoš" biuletinį tikrai žinau, kad Brazilijoje (Sao Paulo) prieš daugelį metų buvo iš viso išleistas TIKTAI VIENAS NUMERIS. O gal VLIKas tokį portugalų kalba biuletinį leidžia Portugalijoje, Angolų ar Mozambike? Man, kaip žurnalistui dirbančiam šioje srityje apie 50 metų, būtų labai įdomu, kad VLIKo vadovybė ar kas kitas paaiškintų šio laikraščio skiltyse, nes man atrodo, kad "T2" bene bus plačiausiai skaitomi lietuviškoje išeivijoje.

"Mūsų Lietuva"

Pastaruoju laiku kunigai saleziečiai, ypač "Mūsų Lietuvos" administratorius kun. Stasys Sileika, susirūpino šio laikraščio reikalais. Pirmiausia buvo padarytas žygis spausdinti ant gero balto popieriaus, kad pagerėtų laikraščio įvaizdis. Bet tam reikalingos lėšos. Pirmoji eilė tam tikslui buvo surengtas spaudos vakaras rugsėjo 15 d. Nors pasitaikė tą vakarą labai blogas oras, vakaras gražiai pasisekė. Prieš vakaro surengimą kun. St. Sileika kartu su žurnalistu St. Vancevičium per kelis vakarus aplankė keliolika geriau pasitūrinčių šeimų su garbės pakvietimais ir surinko per 30 000 kruzeirų (per 1.000 dolerių). Visas vakaro pelnas paskirtas popieriaus pagerinimui.

Saliečių iniciatyva čia nesusistojo. Jie nupirkė naują spausdinimo mašiną "DAVIDSON 701", kuri kainavo, labai trumpam išimokėjimui, apie 1 milijoną kruzeirų (šiuo metu vieno JAV dolerio vertė yra arti 30 kruzeirų).

"Mūsų Lietuva" dabar jau spausdinama nauja mašina ant gero popieriaus, bet reikėjo truputį sumažinti laikraščio formatą, kurį ateityje numatoma kompensuoti puslapių skaičiumi. Taigi skaitytojai nebus nukriaušti teksto atžvilgiu.

Knyga apie Lietuvą

Atsargos kapitono Juozo Čiuvinskio ir kitų iniciatyva jau ruošinama spaudai platesnė knyga portugalų kalba apie Lietuvą, jos istoriją, geografiją, kovą už nepriklausomybę, laisvos Lietuvos laikotarpį, jos okupaciją ir dabartinę padėtį. Knyga turės gražų spalvotą viršelį ir bus gausiai iliustruota. Viršelį nupiešė viena jauna lietuvaitė dailininkė. Knyga bus spausdinama "Mūsų Lietuvos" spaustuve. Ją manoma išleisti dar prieš ateinančių metų vasario 16 dieną. Knyga bus išsintintė svarbiausios vietos valdžios įstaigoms, ministerijoms, svetimų valstybių atstovams, konsulams, universitetų bibliotekoms ir svarbesniems brazilų laikraščiams bei žurnalams. Taip pat dalis bus parduodama visuomenei. Knygos paruošimu spaudai daugiausia rūpinasi kpt. J. Čiuvinskas, pakvietęs į talką St. Vancevičių, R. Steponaitytę ir kitus žurnalistus.

80 metų veikėjas

S. m. rugsėjo 1 d. Sao Paulo mieste gyvenančiam savanoriui — kūrėjui atsargos kapitoniui Juozui Čiuvinskui sukako 80 metų. Ta proga buvo išleistas specialus "Mūsų Lietuvos" numeris su jo draugo žurnalisto St. Vancevičiaus parašyta trumpa biografija. Pats sukaktuvinnikas tą dieną surengė priėmimą savo rezidencijoje, kur gavo daugybę sveikinimų. Kpt. J. Čiuvinskas yra vienintelis likęs gyvas iš bu-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Siuntiniai į Lietuvą - 1979

Patariame siųsti tik tai, kas paskutiniu laiku Lietuvoje pageidaujama ir naudinga.

Siuntinys nr. 2, 1979

Labai gera vyriškiai eluotei vilnonė angliska medžiaga — 3 m.; vilnonė angliska moteriškai eluotei medžiaga — 3 m.; vilnonė medžiaga suknelei arba vakarinei suknelei medžiaga (visos šios medžiagos gali būti įvairių spalvų); vyriški išieginiai marškiniai; vyriškos arba moteriškos firmos "Levi" arba "Wrangler" džinsai (tik tokių Lietuvoje pageidaujama) ir trumpas sudedamas lietsargis vyriškas arba moteriškas.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis — \$312

Į šį siuntinį dar galima įdėti 8 svarus įvairių prekių. Medžiagos dar galima pridėti 4 m., 3 m. dirbtinio minko kailio arba ką nors iš žemiau išvardintų naudingesnių dalykų:

Aviakailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikro kailio apikaklė, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas.....	\$275.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustui.....	107.00
Jeans, Wrangler arba Levi Strauss.....	50.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis.....	42.00
Vyriškos arba moteriškos nalloninės kojinės.....	4.00
Tights (kojinės-kelnaitės).....	5.00
Vilnonė gėlėta skarelė arba didelė nalloninė skarelė.....	15.00
Geresni marškiniai.....	18.00
Vyriški arba moteriški bateliai.....	45.00
Puiki suknelei medžiaga.....	35.00
"Crimplene" medžiaga suknelei.....	25.00
Vilnonė eluotei medžiaga, vyrams arba moterims.....	70.00
Geresnė vilnonė medžiaga eluotei.....	100.00

Kartu su drabužiais galima siųsti šie maisto gaminiai: ½ sv. arbatos — \$5.00; ½ sv. kavos (necafe) — \$7.50; 1 sv. pupelių kavos — \$8.50; 1 sv. šokoladinį saldainių — \$8.50; 1½ sv. razinkų — \$2.50; cigarečių 40 — \$5.60.

Įvairūs kalkuliatoriai, stetoskopai ir kraujo spaudimui matuoti instrumentai siunčiami pagal susitarimą.

Sudarant savo nuožūra siuntinį, reikia pridėti \$38.50 persiuntimui.

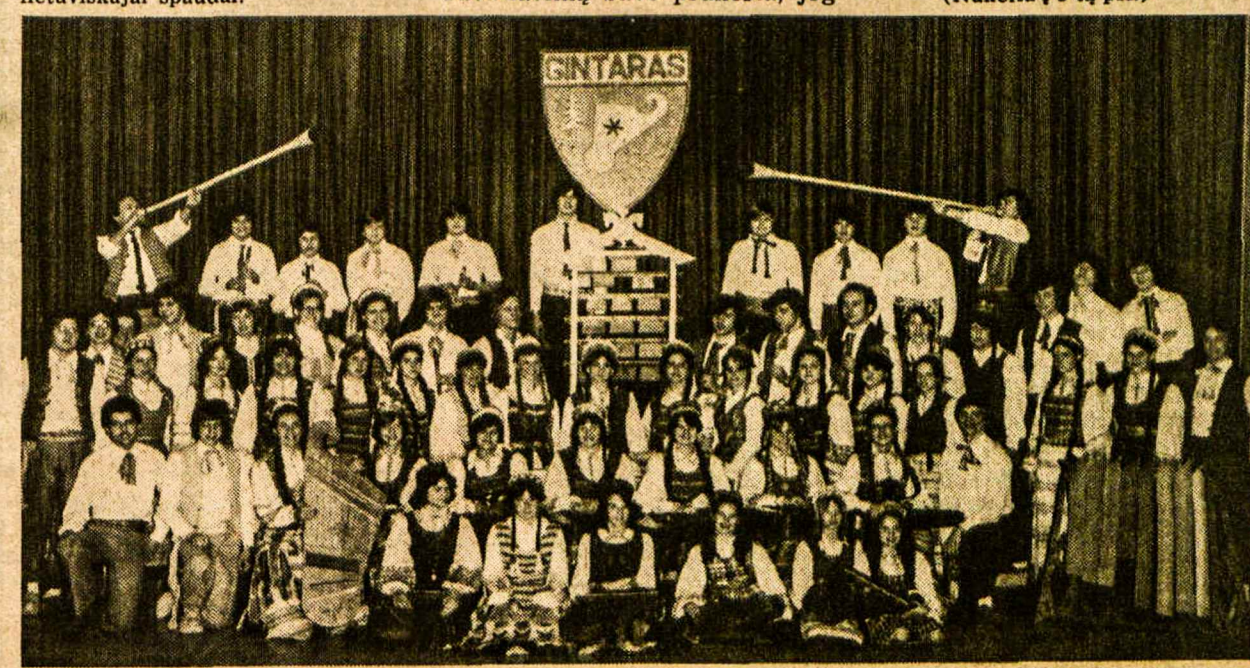
Norime atkreipti klientų dėmesį, kad mes siuntinius tuojau išsiunčiame vos gavę užsakymą. Šaukiantis prisimename tik pasuntę siuntinius. Jas galima apmokėti paprastu čekiu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybę, persiunčiame palikimus į Lietuvą naudingiausi paveldotojų būdu.

BALTIC STORES LTD.

(Z. & V. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Telefonas 01-460-2592

Montrealio "Gintaras", kurio koncertą Toronte — Mississaugoje, Anapilio salėje, lapkričio 17, šeštadienį, rengia KLIK Moterų Dr. Jono Lietuvos Kankinių parapijos skyrius savo trisdešimtmečio sukakties proga Tony's Photo

Pianistas VYTAUTAS SMETONA, buvusio nepriklausomos Lietuvos prezidento valkaišis, koncertuos Toronto universiteto Convocation salėje, kur š.m. lapkričio 11, sekmadienį, 3 v.p.p., rengiamas Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas. Jo koncertas bus šio minėjimo dalis

Brandaus koncerto belaukiant

Pianistas VYTAUTAS SMETONA, nepriklausomos Lietuvos prezidento Antano Smetonos vaikaitis, gimė 1955 m. vasario 14 d. Klevelande. Jo muzikinės studijos prasidėjo nuo ketverių metų amžiaus pas savo mamytę, o vėliau — pas savo vyresnįjį brolį, jau susibrendusį pianistą Antaną. Toliau studijas gilino pas garsųjį muzikos menininką ir mokytoją Leonard Shure.

1976 m. V. Smetona baigė Case Western Reserve universitetą meno bakalauro laipsniu.

Pirmasis jo pasirodymas įvyko 1973 m. kartu su Klevelando simfoniniu orkestru. 1976 m. su dideliu pasisekimu jis koncertavo Niujorko Town Hall. Po to jis dažnai pasirodydavo su savo koncertais Niujorke ir kituose didesniuose JAV miestuose. 1979 m. V. Smetona įrekdavo

ilgo grojimo plokštelę "Sirus 1001", atlikdamas Chopino, Liszt'o ir Rachmaninovo kūrinius. Tiek rečitaliai, tiek Vytauto Smetonos įrekdoruota plokštelė buvo sutikta žymių kritikų su entuziazmu ir geru įvertinimu kaip pilnai subrendusio ir daug žadančio virtuozo.

1980 m. sausio 16 d. yra numatomas jo koncertas Londone, Anglijoje, o vėliau St. Paul. Min., rečitalis, kuris bus rekdoruojamas "National Public Radio".

Su dideliu dėmesiu laukiame Vytauto Smetonos piano rečitalio lapkričio 11 d. Toronto universiteto Convocation salėje Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjime. Esame tikri, kad jis mūsų lūkesčių neapvils, o jam atsilysinsim gausiu atsilankymu į minėjimą ir koncertą. Inf.

Dailininkas Gailius Toronte

RIMA PUNISKAITE

Dailininko Gailiaus dvidešimties metų retrospektyvinė paroda, kuri įvyko Toronto Lietuvių Namuose rugsėjo 29-30 dienomis (globojama Toronto skautininkų-ų ramovės), buvo trijų dalių: tapybos, grafikos, knygų iliustravimo.

Tapybiniai kūriniai liudija didžiausią dailininko laimėjimą, radusį įkvėpimą Wasagoje praejusią vasarą. Mes vasarą praleidžiam tenai, nes yra gražu, patogų, bet kažkaip apamkam ten esančiam grožiui, bet kai atvažiuoja žmogus iš anapus Atlanto, jį pastebi. Raštu beprasmiška bandyt atvaizduoti tuos paveikslus, nes jie, gimę iš modernio branduolio, yra skirti individo interpretacijai. Pirmu žvilgsniu jauti patraukimą, bet dar neaiškų. Tik po ilgesnio laiko, po akių ir vaizduotės pasidavimo tiems paveikslams iškyla nuostabus ir žiūrovui brangus vaizdas. Gailiaus paveikslai teikia atvirai vaizduoti naujas vizijas ir skatina žiūrovą prisidėti prie šių vizijų kūrimo su alkana, bet kantriai akimi ir ryžtingu pasitikėjimu savo vaizduotėje. Tik atsidavęs spalvai ir formai, galima pajusti tą gamtos srovę, kuri paveikė Gailių mūsų miškuose prie "jūros" ir kuri jo akimis bei rankomis rado savo išraišką.

Gailiaus grafikos darbai apėmė platesnį laikotarpį negu parodoj išstatyti kūriniai, t. y. nuo vėlyvų penkiasdešimtinių iki šių metų. Ankstyvoji graviūroj, išspausdintoji juoda-balta spalvų, matom kruopščią Gailiaus ranką ir formą gaudančią akį. Atrodo, lyg dailininkas būtų bandęs surinkti jau turėtą, bet išblaškytą formą. Gal formatu ir tonu šie darbai sudaro mažesnę dalį negu spalvota grafika, bet jie liudija svarbų Gailiaus išraiškos pavidalą. Spalvoti grafikos darbai, kaip "Surface emue" (Sužadintas paviršius) ir "Incabloc" ciklai, sudarė didžiausią parodoj išstatytų darbų skaičių ir aiškiai rodė tolimesnį formos brendimą. Situose darbuose Gailius, jau atradęs formos galimybes, išreiškia pačią esmę. "Incabloc" cikle autoriaus pasiekia pačią jos viršūnę. Tai stebėdamas, žiūrovas randa, kad for-

mos paslapties įieškojimas buvo prasmingas ir suprantamas, nes visuotinis kūrybos balansas sotina akį ir lieka lyg įstrigęs mintyje.

Prieinam prie trečios dalies, būtent, knygų. Tai Gailiaus linoleumo raizniniais iliustruoti Oskaro Milašiaus poezijos kūrinių "La mer" (Jūra) ir "La suite lituanienne" (Lietuviška suita). Čia nebuvo tomuose įrištos knygos, bet lapų rinkiniai, surišti nenutrūkstamom poezijos ir dailės mintim vietoj siūlų ir medžiagos. Technišku atžvilgiu abi knygos turi daug ko bendro. Pavyzdžiu, yra tas pats rupus, rankom spaushtas popierius ir nepaprasta jėga dvelkias linoleumo raizmas (puslapis traukia dėmesį savo kūrybine verte). Kompozicijos atžvilgiu knygos yra aiškiai skirtingos. "La suite lituanienne" kūrinys poezija ir iliustracijos matyti atskiruose fonuose — yra savarankiški, nors giminingi dalykai; atrodo, lyg Milašius ir Gailius alsuotų tą pačią tautodailės lyriškumo nuotaiką. "La mer" parodo mums tokį teksto ir iliustracijos sutapimą, kad negali atskirti kur žodis baigiasi ir kur banga prasideda. Visi knygos kompozicija ramina ir glosto akį bei lydi ją tolyn į savojonių gelmes. Vien skaitymo tom knygom neužtenka. Norisi dar kartą įbristi. Norisi dar kartą paliesti tą stipriai išrežtų linijų formą ir pirštų nervais pasiekti naują meno dimensiją, kurios akis nesugeba suprasti.

Artėčiau buvo minėta, kad yra sunku išaiškinti Prano Gailiaus meną kitiems; net pats dailininkas yra pasakęs: "Išaiškinti jums mano meną reikėtų išaiškinti visą modernizmą ir jo šaltinius". Jo menas turi būti pamatytas, pergyventas. Tik tada jo vertė ir jėga tampa suprantamos. Kito žodžiai gali tik išjudinti mintis, bet negali įtikinti akies.

Dail. Gailius grįžo Paryžium, tačiau tebejauciame, kad jo spalvos, jėga, gamtoj gimusi srovė pasiliko su mumis.

● Mokslo srityje skaityk naujausius veikalus, literatūroje — seniausius. Klasikinė literatūra yra visuomenauja (Bulwer-Yytton).

Nebaigtas laiškas

Mano raštų vaizdelių herojus Mykolas Bevardis mirė. Kurį laiką apie jį nieko negalima buvo rašyti — jis ilgai sirgo ir, žinoma, per tą laiką nieko nenuveikė. Juk sergančiam ir į mirčių artėjančiam nebe daug rūpi pasaulis. O kur dėmesio centras — priklauso nuo jo dvasios stiprybės ir pasaulėžiūros. Nevisi žinojo, koks buvo Mykolas Bevardis. Mieste tik šnekėjo, kad labai bijojo mirti. Bet jis mirė. Laikraščiai paskelbė "po sunkios ir ilgos ligos". . .

Stai dabar jis guli laidotuvių koplyčioje. Gražesnis negu buvo, jaunesnis negu žinota. Jaukus kambarys su gėlėmis, žvakėmis, brangiais baldais. Šilkų patalai paskutinei kelionei pakloti. Girdėti tyli muzika — labai švelnus ir raminantis tonai, tarytum plauktų ne iš šio pasaulio. Jei apie mirtį negalvotum, galėtum Mykolui net pavydėti — tokios pagarbos ir dėmesio jis gyvas būdamas nesusilaukė.

Apacioje posėdžiauja laidotuvių komitetas.

— Taigi, karsto nešėjus pagaliau turime. Gerai, kad greitai susitarėme. Gaila, kad negalima buvo visų patenkinti. . . Ponai, suprantate, parinkome šeši svarbiausių organizacijų atstovus.

— Žinoma, negi karstą neš visų 30 organizacijų atstovai? . . . Įsiterpė lyg pasipiktinusi kažkur ponis.

Bet sprendimu nevysi buvo patenkinti. Pusė dalyvių niurnėjo, kad niekad nebus imanoma nustatyti organizacijų svarbumo, juo labiau to netiktų daryti laidotuvių koplyčioj, kur toks grupavimas gali reikšti liūdną simboliką. Bet balsuojant ir balsams pasidalinus pusiau, pagal visus gero demokratinio veikimo nuostatus, lėmė pirmininko balsas. Po trumpo erzelio visi stengėsi ramintis.

— Jei galima, ponai ir ponios, pradėsime antrąjį klausimą, — kalbėjo pirmininkas, — o tas klausimas, kaip žinote, yra pietūs.

— Visai nereikia! — šūktelėjo viena ponis.

— Na, kaip jau čia? . . .

— Visai paprastai, — nepasidavė ponis, — augštuomenė apsieta tik su kava ir pyragaičiais. . .

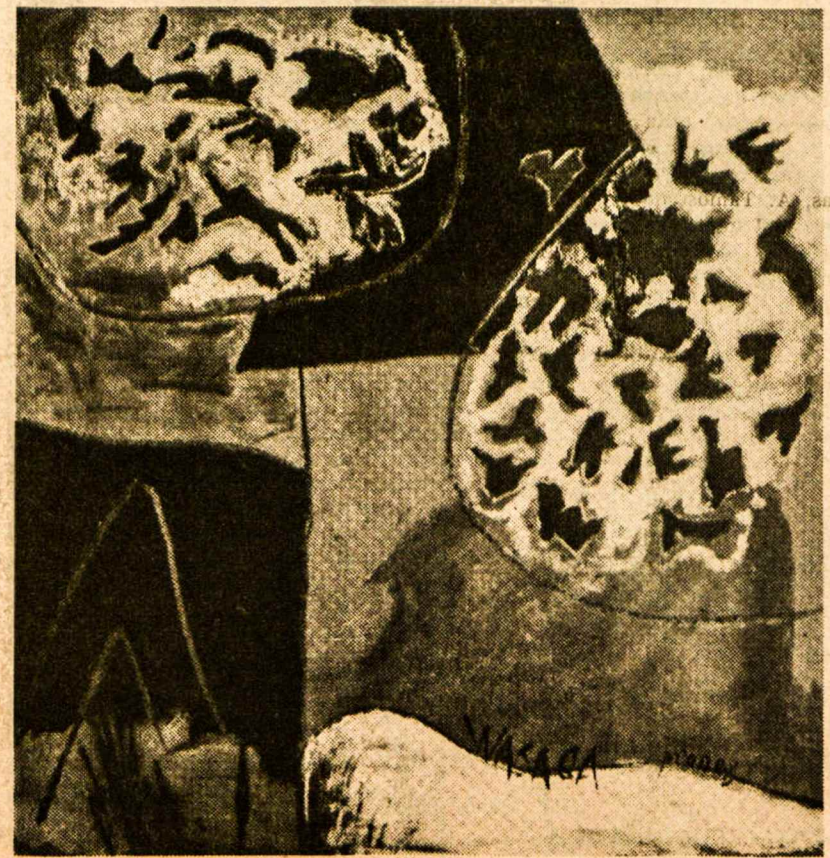
— Iš kur gi tai? Pirmą kartą girdžiu, — protestavo kaimynė. — Manau, kad darykime, kaip visi lig šiolei darė, — ramino pirmininkas pašnekoves.

— Žinoma, kaip čia kitaip. . .

— Ką čia naujo išgalvosite? . . . Mirė visi lygūs, jokios augštuomenės čia nėra, — kažkas iš kampo niurnėjo be teisės kalbėti.

Pagaliau nutarta. Bus pietūs su viščiukais ir maltos mėsos kepsniu. Be jokių svaiginamųjų gėrimų, kad būtų išlaikyta padori rintis ir neišblaškytas susikaupimas. Pyragų prineš ponios. Jungtinis moterų būrelis pasirūpina kava ir staltiesėmis, žinoma, gėlytėmis ir servetėlėmis, kad būtų jauku ir iškilminga.

Posėdžio dalyviai palieka prikurtą kambarį ir grįžta koplyčion. Lankytojų spūstis dingusi. Minios kaip nebūta. Tik dar viena kažkokia tolima giminaitė apžiūrinėjo ant staliuko surikiuotas aukų korteles. Mykolas Bevardis — vienodas ir ramus. Darykite ką tik norite. Manęs nebėra jūsų tarpe, nors į mane dar žiūrėte. . .

Dail. PRANO GAILIAUS "Formos, sveriamos erdvėje", tapyba, 32" x 35"

Ak, toks žymus veikėjas! Ir dar toks nesenas! Tegu ilsisi ramybėje. . .

Tą naktį sapnavau. Rodos, vaikštinėjau salų parkuose ir sutinku Mykolą. Jis sako man:

— Žinai, Ceslova, visi mano, kad aš miręs. Paguldė, gėlėmis apstatė, fondams aukojo, jautresnės ponios ir ašarą nubraukė, kai pirmininkas atsisveikinimo žodį tarė: o būta manęs nepaprasto žmogaus. . . Jei nebūčiau miręs, būčiau nežinojęs niekad, kad esu geros širdies, tiek daug nusipelnęs tautai ir žmonijai, toks didelis patriotas ir toks mielas visų draugas, iškiliasias, gambiausias. . . žinoma, iki sekančio tautiečio mirties.

— Tai kaip čia dabar? — spyriausi, negalėdamas suprasti, kas čia darosi. — Klausyk bičiuli, juk pats žinai, kad ilgai sirgai, pats tave lankiau, mačiau tavo pabaigą, o dabar sakai nei si miręs? . . .

Mykolas Bevardis išrauna smilgą ir ilgai žiūri į ją. Žinau, jis galvoja apie rudenį ir šalną, kuri sudžiovins žolę ir lapus. Pakeis jų spalvą. Bet ar gyvybė dings? Ne — ji yra žemėje, ir pati žemė yra gyvybė. O kas jis? Ar jis ne toji smilga? Ar žmogus menkesnis už žolės daigelį? . . . Aš supratau. Man nereikia atsakymo.

Šeši organizacijų atstovai nešą karstą. . . Ne — tai rudens vėjas neša parudavusį lapelį, atskirtą nuo gyvo kamieno. Neša iki pavasario. Ir mes žinome kas tada būna. Darosi nebe taip skaudu ir beprasmiška. Skaitytos užuojautos virto žodžiais be tikrosios prasmės, tamšūs drabužiai priminė neaprepiamą vatsatą. Ak, kur mane veda įstrigusi mintis? Ar ji atitraukia nuo tikrovės, ar veda į ją? . . .

Po laidotuvių pietų grįžęs, ant stalo radau laišką, kurį čia

padėjo testamentu vykdytojas. Atplėsiu ir skaitau:

"Mielas Drauguži, — rašo man Mykolas Bevardis, — tai bene bus pirmas ir paskutinis laiškas Tau. Buvome visada tarp arti vienas kito, kad rašyti nereikėjo. Bet dabar, kai Tu ši mano laišką skaitysi, aš jau gulėsiu po žiedais, išrikiuotas su šimtais kitų tautiečių, kurie irgi sirgo iliuzijomis apie didelį gyvenimą. O vienok jis yra mažas. Gal, sakyčiau, didelis tiems, kurie netikėjo riba, atsirandanti ties blizgančiu antkapium. Bet tokių sutikau nedaug. Ir pats, prisipažinsiu, buvau toks. Labai norėjau būti kitokiu, bet niekad neįstengiau. Nežinau ko trūko bet buvau, kaip ir visa minia, pilnas baimės ir nepasitikėjimo net ir tais, kurie apie amžinybę kalbėdavo. Kai Tu vis apie mane laikraščiuose rašydavai, pasirašinėdamas slaptyvardžiu, įrodo, jog viešai bijodavai prisipažinti esąs mano draugas. Ir aš esu Tavęs daug kartų išsiginęs, jei man taip geriau apsimokėdavo. Vis to didelio gyvenimo norėdamas, jį kurdamas visai, juo tikėdamas, kol liga pasaulį sumažino iki lovos dydžio. Taip, drauguži, nebesvajok apie didelį gyvenimą. Jo čia nėra. Yra tik dideli arba mažai žmonės. Galvodamas tik apie mažytį gyvenimą, pats turėsi progos tapti dideliu. O tik to ir tereikia. Tikėk manim. Tik to tereikia. . .

Laiškas nebuvo baigtas. Jo kūrė parašo, jokio "Sudiev". Tik vėliau sužinojau, kad laišką baigti jis nebeturėjo jėgų. Viskas aišku ir paprasta. Vienas tik klausimas sekioja mane: ar esu kada nors kam sakęs, kad jis nėra mano draugas. . . ar jo kada vengiau, kad žmonės nesaikytų — žiūrėkit ir jis toks pats? . . .

Beethoveno simfonijų garsuose matau didelį žmogų mažame gyvenime.

Dailininko Dargio paroda

VLADAS SALTMIRAS

Alf. Dargis jaučia dabartinės dailės pulsą, kuris reikalauja iš dailininko savito stiliaus ir naujų, dar niekieno nepavartotų techniškių priemonių įieškojimo. Seniau, prieš dailininko ir aplamai prieš visų menų emancipaciją (dar prieš Prancūzų revoliuciją), kai dailininkas draugė buvo ir amatininkas, tarnaujantis m e c e n a t a m s ar šiaip klientams, vykdydamas jų pageidavimus, — jo stilius, meninis savitumas pasireiškėdavo kūrybinio gyvenimo brandume. Dailininkas anuomet nesibijojo nei imitacijos, nei savo paties darbų kopijavimo, jei atsiradavo darbų poreikis.

Dail. Dargis, žinoma, dabar yra pačiame savo kūrybos brandume. Jo savitas stilius atsirado po daugelio metų kantrių studijų, iš jų išaugusios patirties, savęs analizės bei naujų techniškių priemonių atradimo.

Šių metų spalio 20-21 d.d. Toronto Prisielkimo parapijos Parodų salėje įvykusioje dailininko parodoje matėme 40 jo darbų, nuo seniausios, dar 1946 metais sukurto grafikos, iki dabartinių. Palyginus dabartinę jo kūrybą su paskutinąja, matytą Toronte prieš dvejetą metų, matyti akivaizdus poslinkis į be-

daiktiškumą, nors ir daiktinė jo kūryba (kurioje galima atpažinti slyti su išorinio gyvenimo tikrove) yra perteikiama per suabstraktintą prizmę.

Kaip pats dailininkas aiškina, dauguma jo darbų atlikti kreidiniame ar japoniškae popieriuje. Kreidinam popieriumi jis vartoja neglazūruotus emalio daiktus, praskiestus terpentinu. Vienu atveju jis daro ant kreidinio popieriaus įrašus, vėliau apdengdamas, pavyzdžiu, visą paviršių juodais dažais. Tuos dažus ar jų dalį, nuplovus terpentinu, padarytieji įrašai lieka juodi. Į nelieštojo juodo paviršiaus plokštę, kol dažai dar nenudžiuvę, jis gal įbraižo piešinį ar vinjetę, moduliuodamas ir likusį paviršių kitokiomis spalvomis ar terpentino ploviniu. Arba, apdengęs litografiniais dažais stiklo plokštę, jis atsargiai, perdaug nepripaude, dengia tą stiklą japoniška popieriumi ir piešia įvairiais įrašais ant atbulinės popieriaus pusės. Nuėmus popierių nuo stiklo, padarytieji įrašai išlieka. Dažams išdžiuvus, jis vėliau komponuoja jau spalvotame paviršiuje savąsias abstrakcijas.

Alf. Dargis yra disciplinuotas dailininkas ir rūpestingai balansuoja savąsias kompozicijas dviejų dimensijų plotmėje, kaip darydavo (ir tebedaro) modernaus meno srovės atstovai. Jo mene nerasi poetinio lyrizmo, išstudijuoto impulsyvumo, kaip pvz. Prano Gailiaus tapyboje. Be kelių išimčių, kūrybinė Dargio kompozicija yra sunkoka. Pagrindinis jo dėmesys skiriamas formaliniam paveiklo apipavidalinimui. Jo spalvų skalė ribota, nors žmogaus akis, jei tikėtis psichologams, sugeba atskirti daugiau pusę milijono atspalvių. Spalvų skalės susiaurėjimas yra būdingas dabartiniam menui, nes menininkas sugrįžo į studiją, atsiskėkęs impresionistų įieškoto sąlyčio su gamtoje esančia spalvų įvairybe.

Dargio kompozicijos pagrindu yra geometrinės figūros: keturkampiai, kreivės, apskritimai, neretai pajavirainami kaligrafine ar liaudies kūrybai artima ornamentika. P l o k š m ė s, spalvos bei linijos ritmingai atsikartojimai yra tos priemonės, kuriomis dailininkas Dargis sugeba įgudusiai manipuluoti, sukeldamas žiūrovui estetinį pasitenkinimą.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

VILNIAUS UNIVERSITETO 400 metų sukaktį Los Angeles lietuviai paminėjo kompoz. B. Markaičio, SJ, kūrinių koncertu rugsėjo 23 d. didžiojoje Wilshire Ebelle teatro salėje. Jame pirmą kartą buvo atlikta Vilniaus universitetui dedikuota muzikinė trijų dalių poema "Sonatas ir fugos", kuriai panaudotas K. Bradūno to paties pavadinimo poezijos rinkinio tekstas, susietas su M. K. Ciurlioniu. Šio premjerinio kūrinio atlikime dalyvavo: sopranas B. Dabšienė, mezo-sopranas J. Čekanauskienė, bosas R. Dabšys, paties B. Markaičio, SJ, kūrinių fortepijonui: nis 11-kos muzikantų orkestras. Pirmą koncerto dalį užsklėdė pianistė A. Swearengin dviem naujais B. Markaičio kūrinių fortepijonu: "Daina be žodžių" ir "Rondo saltante". Antrojoje dalyje mirusieji Vilniaus universiteto profesoriai ir studentai buvo prisiminti B. Markaičio, SJ, polifoninėmis "Sv. Kazimiero Mišiomis". Be jau minėto kamerinio orkestro ir solistų, jų atlikimam įsijungė sopranas P. Scanlon ir tenoras D. Hart. Pertraukoje tarp abiejų koncerto dalių apie Vilniaus universitetą kalbėjo Lietuvos garbės konsulas V. Čekanauskas. Minėjimo dalyviams buvo pristatyti du buvusieji Vilniaus universiteto profesoriai — Kazys Alminauskas ir Jonas Kuprinis. Po koncerto kitoje Wilshire Ebelle teatro salėje architektas Rimas Mulokas atidarė dviejų dailininkų parodą — paryziečio Prano Gailiaus tapybos darbų, losangelietės Nijolės Grudzinskaitės-Kentienės — skulptūrų ir gobelenų.

RAŠYTOJAS ED. CINZAS, gyvenantis Belgijoje, šiuo metu lankosi JAV-se. Klek anksčiau jis buvo atsiuntęs Mackaus Knygų Leidimo Fondui antrą dalį romano "Raudono arklio vasara". Būdamas Čikagoje aptarė jo leidybos reikalus.

RAINERIS KUNADAS, Rytų Vokietijoje gyvenantis kompozitorius, prieš trejetą metų sukūrė operą "Lietuviški fortepijonai", kuriai libretą buvo parašęs G. Wolfas pagal J. Bobrowskio to paties pavadinimo romaną. Jos veiksmas vyksta ant Rambyno kalno, pagrindinis dėmesys tenka K. Donelaičiui. Kompoz. R. Kunada sužavėjo K. Donelaičio "Metali", vokiečių kalbon išversti dr. H. Buddensiego. Artėjant K. Donelaičio 200 metų mirties sukaktiai, R. Kunadas sukūrė "Metų" kantatą, kuri numatyta atlikti Dresdono muzikos festivalyje 1980 m. gegužės 24-25 d.d. Kantata yra parašyta tenorui, dviem vaikų choram, vargonam, dviem mušamųjų ansambliam ir orkestrui. R. Kunadas neseniai lankėsi Vilniuje ir ten paliko abiejų savo kūrinių partitūras. Iš dail. E. Varno jis gavo pastarojo sukurto K. Donelaičio bareljefą.

DAIL. LEONAS URBONAS, gyvenantis ir kuriantis Australijoje, Bowral apylinkės tulpių festivalio proga surengė savo naujausių darbų parodą. Jis turi nuosavą "Aro" sodybą, kurioje ta paroda buvo atidaryta rugsėjo 29 d. Šią sodybą dail. L. Urbonas nori paversti meno centru. "Aras" jau yra įtrauktas į Bowral-Mittagong apylinkės turistams lankytinų vietovių sąrašą.

XXIX-TAJAME TARPTAUTINIAME MENO FESTIVALIJE "Berliner Festwochen", kuris buvo surengtas V. Berlyne rugsėjo 2 — spalio 5 d. d., pagrindinis dėmesys teko M. K. Ciurlionio kūrybai. Pirmą kartą užsieniu buvo išleisti 36 M. K. Ciurlionio dailės darbai. Jų parodos atidaryme Charlottenburgo pilies oratorijoje atstovauja M. K. Ciurlionio preliudijas atliko vilietis pianistas Dainius Trinkūnas, vieną kvartetą — styginis M. K. Ciurlionio kvartetas, kurį sudaro R. Šiugždinis, S. Kiškis, A. Grižas ir S. Lipičius. Atskiras šio vilietinių muzikinio vieneto koncertas įvyko Eosanderio kapelėje, primenančioje Vilniaus katedros Sv. Kazimiero koplyčią. Minėtoji kapela yra barokinė XVII š. pastata. Vilietiniai muzikai savo koncerto programon buvo įtraukę M. K. Ciurlionio "Kvartetą c-moll", F. Schuberto kvartetą "Mirtis ir mergelė" ir D. Sostakovičiaus "Kvartetą nr. 3". Po šio sėkmingo koncerto styginis M. K. Ciurlionio kvartetas buvo pakviestas atvykti 1980 m. festivalin su D. Sostakovičiaus kvartetų programa. Siemietinio festivalio renginiuose taipgi dalyvavo Vilniaus M. K. Ciurlionio vidurinės meno mokyklos styginis orkestras, kuriam nuo 1955 m. vadovauja muz. Saulius Sondeckis. Šis jaunųjų muzikantų ansamblis 1976 m. laimėjo V. Berlyne surengtą Herberto von Karajono konkursą. Jo koncertas festivalyje įvyko M. K. Ciurlionio gimimo dieną — rugsėjo 23-ąją V. Berlyno filharmonijos salėje. Tą pačią dieną Charlottenburgo pilyje buvo surengtas studijinis M. K. Ciurlionio kūrybos simpoziumas, vadovaujamas prof. dr. R. Stephano. Be vokiečių, jame dalyvavo prof. S. Sondeckis ir M. K. Ciurlionio propaguotojas prof. Aleksis Rannitis iš JAV, anksčiau gyvenęs Lietuvoje. Simpoziume pasigėsta trijų dalyvių iš Vilniaus — muzikologo Vytauto Landsbergio, dailės istoriko Jono Umbraso, savo brolio kūrybą garsinusios Valerijos Ciurlionytės-Karuzienės.

"MUZKOS RUDUO-79", surengtas Lietuvos Kompozitorių Sąjungos atuntą kartą, buvo pradėtas tradiciniu koncertu Druskininkuose, prie paminklo M. K. Ciurlioniu, įvadinį žodį tarė valdybos pirm. V. Laurušas. Žurnalo "Kultūros Barai" premija buvo įteikta kompoz. J. Juozapaičiui už jo operą vaikams "Marių paukštė". Apie 300 atlikėjų, 6 muzikologai ir 30 kompozitorių, pasiskirsčiusių į tris grupes, lankėsi Suvalkijos, Dzūkijos ir Augštaitijos rajonuose. Koncertuose buvo prisimintas devyniasdešimties kompoz. prof. J. Bendoriaus gimtadienis. Pirmą kartą buvo atlikti trys nauji kūriniai: Vilniaus universitetui skirta V. Barausko "Trečioji simfonija", V. Jurgučio kantata "Skambesiai", O. Balakausko "Koncertinio fortepijono ir kameriniam orkestrui". Sventės renginiuose dalyvavo svečiai iš Kubos, Lenkijos, Čekoslovakijos ir Jugoslavijos. Baigiamis koncertas buvo surengtas Zapyskio kultūros namuose.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS žiūrovus pakvietė į pirmąją šio sezono premjerą, kuriai vyr. rež. P. Gaidys pasirinko amerikiečio E. O'Neillio pjesę "Anna Christie". Jauanas rež. R. Vikraitis mažiems žiūrovams ruošia R. Andrašiūnaitės pjesę "Tumusi, Dumsiu ir Mažylis". Rež. M. Karkelis premjerų sąrašą papildys V. Rimkevičiaus pjesė "Ejimas į Santą Krusą". Pavasarį į teatrą įsijungs Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakulteto diplomantai. Su jais bus pastatyta A. Arbuzovo pjesė "Neatsargūs žaidimai", V. Sekspyro "Du veroniečiai". Vyr. rež. P. Gaidys paruošė du premjerinius spektaklius — Justino Marcinkevičiaus "Katedros", italų dramaturgo Aldo Nikolaj "Vyro ir žmonos".

VILNIAUS DAILES SALONAS surengė vilietio dail. Antano R. Sakalio grafikos darbų parodą, skirtą Vilniaus universitetui ir Tarptautiniam Vaiko Metams. Universitetui atstovavo ištisia galerija su jo veikla susijusių asmenų — S. Rapolionis, M. Dauška, K. Simonavičius, S. Daukantas, M. Mažvydas, A. Kulvietis. Į jų portretus buvo įkomponuoti įrašai, atskleidžiantys jų veikėjų nuopelnus mokslui, kultūrai, menui. Šie dail. A. R. Sakalio kūriniai yra išleisti atskiru aplanku. Tarptautinius Vaiko Metus atspindėjo jo iliustracijos knygėlėms "Zuikių pasakos", "Mūsų kariai", piešiniai filmui "Našlaitė ir nykštukai".

ANTRAJAME SAJUNGINIAME KVARTETINIS MUZIKOS festivalyje dalyvavo visi trys vilietiniai kvartetai — Lietuvos, M. K. Ciurlionio ir Vilniaus. Svečiai buvo pakviesti: A. Borodino ir D. Sostakovičiaus kvartetai iš Maskvos, Kijevo ir Gruzijos kvartetai, R. Kekero vadovaujamas kvartetas iš V. Vokietijos. Pagrindinis dėmesys šį kartą teko Vienos klasikams — J. Haydnui, W. A. Mozartui ir L. Beethovenui. Lietuvos kompozitoriams atstovavo naujieji V. Laurušas, V. Juozapaitis ir J. Širvinskio kūrinių. Į programą taipgi buvo įtrauktos maskviečių A. Balasovo, M. Vainbergo, gruzino N. Gabunijos, ukrainiečio I. Karabico, D. Sostakovičiaus kompozicijos. Per dvi savaites šešioliko Lietuvos miestų buvo surengti 32 kvartetinės muzikos koncertai.

VILNIAUS FILHARMONIJOS SALEJE rugsėjo 29 d. specialiu koncertu buvo prisimintas 75-tasis vėlionies kompoz. Balio Dvariono gimtadienis. Programon buvo įtraukti B. Dvariono koncertai, pjesės stygliniams ansambliams ir solistams, paskutinis vėlionies diriguotas kūrinys — F. Schuberto "Mišios".

CENTRINE VILKAVISKIO BIBLIOTEKA buvo atidaryta name, kuriame 1919-20 m. mokėsi poėtas Salomėja Neris. Statybinių šį namą atnaujino ir pritaikė bibliotekos poreikiams.

VILNIAUS LIAUDIES UNIVERSITETAS šešioliktuosius mokslo metų pradėjo respublikinėje Vilniaus bibliotekoje. Kursantus su naujais Justino Marcinkevičiaus poema "Pažinimo medis" supažindino dramos aktorius Laimonas Noreika. Paskaitas kursantams skaito Lietuvos Mokslo Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto bei kitų įstaių darbuotojai. Klausytojus jie supažindina su naujausiais filologijos darbais, literatūrinio gyvenimo įvykiais.

VILNIAUS "LELES" TEATRAS, vadovaujamas rež. ir dail. V. Mazuro, naujajį sezoną pradėjo "Sidabrinės kulnijos" premjera. Jai panaudoti P. Cvirkos pasakos motyvai. Į repertuarą taipgi yra įtrauktas K. Ciurkovskio "Daktaras Aiskauda", suaugusiems žiūrovams skirtas M. Rozovskio spektaklis "Arklis istorija", sukurtais pagal L. Tolstojaus apysaką "Cholstomeras", pastatytas Vilniaus dramos teatro rež. I. Bučienės. Siemet į "Lėles" teatrą įsijungė būrys jaunųjų aktorių, baigusių Vilniaus konservatoriją. Su jais pastatyta V. Novackio ir J. Friedmano fantazija senovinės rusų tautosakos temomis "Vyturėli, lėk pas mus". Spektaklį paruošė Čeliabinskio srities lėlių teatro vyr. rež. V. Volchovskis, talkinamas sceninio judesio rež. V. Panfiorovo. V. Kst.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ryti prieš Kalėdas. Ligšioliniai jo pokalbiai su provincijomis buvo nesėkmingi. Sulyginimo su beveik dvigubai augusnėmis pasaulinės rinkos kainomis reikalauja Albertos premjeras P. Lougheedas. Ši provincija yra pagrindinė vietinės naftos tiekėja Kanadoje. S. Amerikos Britų Aktas žemės turtų tvarkymą yra palikęs provincijų valdžioms. Du milijonus gyventojų turinti Alberta į tautinio palikimo fondą jau yra sutelkusi \$6 milijonus, gautus už savo naftą. Ontario premjeras W. Davis skundžiasi, kad didžiąją dalį šio kapitalo Albertai sudėjo naftos vartotojai jo valdomoje provincijoje. Premjeras P. Lougheedas atsikerta, kad iš tikrųjų jo provincija, parduodama naftą gerokai žemesnėmis kainomis, Kanadai bei jos provincijoms sutapė apie \$15 milijonų. Pasak jo, tokiu keliu toliau negalima eiti, nes greit tie naftos šaltiniai išseks. Alberta tada atsidurs kryžkelėje — jai reikės pereiti prie kitų pramonės šakų, kurioms reikės didelio kapitalo. Į Ontario premjero W. Davis skundą, kad naftos kainų sulyginimas su pasauline rinka būtų nepakeliamas jo provincijos pramonei bei ekonomijai, Alberta reaguoja Japonijos ir V. Vokietijos priminiu. Tos valstybės už naftą moka pasaulinę kainą ir visdėlio gaminių eksporto dėka liko tvirtos ekonominiu požiūriu. Nusiskundžiama, kad Alberta vilioja įmones iš Ontario bei šios provincijos gyventojus. Dienraščio "The Toronto Star" teigimu, vien tik šiemet Alberta iš Ontario susilauks apie \$3 milijonų investicijų ir apie 30.000 ateivių. Steigiamoms firmoms ten sudaromos palankinės sąlygos, o Ontario gyventojus ten traukia beveik neegzistuojanti nedarbo problema, augštesni atlyginimai.

Kvebeko premjeras R. Levesque referendumu vėjų pradėjo toje pačioje Montreale arenoje, kur 1976 m. lapkričio 15 d. buvo sutikta jo separatistinės Kvebeko partijos pergalė provincinio parlamento rinkimuose. Referendume, data tebėra nepasiekta, nežinomas ir jo klausimas kvebekiečiams. Žinoma tik tiek, kad ši kartą nebus siekiama pritarimo pilnai Kvebeko nepriklausomybei, pasitenkiant tik nepriklausoma sandrauga su Kanada. Tokiu atveju tikimasi didesnio kvebekiečių pritarimo referendumui. Savo kalba R. Levesque kritikavo Kanados federacijos trūkumus, stengdamasis pabrėžti Kvebeko daromas nuoskaudas. Jis pvz. teigė, kad federacinė vyriausybė iš Kvebeko gauna trečdalį visų savo pajamų, o jame perka tik 17% jai reikalingų gaminių, Ontario provincijoje — net 50%. R. Levesque nutylėjo kitą medalio pusę: Kvebeko provincija yra įtraukta į neturtinę provincijų sąrašą ir iš Kanados išdo gauna metines pašalpas, kai tuo tarpu Ontario provincijai netenka nė cento. Pastarąjį į Kanados išdą įneša didesnės dolerių sumas už Kvebeką. Dalis jų tenka Kvebekui bei kitoms neturtingioms provincijoms.

Sovietų disidentų grupei, kuri lankėsi Otavoje, vadovavo ukrainietis gen. P. Grigorenka. Toje grupėje buvo ir T. Venclova. Spaudoje minimas šios grupės susitikimas su S. Atlanto Sąjungos parlamentais ir Kanados užsienio reikalų ministru F. MacDonald. Gen. P. Grigorenka perspėjo parlamentarus, kad Madrido konferencijoje nebūtų kartojamos Belgrado konferencijos klaidos. Į baigminį pranešimą ten netgi nebuvo įtrauktas žmogaus teisių laisvės Sovietų Sąjungoje. Šias teises užtikrinti Helsinkio konferencija. Sovietų Sąjunga tuos asmenis, kurie sekė teisių laisvę, kankina psichiatrinėse ligoninėse, koncentracinėse stovyklose arba ištremia užsienin. Gen. P. Grigorenkos nuomone, reikia

reikalauti, kad iki Madrido konferencijos iš sovietinių kalėjimų bei stovyklų būtų išleisti politiniai kaliniai. Tik tada būtų galima kalbėti apie Helsinkio konferencijos nutarimų vykdymą. Spaudos konferencijoje gen. P. Grigorenka susikirtė su sovietinės "Novosti" žinių agentūros korespondentu Otavoje A. Sandakovu, pareiškusiu, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė paneigia sveikų žmonių uždarinimą psichiatrinėse ligoninėse. Gen. P. Grigorenka priminė tam sovietų propagandistui, kad jam pačiam teko du kartus atsidurti psichiatrinėse ligoninėse: pirmą kartą — N. Chruščiovo laikais, antrą kartą — L. Brežnevo vien tik dėl savo skirtingų politinių pažiūrų.

Kanados darbo min. L. Alexanderis paskelbė specialios komisijos paruoštą pranešimą, kad Kanada turi apie 5 milijonus suaugusių gyventojų, kuriuos tenka laikyti beraščiais ar mažaraščiais. Jie nepakankamai gerai moka skaityti, rašyti, atlikti aritmetikos veiksmus, bet visuomenė jiems nesudaro sąlygų pasitobulinti. Dėlto pakyla nedarbo draudos, sveikatos, gerovės pašalpų išlaidos. Darbo ministerija planuoja specialias pašalpas darbuvioms, kurios sudarytų sąlygas tokiems asmenims pasimokyti arba pačios, arba leidamos pamokas lankyti darbo metu. Valdžia tokioms darbuvioms tada leistų už kiekvieną darbininką išmokamą \$100 nuo pajamų mokesčio atskaityti po 50 centų.

Premjeras J. Clarkas, kalbėdamas CBC televizijos programoje "Newsmagazine", pasiskelbė sutinkąs oficialiai pripažinti palestiniečių PLO organizaciją, jeigu ji atsisakys teroro veiksmų ir oficialiai pripažinti Izraelio valstybę. Pasak J. Clarko, palestiniečiai turi teisę iškelti savo teisėtus skundus. Ši J. Clarko pareikšima pagyry Egipto ambasadorius H. Fahmis, tikėdamas, kad Kanada padės užbaigti žmonių kančias Artimuosiuose Rytuose. Kalbėdamas apie pažadą Kanados ambasada Izraelyje perkelti iš Tel. Avivo į Jeruzalę, J. Clarkas sakėsi pritariąs šiai minčiai, bet laukia savo specialaus pasiuntinio R. Stanfieldo rekomendacijų. Pastarajam jis yra leides susitikti su PLO organizacijos atstovais, jeigu būtų reikalingi. J. Clarkas taipgi prisipažino: duodamas tą pažadą, nebuvo numatęs galimų pasekmių Kanadai iš arabų pusės.

Dr. R. J. Lapienis,
optometristas,
priima pacientus susitarus
telefonu 621-5050
EATON'S COURT
SHERWAY GARDENS
ETOBICOKE, ONTARIO

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Septintojo Sovietų Sąjungos spartakiadoje varžybos vyko net 25-kios sporto šakose. Galutiniai rezultatai buvo paskelbti tik spalio pradžioje. Rinktinės pagal laimėtus taškus išsiriškio šia tvarka: 1. Rusija — 681; 2. Ukraina — 555; 3. Maskva — 432; 4. Leningradas — 364; 5. Gudija — 318; 6. Lietuva — 317; 7. Latvija — 309; 8. Estija — 298; 9. Kazachija — 262; 10. Gruzija — 259; 11. Uzbekija — 253; 12. Moldavija — 211; 13. Armėnija — 201; 14. Azerbaidžanas — 172; 15. Turkmėnija — 157; 16. Kirgizija — 141; 17. Tadžikija — 87. Lyginant šiemetinę spartakiadą su VIja, įvykusia prieš ketverius metus, Lietuvos sportininkai savo poziciją pagerino dviem vietomis. Išdėmėta, kad šiemet juos tik vieną tašką pralenkė V vietos laimėtojai gudai.

Keturios moterų žolės riedulio komandos šiauliuose kovojo dėl teisės iš pirmosios lygos pereiti į aukščiausią lygą. Ši laimė teko šiaulių "Taurio" riedulininkėms, treniruojamoms

Ateitininkų žinios

Kaip aš įsivaizduoju Dievą? Wasagos stovykloje visiems stovyklautojams buvo duota anketa su 10 įvairių klausimų. Anketos tema — "Aš ir mano religija".

Kelias atsakymų į pirmąjį klausimą "Kaip aš įsivaizduoju Dievą?" — Jo negali matyti, bet gali Jį girdėti savo širdyje, ypatingai kai mel-diesi, — berniukas, 12 metų. — Ne-matomas ir amžinas, — bern., 9 m. — Nematomas žmogus, kuris turi barzdą, — mergaitė 10 m. — Kaip stebukladarį (like a miracle worker), — merg. 11 m. — Asmuo, ku-ris gali viską padaryti, — merg. 10 m. — Vidutinio ūgio, rudi plaukai, draugiškas, — bern. 13 m. — Kaip dvasia (ghost), kuri išgelbėjo pasau-li, — bern., 12 m. — Dievas globoja mus. Jis padeda mums, kai mes tu-rime problemų, — merg., 14 m. — Stiprų vyrą, vadovą, karalių, — merg., 15 m. — Dievas yra visur. Mano įsivaizdavimas dažnai keičiasi, — merg., 15 m. — Kaip debesis vir-šuje, — merg., 14 m. — Aš įsivaiz-duoju Dievą sėdintį danguje didelė-ję kėdėje. Jis turi baltus rūbus ir barzdą, — merg., 14 m. — Aš įsivaiz-duoju Dievą kaip gražų, malonų žmogų, — bern. 12 m. — Jis yra vi-sur, turi baltą barzdą ir didelės akis, kurios mus visą laiką stebi, — merg. 13 m. — Kaip geriausią draugą, — merg., 15 m.

Skautų veikla

● Jaun. skauti "Rūtos" dr-vei vadovauja draugininkė ps. Asta Saplienė, tel. 598-4913, adj. Asta Sernaitė, tel. 823-4768, pav. Aldona Bireitaitė, tel. 261-4312. Į draugovę įstojo Laimutė Kuncaitytė, Marytė Kuncaitytė, Audra Paulionytė ir Vilija Bijūnaitė. Priimamos mergaitės nuo 6 m. amžiaus. Sesei Kristinai Dambaraitei pasitraukus iš dr-vės vadovybės — skautiškas ačiū už darbą ir entuziazmą.

● Tuntų iškylų metu prityrusių skautų įžodį atliko šie Mindaugo dr-vės broliai: Aras Gvildys, Linas Garbaliuskas, Simonas Namikas, Algirdas Slapšys ir Viktoras Lukošius. Dr-vei vadovauja s.v.v.sl. Tomas A. Senkevičius, tel. 233-7321, adj. ps. A. Kalinauskas, tel. 533-7506. Sui-gos — kas antra savaitė Prisikėlimo Parodų salėje trečiadieniais.

● Naujas sk. vyčių Vytauto Tarvainio vardo būrelis vadas yra ps. Arūnas Kalinauskas, pav. s.v.v.sl. Algis Šeškus, sek. ps. Linas Saplys, koresp. ps. Galius Senkevičius, išd. s.v.v.sl. Algis Senkus, švietimo vad. s.v.v.sl. Tomas Senkevičius, vakarų Kanados atstovas s.v.v.sl. Vytenis Goteitas ir "chirurgas" s.v.v.sl. Ramūnas Saplys. Būrelio tikslas — pagyinti vyčiavimą.

● Vida Barakauskaitė paskirta "Satrijos" tunto iškylų vadove. "Satrijos" tunto draugininkų sueiga — lapkričio 6 d., antradienį, 7.30 v.v.

● Tėvų komiteto rengiamas pasi-linksminimas — lapkričio 10 d., 7 v.v. Prisikėlimo salėse.

● Jaun. skauti "Rūtos" dr-vei vadovauja: draugininkė ps. Asta Saplienė, tel. 598-4913; adjutantė Asta Sernaitė, tel. 823-4768; pavaduo-toja Aldona Bireitaitė, tel. 261-4312.

● Lapkričio 23-25 d.d. Beaumont, Ohio, rengiamas tuntininkų-kių sąskrydis-studijų dienos. Registruotis iki lapkričio 9 d. Mokestis \$35 asme-niui. Programą sudarė v.s. C. Killi-lis. Užsiregistravusių yra jau per 70. Dalyvauti gali visi aktyvūs vadovai-šes, ypač naudinga būtų drauginin-kams-kėms ir visiems kitiems, kurie dirba su jaunimu. Č. S.

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė ROTA KRAUCIONAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsiami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas basel-nas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

BLOOR-INDIAN RD., atskiras 8 kambarių per 3 aukštus dvibutis (duplex), pilnai atremontuotas iš lauko ir vidaus, nauji elektros laidai, variniai vamzdžiai, balkonai iš priekio ir užpakalio, naujai įrengtos virtuvės ir prausyklos, kilimai, platus įvažiavimas, 2 nauji garažai, gera vieta, arti Lietuvių namų. Įmokėti apie \$35.000.

NETOLI LIETUVIŲ PARAPIJOS, 12 butų investicija, atskiras pa-statas su balkonais; pajamos per \$20.000 su žemom nuomom. Pra-šoma kaina — \$155.000; apie \$30.000 įmokėti. Lieka viena skola.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UZ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA
MOKA: IMA:
11½% už 1 m. term. indėlius 11¼% už asm. paskolas
10% už 3 m. term. indėlius
10¼% už pensijų ir namų planą
10½% speciali taup. sąsk.
10% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)
AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki \$50.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties įreju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.
KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angėlė E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityres specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir 762-7775
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kauliniai opsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Darome pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers
2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 769-4488
Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotas automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE
JANE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas, naujas vandeniu-alyva šil-dymas, garažas su šoniniu įvažiavimu; pilna kaina — \$67.900.
BABY POINT, 7 kambarių atskiras namas, alyva šildomas; 2 prausyk-los, užbaigtas rūsys, garažas su šoniniu įvažiavimu; prašoma kaina — \$88.500.
HIGH PARK AVE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys, vandeniu-alyva šildomas, garažas, nepertoli nuo pože-minio traukinio stoties.
KINGSWAY-ROYAL YORK, atskiras dvibutis, užbaigtas rūsys, bal-konai, dideli kambariai, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.
RONCESVALLES-HIGH PARK, 8 kambarių atskiras mūrinis namas, pilius 3-jų kambarių butas rūsyje, alyva šildomas; prašoma kaina — tik \$65.000 (su visais baldais).
KINGSWAY, puikus 6 kambarių vienaauštis, pilnai užbaigtas rūsys, gražus kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu.
Turiu didelį pasirinkimą butų bendronamiuose (condominium) nuo 4 iki 8 kambarių įvairiuose rajonuose; nuo \$30.000.
Skubiai reikalingi namai pardavimui.
Nemokamas įkainojimas.
18 įstaigų jūsų patarnavimui Toronto ir Ontario provincijoj.
P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414
AKTYVAI — virš 17 milijonų
KASOS VALANDOS: MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3 term. indėlius 1 metų 11½%
Antradieniais 10-3 term. indėlius 2-3 metų 10%
Trečiadieniais uždaryta pensijų ir namų s-tas 10¼%
Ketvirtadieniais 10-8 spec. taup. s-tą 10½%
Penktadieniais 10-8 depozitų-čekių s-tą 6%
Šeštadieniais 9-1 DUODA PASKOLAS IŠ:
Sekmdieniais 9.30-1 asmenines 11¼%
mortgičius 11%
ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.
** pensijų s-tą nuo lapkr. 1/79, namų s-tą nuo sausio 1/80
Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidos. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVUVA (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue Telefonas 531-1305
(Tarp Dundas ir College)
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilijų mechaniniai
* taisymai. * Siginėginis ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVICIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas
bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų pokštelių ir suvenyrų.

THE PORTRAIT GALLERY
Lietuvis fotografas
Petras Žemaitis, Specialistas portretų, vestuvinių ir vaikų
nuotraukų. Įrėminimai
ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)
Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tomošius**

All Languages Service
NOTARIZUOTI VERTIMAI
IR VERTEJAVIMAS PER 70 KALBŲ
361-0303
SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5E 1J8

(Nukelta į 9-tą psl.)

Maloniai kviečiame visus atsilankyti
lapkričio 18, sekmadienį, 3 valandą po pietų į Toronto
Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, rengiamą

VLIKo pirmininko dr. KAZIO BOBELIO

VIEŠĄ PRANEŠIMĄ:

"VLIKo veikla ir dabartinė politinė akcija"

- Po pranešimo bus diskusijos. VLIKo pirm. mielai atsakys į susirinkusių klausimus.
- Dalyviai bus pavišinti kava ir pyragaičiai.
- Įėjimas nemokamas.

LN visuomeninės veiklos koordinacinis komitetas

Maloniai kviečiami
visi atsilankyti į

BAZARA

kuris įvyks
LATVIŲ CENTRE
lapkričio 10, šeštadienį,
nuo 10 v.r. iki 6 v.v.,
lapkričio 11, sekmadienį,
nuo 1 v.p.p. iki 6 v.v.

RUDENS

- Latvių, lietuvių, estų ir suomių amatininkai bei dailininkai turės daug ir įvairių savo darbų.

- Bus vertingų laimikių loterija.

- Rudens gėrybės — tiesiai iš daržų bei sodų.

- Kavinėje Centro Kultūros Moterų Būrelis paruos kepas žąsis, dešrelės su kopūstais ir kitus skanumynus.

Atvykite ir aplankykite Kanados
LATVIŲ KULTŪROS CENTRĄ,
4 Credit Union Dr., Toronto

(Eglinton Ave. E., prie Sloane ir Bermondsey
1 blokas į rytus nuo Don Valley Parkway).

Rengėjai

SPORTAS

(Atkelta iš 8-to psl.)

S. AMERIKOS BALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ PLAUKIMO PIRMENYBES

Sios pirmenybės įvyko rugsėjo 1-2 d.d. Klevelande. Šalia negausių latvių ir estų, gausiai dalyvavo jauni mūsų plaukikai iš Vašingtono Vėjo, Detroito Kovo, Klevelando Žaibo ir Čikagos. Sios pirmenybės taip pat buvo labai sėkmingos lietuviams — laimėjo beveik visas pirmas vietas ir pasiekė 8 baltiečių plaukimo rekordus.

Vyrų klasėje laimėjimais dalinosi Audrius Barzdukas, V. Raimondas Bankaitis, Jonas Bankaitis, abu Žaibo, ir Ronaldas Grigaras, K. Tik vienoje rungtyje išstipėjo latvis M. Magons, laimėjęs 1 v. 100 j. peteliškė. Lietuviai taip pat laimėjo abi estafetės — 4 x 50 j. laisvu st. ir 4 x 50 j. d. įvairaus stiliaus. Audrius Barzdukas 500 j. 1. st. nuplaukė rekordiniu laiku 5:07,8 min.

Dar geriau sekėsi moterų plaukikėms, kurios laimėjo visas pirmas vietas ir beveik visas rekordiniu laiku. Iš 8 varžybų tik 100 j. plaukime peteliškė nepavyko pagerinti rekordą. Moterų klasės rekordais dalijosi Vašingtono Vėjo plaukikės Lina Barzdukaitė ir Zita Kindurytė. L. Barzdukaitė 100 j. 1. st. nuplaukė per 58,7 sek. Vašingtono Vėjo plaukikės — L. Barzdukaitė, Z. Kindurytė, A. Vodopolaite ir R. Barzdukaitė taip pat laimėjo abi estafetės. Latvaitė L. Dagis laimėjo 3 antras vietas ir A. Udris — viena.

Jaunių B klasėje sėkmingas buvo latvis M. Magons, laimėjęs 4 pirmas vietas. Estas H. Lainevool laimėjo 1 v. 100 j. krūtine. Lietuviai turėjo pasitenkinti tik laimėjimais estafetinėse plaukimuose. Klevelando Žaibo ketveriukė — P. Taraška, V. Taraška, M. Taraška ir E. Juodvalkis laimėjo abi estafetės. Mergaitės toje pačioje klasėje laimėjo visas pirmas vietas. Tai Ada Vodopolaite, Rima Barzdukaitė, abi Vėjo, ir Rūta Grigaitė, K.

Mergaičių C klasėje sėkminga buvo latvaitė D. Magons, laimėjusi 4-rias pirmas vietas. Laila Grigaitė, K. laimėjo 1 v. 50 j. peteliškė. Šios klasės berniukų varžybose Edvardas Juodvalkis laimėjo 4-rias pirmas vietas.

Jauniausioje klasėje, 10 m. ir jaunesni, laimėtojai tapo Vida Vodopolaite, V. Daina Grigaitė, K. ir Petras Taraška, Z.

Lietuvių pirmenybių laimėtojai buvo išvesti iš tų pačių varžybų. Pirmenybės sklandžiai tvarkė Klevelando Žaibas. A. S.

BALTIEČIŲ PIRMENYBES NIJORKOJE

Lapkričio 10 ir 11 d.d. S. Amerikos baltiečių sporto federacija su Niujorko Lietuvių Atletų Klubu pagalba rusiška stalo teniso ir šachmatų pirmenybes Kultūros židinio patalpose Niujorko. Anksčiau planuotas baltiečių krepšinio turnyras neįvyko, nes nesudarė pakankamas skaičius komandų.

Sachmatų pirmenybės prasidės šeštadienio rytą ir truks dvi dienas. Pirmenybės bus atviros visų klasių žaidėjams, ir sachmatininkai iš visų Kanados bei Amerikos kampų kviečiami dalyvauti. Laimėtojai bus apdovanoti specialiais baltiečių federacijos medaliais ir piniginėmis premijomis. Nortieje dalyvauti turi iki lapkričio 3 užsiregistruoti ir atsistiegti \$10 mokesį: Antanas Mičiulis, 86-23 112 St., Richmond Hill, N.Y. 14118, USA. Tel. (212) 441-1131. Čekius rašyti New York Lithuanian Athletic Club vardu. Pasivėlinę su registracija, turi bent telefonu pranešti apie dalyvavimą.

Baltiečių stalo teniso pirmenybės vyks tikrai lapkričio 10 d. Kultūros židinyje. Dalyvauti kviečiami vyrai, moterys, senjorai, jaunių ir mergaičių klasių žaidėjai. Tikimasi stipraus estų ir latvių dalyvavimo, todėl būtų gražu pamatyti ir lietuvių iškiliuosius žaidėjus, ypač Kanados lietuvių žvaigždes. Atvažiuosiem bus proga

dalyvauti atviram USTTA turnyre, kuris įvyks lapkričio 11 tose pačiose patalpose. Registruotis iki lapkričio 2 šiuo adresu: Pranas Gildys, 93 Wheeling Ave., Staten Island, N.Y., USA. Tel. (212) 356-7871. Varžybų mokeskis vyrams, moterim ir senjoram po \$3 už kiekvieną klasifikaciją, o jaunimui po \$2. Susidarius dvejetainiu, registracija \$3, o komandinė grupei \$5. Čekius rašyti taip pat N.Y. Lithuanian Athletic Club vardu. Alg. S.

Pajieškojimas

Juozas Birutis ieško Alfonso Mato, dirbusio mėsukose — įvairiose Manitobos ir Ontario vietovėse. Yra svarbi žinių. Prašoma atsiliepti: J. Birutis, 40 Maple St., Winnipeg, Manitoba.

Brazilijos lietuvių...

(Atkelta iš 6-to psl.)

visių Lietuvos augtėsiučių karininkų. Jo trys draugai kapitonai — Antanas Majus, Jonas Budzilas ir Klemensas Martinus jau amžinai išsili svečioje Brazilijos žemėje.

Kunigo sukaktis

Kun. Mečišlovas Valiukevičius, kiek žinau, bene bus vieningai lietuvių dviasiškis, gimęs Brazilijoje. Jis gimė 1926 m. liepos 17 d. Sao Paulo mieste Vila Zelinos rajone. Jo tėvas Vladas ir motina Ona Valiukevičiai buvo susipratę lietuvių ir geri katalikai. Jaunas, vos 19 metų, Mečišlovas įstojo į kunigų seminariją Ipirangos rajone, kur išėjo filosofijos kursą, o teologijos kursą užbaigė Rio de Janeiro mieste. Jis ten ir buvo įšventintas kunigu 1954 m. rugpjūčio 22 d.

Šiuo metu kun. M. Valiukevičius gyvena Niteroi mieste prie Rio de Janeiro. Tuos du miestus dabar jungia 14-kos su viršum kilometrų tiltas. Niteroi mieste jis yra Sv. Sebastijono parapijos klebonu. Jis yra didelis visuomenės veikėjas tiek lietuvių, tiek vietos brazilų tarpe. Turi labai gerus ir draugiškus ryšius net su augstais valdžios pareigūnais, nes 1964 m. kovo 31 d. Brazilijoje kilus prieškomunistinei revoliucijai, jis buvo vienas veikliausių dalyvių Niteroi ir Rio de Janeiro miestuose.

TORONTONT

Rašytojo Jurgio Jankaus romano "Anapus rytujaus" sutiktuves surengė K.L.K. Moterų Dr. J. Priskelimo par. skyrius spalio 20 d. Priskelimo Parodų salėje. Sutiktuves pradėjo skyriaus pirm. B. Biretienė, sveikindama gausius dalyvius, knygų autorių ir pakviesdama A. Sungailienę paskaitai. Kalbėtoja, studijavusi literatūrą Yorko un-tė, nuosekliai gvildeno naują romaną, atskleidždama jo savitumus, bandymą leisti į pasamonines žmogaus gelmes. Patį romano autorius dėkojo už tą renginį ir papasakojo keletą aplinkybių, paskatinusių rašyti tą romaną. Jo idėja jis seniai nešiojęs galvoje, bet vis neradęs tinkamos formos perkelti gyvenamam tikrovėn. Ta proga autorius paskaitė novelę apie sovietinės santvarkos įvedimą Lietuvoje. Po programos daug kas įsigijo naują knygą ir gavo autoriaus įrašą.

Taikomojo meno parodą spalio 27-28 dienomis mažojoje Anapilio salėje surengė Anapilio Moterų Būrelis. Savo kūrinius atvežė dvi tautietės iš JAV: Birutė Kidolienė iš Niujorko, Ina Nenortienė iš Bostono. Pirmoji parodė 48 siuvinėtus gobelenus, antroji — gausius emalio darbus, su kuriais ji dalyvavo įvairiose amerikiečių parodose. Kadangi tai buvo kapinių lankymo dienos, parodą aplankė daug tautiečių. Parodos atidarymo proga kalbėjo dail. A. Tamošaitis.

Ontario provincijos policija praneša tėvams, kad karnavalių vaikų dieną (Halloween) saugotų savo vaikus nuo nelaimių. Ji pataria neišleisti vaikų vienu, leisti lankyti tiktaimynus, žiūrėti, kad vaikai vaikščiotų vien šilagtiviais, lankytų tuos namus, kur uždegtos išorinės šviesos, gautas vaikų dovanas peržiūrėti namie, nes kartais būna paslėptų peiliukų ir pan.

Kanadiečių įstaigose dirbančios sekretorės dažnai yra prašomos savo viršinių atnešti kavos iš netoli esančios mašinos ar virtuvės, bet kaip turėtų atsakyti tai padaryti. Tokių tarpe yra ir Ingrida Dargytė dirbusi universiteto knygne. Pasak "The Toronto Star" dienraščio 1979. IX. 17, ji pernai kreipėsi su skundu į atitinkamą komisiją. Pastaroji nusprendė, kad Yorko universiteto direktoriai bei prievaizdos turi patys atsinešti kavą.

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncevalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Toronto Lietuvių Namų

sekmadienį popiečių maisto gaminimui-paruošimui
ir svečių aptarnavimui

REIKALINGA ŠEIMININKĖ.

Dėl darbo sąlygų prašoma kreiptis į LIETUVIŲ
NAMŲ VEDEJO RASTINĘ,

1573 Bloor St. W., arba tel. 532-3311

UŽSAKYDAMI KELIONĘ bent 30 dienų iš anksto, galite

gauti žymiai didesnę nuolaidą, kartais už pusę kainos.

Skambinkite žemiau nurodytu telefono numeriu. Sekančiame "T. Žiburių" numeryje bus informacijų apie slidinėjimą.

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:

V. BAČĖNAS
A. KARKIENĖ

tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

SOVIETINĖ PILIETYBĖ

Paskelbus Sov. S-gai naują pilietybės įstatymą, išsivijoj kilo bruzdėjimas, susijaudinimas, spėjolimai. Kaikam kilo net baimė po liepos 1 d. važiuoti į okup. Lietuvą. Tačiau ir po liepos 1 d. nemažai lietuvių važiavo į Lietuvą sena tvarka, gaudami visas ant kanadiškų pasų ir grįžo tokia pat tvarka. Atrodo, šiuo atžvilgiu niekas nepasikeitė. Greičiausia yra teisingas š. m. "T2" 39 nr. Kanados užsienio reikalų ministerijos paskelbiamas Sov. S-gos ambasados skiriamas biuletenio nr. 79 (29) pareiškimas, kad "šis įstatymas... nėra taikomas svetimų valstybių pilietybės, ... kurie neteko sovietinės pilietybės atsisakymu", t. y. pirmo kito valstybės pilietybės ir, aišku, atsisakant turėtos pilietybės. Toliau tame biuletenyje sakoma: "Taipgi jis nėra taikomas nesovietinių pilietybių vaikams. Įstatymas ginia sovietinių pilietybių teises nuo kaikiurių kitų valstybių įstatymų, kurie automatiškai pripažįsta pilietybę kiekvienam, gimusiam jų teritorijoje".

Tačiau ką tas naujas Sov. S-gos pilietybės įstatymas palietė ir koks jo tikslas, paaiškėjo iš šioms dienoms gauto iš Lietuvos laiško. Jame rašoma, kad nuo š. m. liepos 1 d. visiems Sov. S-gos užimtuose kraštuose asmenims išduodami vienodi Sov. S-gos pasai, nežinuri kokios respublikos kas būtų. Iki tol kiekvienos "respublikos" pilietis turėjo savo "respublikos" pasą ir pilietybę. Tai buvo buvusios neva respublikos tampa tik tais pat vardais vadinamos Sov. S-gos administracinėmis apygardomis. Visų "respublikų" arba apygardų gyventojai tampa vienos didelės valstybės — Sovietų S-gos arba Rusijos piliečiais.

Tas naujas pilietybės įstatymas, atrodo, yra Helsinkio konferencijos nutarimų rezultatas. Suvažiavusių Helsinkio konferencija turėjo atstovams pasirašius nutarimą, kad dabartinės Sov. S-gos valdomos sienos yra neliečiamos, Sov. S-ga tą nutarimą interpretuoja taip, kad

Nauja muzikos plokštelė "Kur bėga Šešupė" gauta iš V. Vokietijos, kur ji išleista muzikos būrelio. Pirmoje plokštelės pusėje įgrotos ir įdainuotos lietuvių liaudies dainos, antroje — lietuvių kompozitorių kūriniai — giesmės, atliktos solistų ir vargonų. Leidėjas — "Skudutis", viršelio autorius — E. K. Jurksas. Pelnas skiriamas labdarai. Kaina 17 DM. Užsakymus siųsti: E. K. Jurksas, Bludenz Strasse 9, 7000 Stuttgart 30, W. Germany.

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelį gntaro
išdirbinių pasirinkimas.

Old Mill Tailors

Vyriškų ir moteriškų drabužių
siuvėjas

7 Riverview Gardens RUDI H. SCHNEIDER
(Bloor ir Jane)
Toronto, Ont. M6S 4E4 Telefonas 769-9535

W. G. DRESHER REAL ESTATE
REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE
AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL

3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.
Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio
kraštus (ir Lietuvą). Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.
V. PLAČIAKIENĖ — I. DREŠERIENĖ

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• NAMAI
• VASARNAMIAI
• ŪKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

- Prilame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncevalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO

Anapilio žinios

— Vėlinių dieną, šį penktadienį, 7.30 v. vakaro pamaldos.

— Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems pirmajai Komunijai, prasidės šį sekmadienį po 10 v. pamaldų klebonijos posėdžių kambaryje. Pamokas dėstys seselė Paulė. Jei rasis vaikai, nemokančių lietuvių kalbos, susitarus su sesele, jie bus paruošiami atskiroje grupėje.

— Spalio 24 d. įvyko Anapilio tarybos posėdis. Nutarta Naujų Metų sutikimo tvarka.

— Padėka talkininkams, pagelbėjusiems sutvarkyti aplinką kapinių lankymo proga.

— Šventovės skolos mokėti aukoko \$200: J. Barzdaitienė, po \$100: O. Voronikaitienė (Montreal, Que.), V. Balsys, V. Aušros, Giedraitis (Hamilton), J. Kvederys, V. Kalina; po \$50: A. Vaičiūnienė ir O. Krygerienė.

— Palaidota a. a. Elzė Ramanauskienė, 80 m. amžiaus.

— Mississaugoje, arti Anapilio, atidarytas religinių reikmenų kioskas "Jacobs Well" (39 Dundas St. E. prie 10 kelio).

— Užsakai: Marius V. Chainauskas ir Kristina D. Svarlytė.

— Mišios: penktadienį, 7.30 v. v., už J. Jasiukų gimines mirusius; šeštadienį, 7.30 v. r., už a. a. Joną Biełauską, 11 v. r. už a. a. Oną Ivanaušienę; sekmadienį, 10 v. r. už Jurgį ir Marijoną Skaržinskus, 11 v. už a. a. Salomėją Sodaitienę ir L. Pačią; — Beržinskų šeimos mirusius; antradienį, 8 v. r., už a. a. Genovaitę Raciūnę.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojų parapijos žinios

— Lapkričio 4, sekmadienį, po 9.45 v. r. pamaldų, pas Galiną Maurušaitę (50 Quebec Ave.) įvyks moterų draugijos susirinkimas.

— Praėjusį sekmadienį po pamaldų vietnamiečių šeimai atvykti Kanadon surinkta \$2000.

— Evangelikų kapinių lankymas bei mirusiųjų minėjimas bus lapkričio 25, sekmadienį. Norintieji prisiminti savo mirusius prašomi susitikti su klebonu bent savaitę prieš (227-2148). Kapinėse bus taip pat palaiminti naujai pastatyti paminklai.

— Spalio 23 d. mirė Stepas Pogoželskis, 71 m.; palaidotas evangelikų apeigomis spalio 26 d. Mt. Pleasant kapinėse. Vėlonis paliko žmoną Oną-Mariją ir sūnų Raimondą.

Lietuvių Namų žinios

— Spalio 21 d. LN Karaliaus Mindaugo mėnėje įvyko LN informacinių narių susirinkimas, kuriame dalyvavo 300 narių.

— Sekmadienį popietėms reikalinga šeiminkė, kuri perimtų jų paruošimą bei tvarkymą. P. Simonaitienė dėl nesveikatos atsisakė iš tų pareigų.

— Svetainė "Lokys" reikalingi patarnautojai-jos. Kreiptis į LN vedėją arba tel. 532-3311.

— Spalio 21 d. LN Moterų Būrelio valdyba surengė Karalienės Mortos svetainėje dail. Jokūbo Dagio antros išleisto knygos "Dagys klajoja ir galvoja" supažindinimą. Ta proga autorius LN bibliotekai padovanojo 2 knygas.

— LN Moterų Būrelio susirinkimas įvyks lapkričio 4 d., 2 v. p. p., LN posėdžių kambaryje.

— Praėjusio sekmadienio popietėje dalyvavo 150 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: P. L. Balaišiai, Marija Kazlauskaitė, P. Kleza ir L. Girinis iš Montrealio, A. ir O. Starkai iš Rodney, J. Raškevičienė iš Sudburio, p. p. Slavickai iš Wellando.

RASTAS VYRISKAS AUTOMATINIS LAIKRODIS St. Catharines, Ont., mieste prie Collegiate Institute salės ant šaltigatvės, kur stovėjo Toronto choristų autobusas per Kanados Lietuvių Dieną. Kreiptis: A. Panumis, 208 Geneva St., St. Catharines, Ont. L2R 4P6

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsakyti naujas ir atnaujinti jūsų pūkinės antklodės (kaldras) ir pagalves. Tel. 787-9021 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atleka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. ŠIMINKEVICIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidojimo namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Ballai, vestuvės, sužadėtuves, parenkiami namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

VILNIAUS UNIVERSITETO

400 metų sukaktis bus minima lapkričio 11, sekmadienį, 3 v. p. p., Toronto universiteto Convocation salėje (College-McCaul). Kadangi tai neeilinė iškilmė, kviečiama dalyvauti visa Toronto, Hamiltono ir kitų vietovių lietuvių visuomenė. Iškilnė rengia iš įvairių organizacijų atstovų sudarytas specialias komitetas. Taip pat yra pakviesta nemažai kitataučių svečių. Lietuviškoje dalyje kalbės kun. prof. St. Yla, angliškoje — prof. R. Vaštokas. Meninę dalį atliks pianistas Vytautas Smetona, prezidento valdžia. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti šioje iškilmėje, kuri bus ne tik sukakties paminėjimas, bet ir manifestacija lietuvių ryžto laimėti dabarties kovą kultūrinėje srityje, atlaikyti rusinimo antpuolius. Toronto universiteto Convocation salė talpina per 1000 asmenų. Ją užpildo estai ir latviai savo švenčių progomis. Ar užpildys ją lietuviai? INF.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Vėlinių proga mūsų šventovėje iškilmingos Mišios už parapijos mirusius — lapkričio 1, ketvirtadienį, 7.30 v. v.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — lapkričio 2. Lankomi seneliai ligoninėje. Mišios vakare — 7.30.

— Kostas ir Birutė Valančiai spalio 27 d. atšventė savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

— Šis sekmadienis, lapkričio 4, yra mėnesio pirmasis. Daroma antra rinkliava parapijos skoloms mokėti. — Religinės sekcijos ruošima paskaita "Tikėjimo vystymasis ir vaikų auklėjimas šeimose" — šį ketvirtadienį, lapkričio 1 d., 6.45 v. v., skaityto būkle, 1011 College St. Paskaitą skaitys anglų kalba B. McMahon, turinti teologijos laipsnį. Visi kviečiami dalyvauti. Sekančios dvi paskaitos bus lapkričio 8 ir 15 d.

— Parapijos reikalams aukoko: P. Armalavičienė \$100, V. L. Nakrošiai \$50, M. Gečienė \$20, "Kronikos" leidimui \$20.

— Naujo pianino pirkimui aukoko: A. A. Kelmėliai \$50, M. Antanaitis \$50, S. V. Vaitkai, T. M. Savickai ir A. R. Tumpas po \$30.

— Vietnamo pabėgėliams aukoko per parapijos labdaros sekciją: J. G. Raškauskai \$240, M. J. Meškauskai \$120, B. V. Biretos \$100, Z. A. Stančikai \$100, P. V. Dalindos \$60, A. Krikštolaitienė \$25, L. A. Šeškus \$10.

— Į uždaras rekolekcijas moterims registruotis klebonijoje. Rekolekcijos, kurias ves kun. P. Dauginis, SJ, vyks lapkričio 16-18 d. d. Queen of Apostles Renewal Centre, 1617 Blythe Road, Mississauga. Rekolekcijas rengia KKK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Teleforą Valių, užpr. žmona, 8.30 už Praną Vaitiekūną, užpr. J. Vaitiekūnaitę, 9 v. už Vėlinių novenai pavestas sielas, 9.20 už Joną Grikinį, užpr. J. A. Sulcui, 10 v. už Viktorą Streitą, užpr. J. J. Morkūnai; sekmadienį 8 v. už Pranciškų Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienę, 9 v. už Vėlinių novenai pavestas sielas, 10 v. už Magdaleoną Prancevičienę, užpr. V. J. Ruslį, 10.45 trečtininkų intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Oną Ivanaušienę, užpr. A. E. Bočkaitį.

Kapinių diena. Spalio 28, sekmadienį, Sv. Jono liet. kapinėse buvo prisiminti mirusieji, kurių 19 metų laikotarpįje palaidota 1052. Jau šeštadienį gausiai rinkosi artimieji papuošti savo giminių kapų, o sekmadienį kapinės žėrėjo žvakučių šviesos. Esant šaltokam ir drėgnam rudens orui, pamaldos įvyko Lietuvos Kankinių šventovėje. Koncelebracines Mišias atnašavo abiejų Toronto katalikų parapijų klebonai. Pamaldų metu giedojo sol. R. Strimaitis, o tradicines giesmes — visi dalyviai, vadovaujami muz. S. Gailevičiaus. Po pamaldų pašventinta daug naujų paminklų.

Mindaugas ir Liuda Leknickai susilaukė naujagimio Povilo-Mindaugo-Kazimiero, o mažoji Vilija broliuko.

PRANESAMĖ, kad anksčiau dirbęs nekilnojamo turto pardavime JUOZAS GRYBAS vėl grįžo tęsti to darbo JOINT REALTY LTD. firmoje ir yra pasiruošęs patarnauti lietuviams, visuose nekilnojamo turto pirkimo bei pardavimo reikaluose. Suinteresuoti prašomi skambinti telefonu 416-622-4742 Toronto.

GERA PROGA

Gera finansinė galimybė dabar yra monetų pardavimo srityje. Nauji ir pastovūs pardavimo būdai tiesiai iš gamintojo. Minimalinė investacija \$15,000.00. Skambinti Rod Courtney telefonu 1-878-4111 arba 822-2881.

VILNIAUS UNIVERSITETO 400 metų sukaktis

bus minima lietuvių visuomenės lapkričio 11, sekmadienį, 3 valandą po pietų, Toronto universiteto Convocation salėje (King's College Rd.; važiuojant tramvajumi išlipti prie McCaul St.)

Akademine dalis: kun. prof. Stasys Yla ir prof. Romas Vaštokas (angliškai daliai), Toronto augstųjų mokyklų atstovų žodis. Pakviesta daug žymių kanadiečių svečių.

Meninė dalis: pianistas Vytautas Smetona, buvusio Lietuvos prezidento valdžios, iš Klevelando.

Dokumentinė paroda, paruošta čekagiškio Br. Kvickio, veiks nuo lapkričio 3 iki 11 dienos Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje. Parodos atidarymas ir Br. Kvickio įvadinis žodis — lapkričio 4, sekmadienį, 11 v. ryto.

Įėjimas į minėjimą universiteto salėje — laisva auka.

Dalyvausime visi šioje neeilinėje iškilmėje!

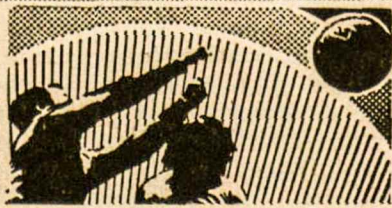
Rengėjų komitetas

Toronto Sporto Klubas "AUŠRA" lapkričio 3, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėse rengia metinį

ŠOKIUS-POBŪVŲ

• Taip pat kviečiame visus į krepšinio turnyrą, kuris įvyks Prisikėlimo parapijos salėje.

• Turnyro pradžia — 9.30 v. r., šokių pradžia — 7 v. vakaro.

• Veiks šiltų valgių ir įvairių gėrimų bufetas.

• Įėjimas į šokių vakarą: suaugusiems — \$5, sportininkams ir studentams — \$3

Sporto Klubas "Aušra"

Lapkričio 4, sekmadienį, 4 v. p. p.,

N. Pradėtosios Marijos seselės

remti būrelis maloniai kviečia

visus atsilankyti į

KONCERTAS VAKARIENĖ

Prisikėlimo parapijos salėje

Bilietai gaunami pas seses ir pas ponias:

Pabedinskienė — Prisikėlimo parapijoje, Balčiūnienė — Anapilyje.

Kaina asmeniui — \$12,

Pensininkams ir studentams — \$10.

TORONTO "ŠATRIJOS" IR "RAMBYNO" TUNTŲ SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

lapkričio 10, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėse rengia TRADICINĮ

ŠOKIUS

Įėjimas suaugusiems — \$5, studentams — \$3

Vakaro pradžia — 7 v.

Skautų tėvų komitetas

KLK Moterų Draugijos

Lietuvos Kankinių

parapijos skyrius

maloniai kviečia visus

atsilankyti į

30 metų veiklos

lapkričio 17, šeštadienį, 6.30 valandą vakaro, Anapilio salėje.

PROGRAMOJE:

• trumpa oficialioji dalis,

• Montrealio Jaunimo Ansamblio "GINTARAS",

• loterija, gausus bufetas su šiltais,

šaltais valgiais ir gėrimais.

• Šokiams gros "Sunset" orkestras.

• Įėjimas: suaugusiems \$5, studentams — \$3.

MINĖJIMĄ KONCERTĄ

Aplie nesklaidumusi Karavane vėl paskelbė ilgoką informaciją "The Toronto Star" spalio 3 d. laidoje. Esą spalio 2 d. miesto rotušėje įvyko kelių etninių grupių posėdis, kuriame buvo pasisakyta prieš dabartinę L. Kossaro vadovybę. Net keli asmenys pasisakė prieš pastarosios nenorą paaikškinti kur eina kiekvieno paviljonu sumokama \$500 suma, prieš atsisakymą paskelbti biudžetą, prieš draudimą paskiriamam paviljonam kal-

bėti su spaudos atstovais, prieš beveik diktatūrinį Karavano tvarkymą. Meksikiečių, ispanų, kipriečių, velsiečių ir čekų atstovai pareiškė svarstysią pasitarimą iš Karavano, jei nepavyks susitarti su L. Kossaru, o graikų, arabų, šveicarų ir latvių atstovai sakėsi esą jau pasiruošę tokiu atveju pasitraukti. Nepatenkintųjų grupei vadovauja šveicarų atstovas G. Hildenbrand. Esą 17 paviljonų reikia lauru reformų Karavane. Pasta-

rojo pirm. L. Kossaras pareiškė korespondentui, kad Karavanas esąs privati bendrovė, nepareigota skelbti savo biudžeto. Kaip centralizuota organizacija, ji kalbanti su spauda visų vardu. Taip esą daro ir Kanados CNE organizacija.

• Valstybių sienos, nuotoliai ir kalbos gali atskirti žmones, bet jos negali išparesuoti žmogiskio gyvenimo — tai padaro tik ignorancija. — CHARLES LILLARD

MONTREALQUE

Sol. G. Čapkauskienės išleistųjų koncertas-recitalis, kurį surengė KKK Moterų Dr-jos Montrealio skyrius spalio 20 d. Aušros Vartų parapijos salėje, praėjo su dideliu pasisekimu. Nežiūrint susisiekinimo, metro ir autobusų streiko, salėje visos vietos prie stalų buvo užimtos, svečiai vis dar rinkosi, rengėjos turėjo paruošti naujas vietas, todėl koncertas prasidėjo pavėluotai.

Koncerto programa buvo nauja, montrealiečiams dar negirdėta. Čia vyravo kompozitoriai: H. Purcellis, G. F. Haendelis ir R. Strausas, J. Gruodis ir J. Govedas.

Prieš koncertą draugijos pirm. Genė Kudžmienė palinkėjo mielai Ginei sėkmės tolimoje Australijoje, kur ji išbūs 6 savaites ir duos 6 koncertus. Taip pat padėkojo gausiai susirinkusiems svečiams ir dailininkams už paaukotas loterijas paveikslus.

Solistė, akomponuojant muz. M. Roch, padainavo per 20 dalykų. Po kiekvienos dainos buvo smarkūs ir ilgi plojimai. Po koncerto solistė ir pianistė buvo apdovanotos gėlių puokštelėmis Publika nenurimo, šaukė solistę į sceną. Priedo mūsų miela Gina padainavo visų taip mėgstamą lauktingą dainą "Aš, mažas paukštelis, noriu giedoti Lietuvoj".

Mums džiugu, kad muzikos kritikai mūsų solistę G. Čapkauskienę pripažįsta viena iškilusių solisčių išeičioje, labai gerai įvertindami jos dainos meną.

Sol. G. Čapkauskienės dainą ir giesmę girdime dažnai, tačiau kiekviena jos giesmė bei daina būna miela, artima ir visuomet laukiama. Ji turi daug gerbėjų, todėl nenuo-

stabu, kad net esant paralyžuotam miesto susiekimui prisirinko pilna salė svečių ne tik iš Montrealio, bet ir iš Otavos, ir Toronto. Buvo nemažai ir kitataučių. Tai muz. M. Roch bičiuliai.

Po koncerto buvo vaišės. Aptarnavimas buvo labai gerai organizuotas. Prie "Pegasus" muzikos ir vyresnieji atjaunėjo, todėl šokančių netrūko.

Reikia pasidžiaugti ne tik koncertu, bet ir katalikų moterų veikla, kuri visuomet organizuoja geras kultūrinius parengimus. A. A.

Padidino palūkanas. "Lito" valdyba spalio 16 d. posėdyje pakėlė palūkanas už įvairias saskaitas. Nuo lapkričio 1 d. bus mokama 11.25% už taupomąsias saskaitas. Už vienerių metų terminuotus indėlius jis dabar moka 11.5%. Taip pat yra naujai įvesti trumpalaikiai terminuoti indėliai (mažiausia suma \$5,000), už kuriuos "Litas" moka 11.75% (31-59 dienų), 12% (60-89 d.) ir 12.25% (90-180 d.).

Rugsėjo mėnuo baigtas su \$8.95 mil. balansu (1978 m. rugsėjo mėn. buvo \$8.44 mil.) ir 1851 nariais (1806). Per trečiąjį ketvirtį "Lito" aktyvus paauko \$163,200, o išskolintos sumos — \$202,545.

Nuo spalio 21 d. "Lito" Aušros Vartų skyrius veikia sekmadienio ryttais nuo 10.45 iki 12.45 v.

Spalio 15-20 d. d. — tarptautinė kredito unijų savaitė.

"Litui" reikalinga(s) tarnautoja(s), kuri(s) perimtų visą sąskaitų (accounting). Kreiptis į vedėją R. Plečaitienę tel. 766-5827 arba raštu. Inf.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Esminėsios s-tos	6.0 %	Asmeninės	13.75 %
Taupomąsias s-tas	11.25 %	Nekiln. turto	13.25 %
Term. ind. 1 m.	9.0 %	Čekių kreditas	15.0 %
Trumpai. term. ind. iki	12.25 %	Investicines nuo	14.75 %

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgiuosius savaitgalius. 3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

TORONTO

KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius rengia savo veiklos trisdešimtmečio minėjimą lapkričio 17, šeštadienį, 6.30 v. v., Anapilio salėje. Meninę programą atliks Montrealio "Gintaras".

Lietuvos kariuomenės atsteigimo metinių minėjimas įvyks lapkričio 25, sekmadienį, Lietuvių Namuose. Kalbėtoju pakviestas adv. P. Zumbakis iš Čikagos. Meninę programą atliks "Gintaras" ir "Aras". Šiais metais minėjime norima išryškinti kovą už žmogaus teises.

Panamos arkivyskupas Marcos McGrath, kviečiamas Toronto kardinolo Carterio, skaitys paskaitą apie socialinį teisingumą ("Reflections on Puebla and social justice") lapkričio 23, penktadienį, 8 v. v., Katalikų Informacijos Centre, 830 Bathurst St., Toronto. Įėjimas nemokamas.

"The Globe & Mail" 1979. X. 26 išspausdino V. Sniečkaus iš Waterloo laišką, kuriame autorius kelia reikalą Kanadai prisitaikyti prie naujo gyvenimo stiliaus dėl naftos stokos. Jisai siūlo gerinti tarpminiestinį traukinį susisiekinimą, o miestuose įrengti specialius takus dviračiams, kaip Danijoje, Indijoje, Japonijoje.

"The Toronto Sun" 1979. X. 22 pranešė, kad žymusis teniso žaidėjas Vytas Gerulaitis Australijos žaidynėse laimėjo I vietą. Per tris savaites jis gavo Australijoje \$150,000. Turėjo sumokėti baudą \$250 už nepadorų (obscene) raketės mostą.

Isteigta blaivybės grupė. Š. Amerikoje plačiai veikia blaivybės organizacija "Alcoholics Anonymous", kurioje dalyvauja ir lietuviai. Viena jų grupė veikia Montrealyje. Keli Toronto lietuviai, pasitarę su Montrealio grupe, įsteigė atskirą grupę Toronte. Pirmą ir atvira jų sueiga bus lapkričio 1, ketvirtadienį, 8 v. v., Prisikėlimo par. patalpoje (pensininkų būkle — buvusioje klebonijoje 32 Rusholm Rd.; įėjimas iš kiemo pusės). Kviečiami susirinkti visi, kurie turi gėrimo problemą ir nori laisvu apsisprendimu ją nugalėti.

Lietuvių Profesionalių ir Verslininkų S-gos valdyba spalio 18 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirm. adv. A. Puteiris, vicepirm. inž. H. Lapas, ižd. P. Raudys, ryšininkas su kito mis tautybėmis ir jų organizacijomis G. Berius, pareigimų vadovas J. K. Ramas, sekr. S. Janušauskas. Naujoji s-gos valdyba kviečia visus profesionalus ir verslininkus dar nesančius s-gos nariais, į šią s-gą įsijungti.

Ontario vyriausybės praneša, kad prarado registracijos teises šios kelionių įstaigos: International Travel Centre, Macedonian Travel Agency, Ontario Tours Inc., Travelmate World Travel, Your Man Travel Tours. Asmenys, kurie naudoja šiuos įstaigų patarnavimus, negauna kompensacijos fondo garantijos. Šis fondas padengia išlaidas keliaujantiems tais atvejais, kai negauna žadėtų kelionių patarnavimų, nors būtų sumokėję pinigų.